

การทูตสาธารณะกับกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษายุทธศาสตร์
การทูตสาธารณะของกองทัพไทยในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟัวร์ภายใต้ UNAMID

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Public Diplomacy and Civil Affairs Operations with Sufficiency Economy Philosophy :
A study of The Royal Thai Armed Forces' Public Diplomacy Strategy
in Peacekeeping Operation in Darfur under UNAMID

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in International Relations
Department of International Relations
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
Chulalongkorn University
Academic Year 2020
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์

การทุดสาธารณสุขกับกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษายุทธศาสตร์ การทุดสาธารณสุข
ของกองทัพไทยในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์ภายใต้
UNAMID

โดย

พ.ท.พงศ์เชษฐ พรหมรักษ์

สาขาวิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภมิตร ปิติพัฒน์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กษิร ชีพเป็นสุข)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภมิตร ปิติพัฒน์)

..... กรรมการ
(ดร.ภาณุภัทร จิตเที่ยง)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

พงศ์เชษฐ พรหมรักษ์ : การทูตสาธารณะกับกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : ศึกษายุทธศาสตร์ การทูตสาธารณะของกองทัพไทยในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์ภายใต้ UNAMID. (Public Diplomacy and Civil Affairs Operation with Sufficiency Economy Philosophy: A study of The Royal Thai Armed Forces' Public Diplomacy Strategy in Peacekeeping Operation in Darfur under UNAMID) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ.ดร.ศุภมิตร ปิติพัฒน์

วัตถุประสงค์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้เพื่อพิจารณาเป้าหมายและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะของกองทัพไทยในระหว่างการเข้าร่วมการปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติในดาร์ฟูร์ ภายใต้ UNAMID การวิจัยนี้ศึกษาการริเริ่มการทูตสาธารณะที่ผ่านมาของประเทศไทย รวมถึงการผสมผสานกิจการพลเรือนในยุทธศาสตร์ความมั่นคงภายใน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพพร้อมกับการวิเคราะห์เอกสาร

การศึกษานี้มีข้อค้นพบหลัก ได้แก่ ก) ยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะของกองทัพไทยในระหว่างปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์ ได้ผสมผสานการดำเนินงานด้านกิจการพลเรือนเข้ากับโครงการความช่วยเหลือด้านการพัฒนา เพื่อแสดงคุณค่าและประโยชน์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสนับสนุนความเป็นอยู่ที่ดีทางด้านเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ; ข) กลุ่มเป้าหมายหลักของการทูตสาธารณะคือ หน่วยงานต่างๆด้านการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ กองกำลังของประเทศอื่นๆ ในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และประเทศภายในกรอบความร่วมมือแบบได้ - ได้ ค) จุดมุ่งหมายหลักของยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะคือ การส่งเสริมการยอมรับของนานาชาติต่อความพร้อมของประเทศไทย ในการสนับสนุนความร่วมมือด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ และความสามารถของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายใน โดยใช้การดำเนินการกิจการพลเรือนตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สารนิพนธ์มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้ 1) กองทัพอควรมีการจัดการความรู้ด้วยการประเมินผลและถอดบทเรียนจากการดำเนินโครงการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระหว่างเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการใช้กิจการพลเรือนเป็นส่วนหนึ่งของการทูตสาธารณะในปฏิบัติการครั้งต่อไป 2) กองทับกักระทรวงการต่างประเทศควรพัฒนาช่องทางทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อตักตักยภาพของกิจการพลเรือนและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สามารถสนับสนุนงานการทูตสาธารณะและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ไทยจะดำเนินกับประเทศในแอฟริกาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สาขาวิชา	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	ลายมือชื่อนิสิต
ปีการศึกษา	2563	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6280084024 : MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

KEYWORD: Civil Affairs in Security Mission, Royal Thai Armed Forces, Public Diplomacy,
Sufficiency Economy Philosophy, UNAMID

Pongched Promrak : Public Diplomacy and Civil Affairs Operations with Sufficiency Economy

Philosophy : A study of The Royal Thai Armed Forces' Public Diplomacy Strategy in

Peacekeeping Operation in Darfur under UNAMID. Advisor: Assoc. Prof. SUPAMIT PITIPAT, Ph.D.

The purpose of this independent study is to examine the goals and the implementation of the public diplomacy strategy of the Royal Thai Armed Forces during their participation in the UN peacekeeping operations in Darfur under UNAMID. Using a qualitative research method combining with documentary analysis, the study explores Thailand's past public diplomacy initiatives as well as the integration of civil affairs in its internal security strategy.

The study's main findings include: a) the Royal Thai Armed Forces' public diplomacy strategy during the peacekeeping operations in Darfur combined civil affairs operations with development assistance projects to demonstrate the value and utility of the Sufficiency Economy Philosophy in supporting economic wellbeing in line with the UN Sustainable Development Goals; b) the main target groups of this public diplomacy were the United Nations development agencies, the Armed Forces of other countries in the Peacekeeping Operations, and countries within the South-South Cooperation; c) this public diplomacy strategy's main aim was to promote international recognition regarding Thailand's readiness to support international development cooperation and the prowess of the Royal Thai Armed Forces in using civil affairs with the guidance of the Sufficiency Economy Philosophy to solve internal security problems.

The study provides policy recommendations as follows: 1) The Royal Thai Armed Forces should initiate knowledge management by evaluating and extracting lessons learned from the Sufficiency Economy Philosophy Development Program during the Darfur peacekeeping operations for the benefit of developing the use of civil affairs as part of public diplomacy in subsequent operations. 2) The Royal Thai Armed Forces and the Ministry of Foreign Affairs should develop exchange channels of learning between each other as to harness the potential of civil affairs and Sufficiency Economy philosophy to support public diplomacy and development cooperation that Thailand will undertake with African countries with maximum efficiency.

Field of Study: International Relations

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ภาระงานที่รับผิดชอบ ความรู้ที่กระจัดกระจาย ความไม่หลงตัวของข้อมูล การถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ลงไปในงานวิจัย เป็นความท้าทายของผู้วิจัยและสร้างความหนักใจ เมื่อผู้วิจัยสามารถอธิบายด้วยวาจาให้ผู้อื่นเข้าใจ แต่การผลิตรายการออกมาเป็นงานวิจัยเพื่อที่จะให้ผู้ศึกษาเข้าใจตรงกับที่ผู้วิจัยพยายามจะสื่อสาร ไม่ใช่เรื่องง่าย การเรียบเรียง การกลั่นกรองจากความคิดของผู้วิจัย อาจจะไม่ประสบความสำเร็จ ถ้าปราศจากผู้ที่มีส่วนในการสรรสร้างงานวิจัยขึ้นนี้ที่เริ่มจากหน้าเอกสารอันขาวสะอาดจนออกมาเป็นสารนิพนธ์ฉบับนี้ ความสำเร็จทั้งหมดทั้งทางตรงและทางอ้อมผู้วิจัยขอมอบให้กับบุคคลเหล่านี้

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ศุภมิตร ปิติพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางการทำสารนิพนธ์ที่เป็นประโยชน์ ตั้งแต่การตั้งชื่อสารนิพนธ์ คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ลำดับโครงสร้าง เนื้อหา ตลอดจนการตรวจทานและให้คำแนะนำ ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.กษิร ชิพเป็นสุข ประธานกรรมการสอบ และ อ.ดร.ภาณุภัทร จิตเที่ยง กรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาตรวจทานและให้คำแนะนำในการปรับปรุงสารนิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สายงานของผู้วิจัยมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางทหาร จึงเป็นตัวผลักดันความคิดในการทำสารนิพนธ์ ประกอบกับมีเพื่อน พี่ น้อง ที่ได้ปฏิบัติภารกิจรักษาสันติภาพที่แคว้นดาร์ฟูร์ ประเทศซูดาน ได้เล่าถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในการลดความขัดแย้งในพื้นที่ พัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยใช้งานกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จนได้รับการยอมรับจากประเทศที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ หน่วยงานของซูดาน และสหประชาชาติ เป็นการสร้างชื่อเสียงด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง การทำงานควบคู่กับการเรียนและการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้จะไม่สามารถบรรลุไปได้ด้วยดี หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่สามารถกล่าวชื่อให้ครบได้ทุกท่าน

ขอขอบพระคุณผู้อุปการะทางการศึกษาตลอด 2 ปีและการทำสารนิพนธ์ คุณชภาภัทร MAIR 16 (น้องแพน) ที่สนับสนุนเลิศเซอร์ แนวข้อสอบวิชาและคำแนะนำที่ดีในการศึกษา เพื่อนร่วมรุ่น MAIR 17 โดยเฉพาะกลุ่มคำดั่งที่เมาหัวรำน้าเกือบทุกอาทิตย์และไปเที่ยวต่างจังหวัดด้วยกันบ่อยๆ ทำให้ผู้วิจัยได้สัมผัสชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัย มีความพร้อมทั้งกายและใจในการฝ่าฟันอุปสรรคทางการศึกษา

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณภรรยา ผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการ ในการทำสารนิพนธ์ ไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อนท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่างๆ การทานอาหารอร่อยๆ และการสนับสนุนในทุกๆด้าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	13
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	13
1.4 ทบทวนวรรณกรรม.....	14
1.5 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์.....	20
1.6 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	21
1.7 ขอบเขตการวิจัย.....	22
1.8 วิธีการวิจัย.....	22
1.9 โครงสร้างในการนำเสนอ.....	22
บทที่ 2 ความเป็นมาของกองทัพไทยในภารกิจรักษาสันติภาพ.....	24
2.1 กองทัพไทยกับการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ.....	24
2.1.1 บทบาทและหน้าที่ขององค์กรหลักในกระบวนการรักษาสันติภาพ.....	25
2.1.2 หลักพื้นฐานและพัฒนาการในการรักษาสันติภาพ.....	26
2.1.3 ความเป็นมาของงานกิจการพลเรือนในภารกิจรักษาสันติภาพ.....	28
2.1.4 เหตุผลในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพของกองทัพไทย.....	29

2.1.5	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน	30
2.1.6	ความคาดหวังของประเทศไทยในการสนับสนุนการรักษาสันติภาพ.....	31
2.2	การเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออกของกองทัพไทย	32
2.2.1	ข้อมูลพื้นฐานของติมอร์ตะวันออก	32
2.2.2	ภูมิหลังความขัดแย้งของติมอร์ตะวันออก.....	32
2.2.3	เหตุผลในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก	33
2.2.4	บทบาทของกองทัพไทยในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก.....	34
2.2.5	การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก.....	36
2.3	สรุป	37
บทที่ 3 ความสำคัญของกิจการพลเรือนที่กองทัพไทยเรียนรู้จากความสำเร็จของ ภารกิจรักษา สันติภาพในติมอร์ตะวันออก.....		
3.1	ความสำเร็จภารกิจรักษาสันติภาพของกองทัพไทยในติมอร์ตะวันออก.....	39
3.2	บทเรียนการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนของภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก	41
3.3	ความเป็นมาของการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	42
3.3.1	วัตถุประสงค์การปฏิบัติการกิจการพลเรือนร่วมกับภารกิจต่างๆของกองทัพ	45
3.3.2	รูปแบบการปฏิบัติการกิจการพลเรือนในภารกิจรักษาสันติภาพ	45
3.4	การทบทวนสาระณะกับกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษา สันติภาพ	46
3.5	สรุป	48
บทที่ 4 วิเคราะห์ยุทธศาสตร์การทบทวนสาระณะของกองทัพไทยเพื่อปฏิบัติงานกิจการพลเรือน ภายใต้ UNAMID.....		
4.1	งานกิจการพลเรือนของ UNAMID ในบริบทความขัดแย้งและปัญหาภายในแคว้นดาร์ฟูร์.....	51
4.1.1	ข้อมูลพื้นฐานของซูดาน	51
4.1.2	ภูมิหลังความขัดแย้งและปัญหาภายในของซูดาน	51
4.1.2.1	ปัญหาระหว่างรัฐบาลซูดานกับกบฏภาคใต้.....	52

4.1.2.2 ปัญหาความขัดแย้งด้านเผ่าพันธุ์ในแคว้นคาร์ฟูร์.....	52
4.1.3 การดำเนินการของสหประชาชาติในการจัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพ.....	53
4.1.4 ข้อจำกัดของกองกำลังรักษาสันติภาพในภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID	54
4.1.5 ความสำคัญของงานกิจการพลเรือนในแผนงานรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ	55
4.1.6 บทบาทงานกิจการพลเรือนของกองกำลังสหประชาชาติใน UNAMID.....	56
4.1.6.1 ภาพรวมงานกิจการพลเรือนของ UNAMID	56
4.1.6.2 แผนงานกิจการพลเรือน ของ UNAMID	57
4.2 บทบาทกองทัพไทยปฏิบัติงานกิจการพลเรือนสนับสนุนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID ..	58
4.2.1 เหตุผลในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID ของกองทัพไทย.....	58
4.2.2 การปฏิบัติตามแผนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID	60
4.2.3 การเปรียบเทียบงานกิจการพลเรือน UNAMID กับงานกิจการพลเรือนกองทัพไทย....	62
4.3 วิเคราะห์ SWOT กองทัพไทยดำเนินยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID	62
4.3.1 จุดแข็ง (Strengths).....	64
4.3.2 โอกาส (Opportunities).....	64
4.3.3 จุดอ่อน (Weaknesses).....	65
4.3.4 อุปสรรค (Threats)	66
4.4 การทูตสาธารณะเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและยอมรับศักยภาพกองทัพไทย.....	66
4.5 ความสำเร็จการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนของภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID ...	68
4.5.1 การดำเนินการทูตสาธารณะของกองทัพไทย เพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์แต่ละระดับ	68
4.5.1.1 เป้าหมายยุทธศาสตร์ในระดับของสหประชาชาติ.....	68
4.5.1.2 เป้าหมายยุทธศาสตร์ในระดับของประเทศไทย	69
4.5.2 การทูตสาธารณะกับความพึงพอใจในงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทย	69

4.6 บทเรียนการทูตสาธารณะกับกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน UNAMID	71
4.7 การเปรียบเทียบภารกิจรักษาสันติภาพระหว่างติมอร์ตะวันออกกับ UNAMID.....	72
4.8 สรุป	76
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	78
5.1 บทสรุป	78
5.2 ข้อเสนอแนะ	80
5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	80
5.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงดำเนินการ.....	80
5.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงปรับปรุง.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ประวัติผู้เขียน.....	87

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ห้วงปฏิบัติการกิจรักษาสันติภาพที่กองทัพไทยเข้าร่วม.....	2
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบอาณาปฏิบัติการรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออกกับความสำเร็งานกิจการพลเรือนกองทัพไทย	40
ตารางที่ 3 เปรียบเทียบงานกิจการพลเรือน UNAMID กับงานกิจการพลเรือนกองทัพไทย	62
ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ SWOT โดยใช้ยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะสร้างการยอมรับศักยภาพงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทย	63
ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบภารกิจรักษาสันติภาพระหว่างติมอร์ตะวันออกกับ UNAMID.....	73

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลงภัยคุกคามจากอดีตเปลี่ยนผ่านมาถึงปัจจุบัน ส่งผลต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของโลก สหประชาชาติก่อตั้งขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งอันเกิดมาจากภัยคุกคามซึ่งเป็นไปตามบทบาทหลักของสหประชาชาติ คือ การธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของนานาชาติ (The maintenance of international peace and security)¹ แต่อย่างไรก็ตามแม้จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำสงครามขนาดใหญ่มาเป็นสงครามขนาดเล็กตามพื้นที่ต่างๆ ผู้ที่ได้รับผลกระทบยังคงเป็นประชาชน ในการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ถูกปล้นฆ่า ถูกเผาทำลาย บ้านเรือนและทรัพย์สิน ต้องพลัดถิ่นฐานหลบหนีภัยสงคราม เพราะฉะนั้นการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสงครามจึงเป็นอีกหนึ่งเป้าหมายในการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ²

สหประชาชาติก่อตั้งหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีองค์กรหลักที่ดำเนินกระบวนการรักษาสันติภาพอย่าง สมัชชาใหญ่ (General Assembly) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (Security Council) สำนักงานเลขาธิการแห่งชาติ (Secretariat) รวมถึงกฎบัตรแห่งสหประชาชาติ หมวด 6,7 และ 8³ กระบวนการจัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพ เลขาธิการสหประชาชาติจะขอรับการสนับสนุนกำลังจากประเทศสมาชิกของสหประชาชาติ ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติลำดับที่ 55⁴ ของประเทศสมาชิก มีวัตถุประสงค์สำคัญของการเข้าเป็นสมาชิกเพื่อความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งแสดงให้เห็นนานาชาติเห็นว่าประเทศไทยมีความประสงค์ในการร่วมมือสร้างสันติภาพและความมั่นคงของโลก

บทบาทของประเทศไทยในปฏิบัติการรักษาสันติภาพได้สนับสนุนความพยายามของสหประชาชาติในการสร้างวัฒนธรรมการป้องกัน (culture of prevention) กับประเทศสมาชิกเพื่อ

¹ พันเอก ธีรพล แสงจันทร์, "บทบาทของกองทัพไทยในปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ," (พ.ศ.2550), ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด. หน้า 5.

² Tanja R Müller and Zuhair Bashar, "UNAMID is just like clouds in summer, they never rain': Local perceptions of conflict and the effectiveness of UN peacekeeping missions," *International Peacekeeping* 24, no. 5 (2017).

³ พันเอก ธีรพล แสงจันทร์, "บทบาทของกองทัพไทยในปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ." หน้า 3-11.

⁴ กระทรวงการต่างประเทศ, "74 ปีประเทศไทยกับสหประชาชาติ [ออนไลน์]," (21 ธันวาคม 2563).

<https://www.mfa.go.th/th/content/21-ธันวาคม-2563-75-ปีประเทศไทยกับสหประชาชาติ?cate=5f069ee372a783584326eb27>.

ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแล้วจึงมาแก้ไขภายหลัง ภารกิจรักษาสันติภาพจึงเป็นหนึ่งในมาตรการสำคัญในการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคง นับตั้งแต่จัดตั้งองค์การสหประชาชาติประเทศไทยได้สนับสนุนเจ้าหน้าที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพจนถึงปัจจุบัน (ค.ศ.2021) จำนวน 22 ครั้ง

ตารางที่ 1 ห้วงปฏิบัติการภารกิจรักษาสันติภาพที่กองทัพไทยเข้าร่วม⁵

ลำดับ	ห้วงปฏิบัติการกิจ	ภารกิจรักษาสันติภาพ
1.	ค.ศ.1958	United Nations Observer Group in Lebanon (UNOGIL) - สงนายทหารเข้าร่วมภารกิจในเลบานอน
2.	ค.ศ.1990	United Nations Transition Assistance Group (UNTAG) - สงเจ้าที่ตำรวจพลเรือน (civilian police) เข้าร่วมตรวจสอบและสังเกตการณ์การเลือกตั้งในนามิเบีย
3.	ค.ศ.1991 - 2003	United Nations Iraq - Kuwait Observation Mission (UNIKOM) - สงนายทหารพละ 7 นายเข้าร่วมภารกิจในบริเวณชายแดนอิรัก - คูเวต
4.	ค.ศ.1991 - 1994	United Nations Guards Contingent in Iraq (UNGCI) - สงนายทหารเข้าร่วมรักษาความปลอดภัยในอิรักรวม 2 ผลัดผลัดละ 50 นาย
5.	ค.ศ.1991 - 1992	United Nations Advance Mission in Cambodia (UNAMIC) - สงกองพันทหารช่างเฉพาะกิจของไทย 705 นาย
6.	ค.ศ.1993	United Nations Transitional Authority in Cambodia (UNTAC) - สงเจ้าหน้าที่พลเรือนเข้าร่วมการตรวจสอบและสังเกตการณ์การเลือกตั้งในกัมพูชา
7.	ค.ศ.1994	United Nations Observer Mission in South Africa (UNOMSA) - สงเจ้าหน้าที่ตำรวจพลเรือนเข้าร่วมการตรวจสอบและสังเกตการณ์การเลือกตั้งในแอฟริกาใต้
8.	ค.ศ.1997 - 2002	United Nations Mission in Bosnia and Herzegovina (UNMIBH) - สงเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าร่วมพละ 5 นาย

⁵ กระทรวงการต่างประเทศ, "การรักษาสันติภาพ [ออนไลน์], (5 เมษายน 2555).

<https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc1b15e39c3060009fa5>.

ลำดับ	ห้วงปฏิบัติการกิจ	ภารกิจรักษาสันติภาพ
9.	ค.ศ.1999 - 2005	United Nations Observer Mission in Sierra Leone (UNAMSIL) - สงนายทหารสังเกตการณ์ รวม 6 ผลัด ผลัดละ 3-5 นาย
10.	ค.ศ.1999	United Nations Mission in East Timor (UNAMET) - สงเจ้าหน้าที่ตำรวจ 7 นายและนายทหารติดตอ 2 นาย
11.	ค.ศ.1999 - 2000	International Force in East Timor (INTERFET) - สงนายทหาร 1,581 นาย
12.	ค.ศ.2000 - 2002	UN Transitional Administration in East Timor (UNTAET) - สงนายทหาร 925 นาย
13.	ค.ศ.2002 - 2004	UN Mission of Support in East Timor (UNMISSET) - สงนายทหาร 9 นาย
14.	ค.ศ.2001	United Nations Fijian Electoral Mission (UNFEOM) - สงเจ้าหน้าที่พลเรือนเข้าร่วมการตรวจสอบและสังเกตการณ์การเลือกตั้งในฟิจิ
15.	ค.ศ.2004 - 2006	United Nations Operations in Burundi (ONUB) - สงนายทหารสังเกตการณ์ปลละ 3 นาย และกองร้อยทหารช่าง (ผลัดละ 177 นาย)
16.	ค.ศ.2005 - 2011	United Nations Mission in Sudan (UNMIS) - สงนายทหารสังเกตการณ์ผลัดละ 10 - 15 นาย
17.	ค.ศ.2006 - 2012	United Nations Integrated Mission in Timor - Leste (UNMIT) - สงเจ้าที่ตำรวจ 40 นาย
18.	ค.ศ.2007 - 2008	United Nations Political Mission in Nepal (UNMIN) - สงนายทหารสังเกตการณ์ 7 นาย
19.	ค.ศ.2011 - 2012	African Union - United Nations Hybrid Operation in Darfur (UNAMID) - สงเจ้าหน้าที่ทหาร 815 นาย เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ

ลำดับ	ห้วงปฏิบัติการกิจ	ภารกิจรักษาสันติภาพ
20.	ค.ศ.2011 - 2012	United Nations Stabilisation Mission in Haiti (MINUSTAH) – สงเจ้าหน้าที่ตำรวจ 19 นาย
21.	ค.ศ.2018 - ปัจจุบัน	United Nations Military Observer Group in India and Pakistan (UNMOGIP) – ส่งนายทหารสังเกตการณ์จำนวน 5 นาย บริเวณชายแดนอินเดีย-ปากีสถาน
22.	ค.ศ.2018 - ปัจจุบัน	United Nations Mission in the Republic of South Sudan (UNMISS) – ส่งกองร้อยทหารช่าง ผลัดละ 273 นาย

บทบาทการรักษาสันติภาพของกองทัพไทย จากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหประชาชาติมีพันธกรณีที่จะต้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนสันติภาพและความมั่นคงแห่งประชาชาติ ซึ่งถูกกำหนดไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ หมวด 1 มาตรา 2 และประเทศไทยยังเป็นสมาชิกในระบบกองกำลังเตรียมพร้อมสหประชาชาติ (UN Stand – By Arrangement System) ตั้งแต่ ค.ศ.1998⁶ การเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพของประเทศไทยเป็นการตอบสนองนโยบายรัฐบาล ด้านการต่างประเทศในการสนับสนุนบทบาทของสหประชาชาติ และเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกของสหประชาชาติที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ จะเอื้อประโยชน์ต่อการขยายความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านอื่นๆ ของประเทศไทย เช่น ด้านนโยบายการรักษาความมั่นคงของรัฐ ในการส่งเสริมและฉันทกกำลังระหว่างภาครัฐ เอกชน สังคม วิชาการ เพื่อการป้องกันประเทศในยามปกติ และนำไปสู่การพัฒนากำลังในแต่ละส่วนเพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพในยามสงคราม

ในขณะที่สถานการณ์ด้านการรักษาสันติภาพมีแนวโน้มจะขยายตัว เนื่องจากความขัดแย้งในรูปแบบดั้งเดิมที่เกิดขึ้นตามภูมิภาคต่างๆ ของโลก ความขัดแย้งระหว่างรัฐและภายในรัฐยังคงดำเนินต่อไป ถึงแม้ภารกิจรักษาสันติภาพจะช่วยให้ความขัดแย้งดำเนินไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาทางการเมืองแทนการสู้รบด้วยอาวุธ แต่อย่างไรก็ตามความขัดแย้งรูปแบบใหม่กำลังเกิดขึ้น มาจากหลายปัจจัย เช่น ความแตกต่างของเชื้อชาติ ศาสนา ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่เอื้ออำนวยให้ ความขัดแย้งในระดับปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองสามารถขยายตัวเป็นความ

⁶ พันเอก ธีรพล แสงจันทร์, "บทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ." หน้า 31.

ขัดแย้งขนาดใหญ่ สหประชาชาติจึงขยายบทบาทเพื่อเตรียมรับมือกับปัญหาความขัดแย้งรูปแบบใหม่ การดำเนินการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติในปัจจุบันมีขอบเขตครอบคลุมด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา สิทธิมนุษยชน และการช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรม

ความขัดแย้งรูปแบบใหม่ในลักษณะของความขัดแย้งภายใน (intra – state conflict) อันเกิดจากความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ และการแสวงหาเสรีภาพ ซึ่งถูกกดไว้ในห้วงสงครามเย็นได้ปะทุขึ้นอย่างกว้างขวางในภูมิภาคต่างๆ โดยเฉพาะประเทศเกิดใหม่ที่เคยเป็นอาณานิคมมาก่อน ความขัดแย้งทวีความรุนแรงจนกลายเป็นสงครามกลางเมือง หรือบางพื้นที่เกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Ethnic cleansing) อำนาจอรัฐอยู่ในสภาพล้มเหลว (failed state) ประชาชนไม่ได้เป็นเพียงผู้ได้รับผลกระทบแต่กลายเป็นเป้าหมายโดยตรง ประชาคมโลกจึงต่างหันมาให้ความสนใจกับบทบาทการรักษาสันติภาพผ่านกลไกของสหประชาชาติ⁷ ในปี ค.ศ.2015 สมัชชาสหประชาชาติได้เผยแพร่รายงานของคณะกรรมการระดับสูงด้านการรักษาสันติภาพ (High – Level Independent Panel on Peacekeeping Operations : HIPPO Report)⁸ ให้กำลังรักษาสันติภาพทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจและพลเรือน ปรับทัศนคติในการทำงาน โดยทุกฝ่ายต้องยึดมั่นที่จะต้องให้การสนับสนุนการพัฒนาปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนท้องถิ่นและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน จากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมความมั่นคงของโลก ลักษณะภัยคุกคามและความมั่นคงจึงมีความซับซ้อน เชื่อมโยงกันระหว่างมิติด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม จิตวิทยา และการทหาร การใช้กำลังเพียงอย่างเดียวไม่อาจเอาชนะภัยคุกคามที่ซับซ้อน กองทัพของหลายๆประเทศได้ตระหนักถึงความจำเป็นของบทบาททหารกับการพัฒนา จึงได้ปรับปรุงหลักนियมการปฏิบัติการทหาร - พลเรือน (Civil – Military Operations) ขยายบทบาทของทหารและการใช้ทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการพัฒนาของชุมชนท้องถิ่นควบคู่ไปกับการปฏิบัติทางยุทธวิธี⁹ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติออกคำสั่งบทบาทงานกิจการพลเรือนของสหประชาชาติมีบทบาทหลัก 3 ประการ¹⁰ ได้แก่

⁷ พันเอก ญัฐพล แสงจันทร์, "บทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ." หน้า 25.

⁸ General Assembly Security Council, *Report of the High-level Independent Panel on Peace Operations on uniting our strengths for peace: politics, partnership and people*, United Nations (17 June 2015).P 30.

⁹ ญัฐพงศ์ เกตุสมบุญ, "ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสากล," รัฐสารีกรักษ์ ปีที่ 62, ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2562). หน้า 79.

¹⁰ United Nations, "UNAMID CIVIL AFFAIRS SECTION FACT SHEET [Online]," (2012).

<https://unamid.unmissions.org/civil-affairs>.

1) การเป็นตัวแทนข้ามภารกิจ ตรวจสอบและอำนวยความสะดวกของกระบวนการ
สันติภาพในระดับท้องถิ่น

2) การสร้างความเชื่อมั่น การจัดการความขัดแย้ง การสนับสนุนการปรองดอง และ
การแก้ไขความขัดแย้ง

3) สนับสนุนการฟื้นฟูเสริมสร้าง ขยายอำนาจของรัฐและสถาบันการปกครอง งาน
กิจการพลเรือนจึงมีความสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนเพื่อสนับสนุนการสร้างสันติภาพ บรรเทา
ความขัดแย้ง มีส่วนร่วมในการสนับสนุนรัฐบาลและชุมชน

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกในแต่ละห้วง บริบทของความขัดแย้ง
และภัยคุกคามกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยมีความแตกต่างกันในแต่ละห้วงเวลาเช่นเดียวกัน
กองทัพไทยกับบทบาทการพัฒนาด้วยงานกิจการพลเรือนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยพ้นวิกฤต
ความมั่นคง กว่า 6 ทศวรรษที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานแนว
พระราชดำริด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งเป็นการวางรากฐานให้กับกองทัพไทย ใช้เป็นเครื่องมือใน
การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในรูปแบบต่างๆ กองทัพไทยได้มาปรับประยุกต์ให้ตรงกับงานด้านกิจการ
พลเรือนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือประชาชน ในห้วงการต่อสู้ทางอุดมการณ์กับพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งเป็น
วิกฤตความมั่นคง ประเทศรอบข้างประเทศไทยต่างถูกระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ครอบงำ กองทัพ
ไทยได้นำแนวทางพระราชทานการพัฒนาที่ยั่งยืนควบคู่กับการปฏิบัติทางทหาร สร้างการพัฒนาใน
พื้นที่ที่อ่อนไหวส่งผลให้สามารถสถาปนาอำนาจรัฐในพื้นที่ที่รัฐเข้าไม่ถึง พัฒนาชุมชนด้วยโครงการ
เกษตรและแหล่งน้ำในพื้นที่ สร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับมวลชนลดเงื่อนไขการแย่งชิงมวลชน สร้าง
แนวร่วมรัฐบาลและระบบการฉีกกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จ ส่งผลให้ประเทศไทยพ้นการถูกระบบสังคมนิยม
คอมมิวนิสต์ครอบงำ

ค.ศ.2003 กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศ ได้เริ่มเผยแพร่หลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อไปประยุกต์ในการดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาใน
ต่างประเทศ ต่อมา กันยายน ค.ศ.2015 ประเทศสมาชิกของสหประชาชาติรับรองวาระการพัฒนาที่
ยั่งยืน (Sustainable Development Goal : SDG) โดยมีเป้าหมายดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี
ค.ศ.2030 ประเทศไทยได้มีบทบาทในการผลักดันหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบนเวทีสหประชาชาติ
เป็นแนวทางหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นเป้าหมายที่ 17 (Partnership for
the Goals) เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายอีก 16 ข้อ ภายใต้นโยบาย SEP for SDGs Partnership

ตั้งแต่การประชุมสมัชชาทั่วไปแห่งสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 70 (กันยายน - ตุลาคม ค.ศ. 2015) หลังจากนั้นเป็นต้นมาแนวทางของสหประชาชาติในการดำรงสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศก็มุ่งไปสู่แนวคิดของความเชื่อมโยงระหว่างสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน¹¹

ห้วง มกราคม - ธันวาคม ค.ศ.2016 ประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นประธานกลุ่ม G77 มีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่แนวทางการพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจแก่ประเทศสมาชิก เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและความเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของประเทศตนเอง¹² ประเทศไทยได้ผลักดันและให้ความสำคัญ ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่ม G77 มี 3 ประเด็น ดังนี้¹³

1) ผลักดันการบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนและวาระปฏิบัติการแอดดิสอาบาบา (Addis Ababa Action Agenda) ไปสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินแนวทางพัฒนาที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และเรียนรู้จากแนวปฏิบัติของประเทศสมาชิก โดยประเทศไทยพร้อมแบ่งปันประสบการณ์และแนวปฏิบัติของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหนึ่งในแนวทางพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

2) ส่งเสริมความร่วมมือแบบใต้-ใต้ (South-South Cooperation) รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา (Official Development Assistance - ODA) ระหว่างประเทศกำลังพัฒนาโดยร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศสมาชิกเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือความท้าทายร่วมกันและฟื้นฟูความร่วมมือระดับโลกเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ

3) สร้างความพร้อมในการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและทันที่ต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและลดความเสี่ยงของการเกิดภัยพิบัติระดับโลก

¹¹ ญัฐพงศ์ เกตุสมบุญ, "ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสากล." หน้า 87.

¹² บุญจากญณ์ รุ่งโรจน์วิมลชัย, "การทูตพหุภาคีของประเทศไทยในกรอบ G77 กับ แนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่าง มกราคม-ธันวาคม ค.ศ.2016" (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พ.ศ.2559). หน้า 55.

¹³ "G-77 และบทบาทของไทยสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน [ออนไลน์]." รุ่นอกเล่ม, <http://www.manpattanalibrary.com/newsdetail.php?id=61>.

กองทัพไทยในฐานะเครื่องมือของรัฐบาล สนับสนุนการดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศ ในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพได้น้อมนำแนวทางพระราชดำริการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับสหประชาชาติและประชาคมโลก ถึงแม้บริบทของความขัดแย้งภายนอกประเทศจะแตกต่างจากปัญหาความมั่นคงภายในประเทศไทย แต่การพัฒนาที่ยั่งยืนก็ยังคงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยุติวงจรเงื่อนไขต่างๆ ที่เป็นมูลเหตุของความขัดแย้งและสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเกิดสันติภาพ ความสำเร็จของกองทัพไทยในการภารกิจรักษาสันติภาพจากการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งในเวทีสากล เป็นบทพิสูจน์ที่แสดงว่าสามารถใช้ได้จริงและบรรลุสันติภาพที่ยั่งยืนได้ เกิดการยอมรับและเชื่อมั่นแนวทางพระราชดำริ จากภารกิจกำลังรักษาสันติภาพประเทศฝั่งยุโรป ได้นำแนวทางกิจการพลเรือนของกองทัพไทยไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการทางทหารของตน

การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กองทัพไทยนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับงาน กิจการพลเรือนในการเผยแพร่ให้กับประชาชนในพื้นที่ ประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมปฏิบัติการกิจ และ ประเทศกำลังพัฒนา มีกรอบแนวคิดในการแนะแนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตน อยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข¹⁴

หลัก 3 ห่วงได้แก่

- 1) ความพอประมาณ ดำรงชีวิตให้เหมาะสม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่อยู่อย่างลำบาก
- 2) ความมีเหตุผล การตัดสินใจที่ดีอยู่บนการไตร่ตรองถึงเหตุ
- 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เตรียมตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อเกิดสถานการณ์ที่คาดไม่ถึงในวันข้างหน้า เตรียมแผนสำรองตั้งอยู่บนความไม่ประมาท

หลัก 2 เงื่อนไข ได้แก่

- 1) ความรู้ การนำความรู้เกี่ยวกับวิชาการที่เกี่ยวข้อง ความรอบคอบที่จะนำความรู้มาพิจารณาเชื่อมโยงประกอบการวางแผน
- 2) คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและความอดทน มีความเพียร ทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข

¹⁴ "การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง [ออนไลน์], " <https://sites.google.com/site/sufficiencyeconomyweb/kar-phatthnata-m-hlak-sersthkic-phx-pheiyng>.

การดำเนินการทูตสาธารณะด้วยงานกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ กองทัพอากาศไทย เป็นการสนับสนุนนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลไทยที่จะเอื้อต่อการบรรลุเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ กับประเทศที่เข้าไปปฏิบัติการกิจรักษาสันติภาพ กองทัพอากาศไทยนำเสนอด้วย การเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ปฏิบัติการกิจรักษาสันติภาพ โดย ให้การช่วยเหลือด้านการพัฒนาทักษะอบรมให้ความรู้ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เนื่องจากประเทศ ไทยเป็นประเทศที่ประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นหลักและประเทศที่ได้เข้าไปปฏิบัติการกิจรักษาสันติภาพประชาชนประกอบอาชีพทำการเกษตร การเผยแพร่ด้วยเกษตรทฤษฎีใหม่จึงเป็นแนวทางที่ กองทัพอากาศไทยนำมาใช้ในกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในติมอร์ตะวันออกและซูดาน ซึ่งมีความพอใจในการเลือก (preference) ที่จะ รับและนำไปปฏิบัติ ทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเองได้ ปัญหาความ ขัดแย้งในพื้นที่ลดลง ได้สร้างอำนาจในการดึงดูด (attractive power) ให้ประเทศสมาชิกของ สหประชาชาติที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ เช่น กองกำลังรักษาสันติภาพประเทศวันดานำหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปขยายผลในฐานปฏิบัติการและนำกลับไปเผยแพร่ให้ประชาชนชาว วันดานา¹⁵ และดึงดูดหน่วยงานของติมอร์ตะวันออกและซูดาน รวมทั้งหน่วยงานของสหประชาชาติ ที่ ให้ความสนใจมาตรวจเยี่ยมศูนย์อบรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกองทัพอากาศไทย

งานกิจการพลเรือนจึงมีความสำคัญในสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต ที่จะเสริมสร้างและ สนับสนุนประสิทธิภาพของกองทัพอากาศ ในการบำรุงขวัญกำลังใจ การทำความเข้าใจกับประชาชนให้ สนับสนุนกิจการทหาร รวมทั้งการสนับสนุนการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชน การใช้ กำลังทหารขนาดใหญ่ในการสู้รบเริ่มจะหมดไป การต่อสู้ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และด้าน การเมืองเข้ามาแทนที่ ผู้บังคับบัญชาเห็นถึงความสำคัญของงานกิจการพลเรือนที่จะมาสนับสนุนการ บรรลุภารกิจของกองทัพอากาศ ในการเสริมความมั่นคงของชาติ ด้วยการใช้อำนาจทหารและยุทธโศปกรณ์เข้า ช่วยเหลือประชาชนและพัฒนาประเทศ

¹⁵ "ความรู้สึกของผู้คนที่มียศทหารไทยในภารกิจรักษาสันติภาพ," ข่าวทหารบก ปีที่ 20, ฉบับที่ 29 (18 ส.ค.2554).

หลักการดำเนินงานกิจการพลเรือน เป็นการดำเนินงานของฝ่ายทหารร่วมกับส่วนราชการพลเรือน ที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารให้บรรลุภารกิจ ตั้งแต่ในภาวะปกติและภาวะสงคราม¹⁶

1) การดำเนินงานกิจการพลเรือนในภาวะปกติ เป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายกิจการพลเรือน โดยประสานการปฏิบัติอย่าใกล้ชิดตั้งแต่ในยามปกติ โดยใช้การปฏิบัติการจิตวิทยาและการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการดำเนินงานในการป้องกันประเทศ การพัฒนาประเทศ การบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือประชาชน เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

2) การดำเนินงานกิจการพลเรือนในภาวะสงคราม จะต้องสอดคล้องและดำเนินการควบคู่กันไปกับฝ่ายพลเรือนเพื่อสนับสนุนการรบ ให้สามารถสนับสนุนแผนการดำเนินกลยุทธ์ฝ่ายทหารได้ทั้งในพื้นที่การรบในประเทศและนอกประเทศ

การปฏิบัติการกิจการพลเรือนสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงคราม (Military Operations Other Than War : MOOTW) กองทัพร่วมกับหน่วยงานฝ่ายพลเรือนกระทำต่อประชาชนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความมั่นคงให้กับประเทศ รูปแบบการปฏิบัติการกิจการพลเรือนสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงคราม เป็นการนำรูปแบบของการปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ในเอกสารหลักนิยมการปฏิบัติทางทหารที่มีใช้สงครามของกองทัพสหรัฐฯ¹⁷ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบผสมผสานและจัดกลุ่มกับการปฏิบัติทางทหารที่มีใช้สงครามที่กองทัพไทยเคยปฏิบัติมา มีรูปแบบการปฏิบัติการกิจการพลเรือนที่สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงครามดังนี้

1) การสนับสนุนการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ (Peace Operations : PO) นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการสันติภาพ การสนับสนุนการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพของกองทัพเป็นกลไกในการทูตระหว่างประเทศ โดยจะสร้างชื่อเสียงและสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตาประชาคมโลก

2) การสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (Counter Insurgency : COIN) เป็นการปฏิบัติการทางทหาร กึ่งทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และ

¹⁶ กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด, หลักนิยมการปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ.2550 ด้านกิจการพลเรือนร่วม. หน้า 1-1.

¹⁷ Joint Doctrine for Military Operations Other Than War, (16 June 1995). P III-1.

กิจการพลเรือน เพื่อเอาชนะการก่อความไม่สงบ กองทัพไทยมีบทบาทในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค

3) การดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการพระราชดำริเกี่ยวข้องกับความมั่นคงและยุทธศาสตร์ของประเทศ เนื่องจากประชาชนเป็นพื้นฐานของสังคม การยึดถือแนวทางพระราชดำริในการประพฤติปฏิบัติตน จะช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สังคมมีการพัฒนาและเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เมื่อสังคมเข้มแข็งจะส่งผลให้คนในชาติสามัคคี

4) การสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยและการช่วยเหลือประชาชน ทำการสำรวจและรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ ให้การช่วยเหลือในด้านการบรรเทาภัยพิบัติต่างๆของรัฐ เป็นการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ

5) การสนับสนุนการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ธรรม เป็นการลดผลจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นหรือสถานการณ์ที่มีผลกระทบที่เป็นวงกว้าง

6) การสนับสนุนอำนาจฝ่ายพลเรือน เป็นการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนและเป็นการเข้าไปช่วยเหลือในสถานการณ์ภาวะวิกฤตหรือสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกินขีดความสามารถฝ่ายพลเรือน

การดำเนินงานด้านกิจการพลเรือนของกองทัพไทย จึงมีแนวความคิดมาจากการช่วยเหลือประชาชนและส่วนราชการพลเรือน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนและประชาชนร่วมให้การสนับสนุนกิจการทางทหารทั้งในภาวะปกติและภาวะสงคราม งานกิจการพลเรือนยังสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงคราม กองทัพปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานฝ่ายพลเรือนช่วยเหลือประชาชนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความมั่นคงให้กับประเทศ บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทัพในการตอบสนองนโยบายของชาติ

กองทัพไทยได้ถ่ายทอดความคิดในการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนไปสู่การปฏิบัติเมื่อเข้าร่วมกับสหประชาชาติในการกิจรักษาสันติภาพในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ด้วยการปรับประยุกต์ความคิดในการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนในประเทศเปลี่ยนไปสู่การปฏิบัติในการกิจรักษาสันติภาพ โดยปฏิบัติภายใต้อำนาจ (mandate) ของการกิจรักษาสันติภาพ ซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติจะออกแบบอำนาจในการปฏิบัติภารกิจรักษาสันติภาพตามสภาพปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่เพื่อให้กอง

กำลังรักษาสันติภาพที่เข้าร่วมภารกิจปฏิบัติภายใต้อำណัติเดียวกัน และเพิ่มเติมการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนของกองทัพไทยเข้าไปโดยไม่ขัดกับอำណัติของภารกิจรักษาสันติภาพนั้นๆ โดยกองทัพไทยทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ก่อนนำมาสู่การเตรียมการด้านกิจการพลเรือน

งานกิจการพลเรือนของสหประชาชาติ ดำเนินการในระดับสังคมและการเมืองท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามข้อบังคับด้านการรักษาสันติภาพ สนับสนุนประชาชนและรัฐบาลในการเสริมสร้างเงื่อนไขและโครงสร้างที่เอื้อต่อสันติภาพที่ยั่งยืน เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการพลเรือนเป็นตัวประสานระหว่างภารกิจของสหประชาชาติกับหน่วยงานท้องถิ่นและชุมชน งานกิจการพลเรือนจะมีบทบาทหลักอย่างน้อย 1 ใน 3 บทบาท¹⁸ ขึ้นอยู่กับคำสั่งของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่มอบให้กับภารกิจรักษาสันติภาพ

งานกิจการพลเรือนของสหประชาชาติ มีหน้าที่ประสานความสัมพันธ์ของสังคมที่แตกแยก และช่วยรัฐบาลในการใช้อำนาจที่ถูกต้อง การปกป้องประชาชนถูกบรรจุอยู่ในอำណัติของการรักษาสันติภาพโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งคาดหวังว่างานกิจการพลเรือนจะมีส่วนสำคัญในการบูรณาการและประสานงานในการมีส่วนร่วมของประชาชนและรัฐบาลในพื้นที่ งานกิจการพลเรือนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนขีดความสามารถของชาติ ในภาคประชาสังคมและรัฐบาลท้องถิ่น โดยรวมสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงของสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ องค์ประกอบสำคัญของกิจการพลเรือน คือ ความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ งานกิจการพลเรือนเป็นสิ่งที่คาดหวังว่าจะเป็นบทบาทหลักของสหประชาชาติต่อความขัดแย้งและสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจที่จำเป็นในการช่วยเหลือประเทศและชุมชน ในการขจัดความขัดแย้ง

บทบาทงานกิจการพลเรือนของสหประชาชาติเป็นเงื่อนไขที่เอื้อให้ประเทศไทยส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและงานกิจการพลเรือนจากประสบการณ์ของประเทศไทย เพราะกองทัพไทยปฏิบัติงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสบการณ์จากการปฏิบัติงานภายในประเทศโดยเรียนรู้มาจากประสบการณ์ในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์ด้วยการใช้บทบาท

¹⁸ United Nations, "UNAMID CIVIL AFFAIRS SECTION FACT SHEET [Online]."

ทางทหารควบคู่ไปกับการพัฒนาอันเป็นผลมาจากแนวพระราชดำริ¹⁹ นำมาปฏิบัติในระดับสังคมและการเมืองท้องถิ่น กองทัพอากาศไทยมีหน้าที่ประสานงานระหว่างสหประชาชาติกับหน่วยงานท้องถิ่น และสามารถปฏิบัติตามบทบาทงานกิจการพลเรือนของสหประชาชาติ ในด้านสร้างความเชื่อมั่น สนับสนุนการปรองดอง จัดการและแก้ไขความขัดแย้งเพื่อนำมาสู่สันติภาพที่ยั่งยืน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงมีส่วนในการช่วยเหลือประชาชนให้สามารถประกอบอาชีพ มีอาหารในการบริโภค พึ่งพาตนเองได้ ลดความขัดแย้งในพื้นที่

1.2 คำถามการวิจัย

ยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะที่กองทัพไทยใช้ในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่คาร์ฟูร์ กำหนดอะไรเป็นเป้าหมายและเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว กองทัพไทยดำเนินยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะตามแนวทางใด

1.3 สมมติฐานการวิจัย

เมื่อรัฐบาลไทยส่งกำลังทหารเข้าร่วมในกองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติที่ซูดาน กองทัพไทยผสมผสานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพด้านกิจการพลเรือน โดยนำมาเป็นหลักในการวางแผนทางจัดทำโครงการพัฒนา และใช้โครงการพัฒนาในกิจการพลเรือนเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะที่มีจุดมุ่งหมาย 3 ด้าน

ด้านแรก เพื่อสะท้อนให้ประเทศในกรอบความร่วมมือแบบใต้-ใต้ และสหประชาชาติ เล็งเห็นและยอมรับในความพร้อมของประเทศไทยในด้านการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยืดหลักความยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านที่สอง เพื่อแสดงให้เห็นสมรรถนะความสามารถของงานด้านกิจการพลเรือนของกองทัพไทยในภารกิจด้านความมั่นคงตามแนวทางที่ใช้การพัฒนาบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวนำในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง แทนการใช้กำลังและอาวุธ

ด้านที่สาม เพื่อแสดงให้เห็นความสำเร็จของกองทัพไทยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดำเนินการทูตสาธารณะ อันส่งผลให้บรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ

¹⁹ อนุรักษ์ เกตุสมบุญ, "ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสากล." หน้า 77.

1.4 ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะของกองทัพไทยในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์ภายใต้ UNAMID โดยแยกออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ “งานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และ “การดำเนินการทูตสาธารณะ” ทำให้เกิดมุมมองต่อยุทธศาสตร์ของกองทัพไทยจากการดำเนินการทูตสาธารณะในภารกิจรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์ภายใต้ UNAMID ซึ่งในส่วนแรกผู้วิจัยพิจารณาวรรณกรรมที่อธิบายการพัฒนากับการแก้ไขความมั่นคงภายในและรูปแบบงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 4 มุมมอง คือ 1.งานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกองทัพไทย 2.การพัฒนากับการแก้ไขความมั่นคงภายในจากปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย 3.งานกิจการพลเรือนกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก 4.งานกิจการพลเรือนกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์

สำหรับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกองทัพไทย กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กล่าวถึงการปฏิบัติการกิจการพลเรือน เป็นภารกิจที่กองทัพได้ร่วมกับหน่วยงานภาคพลเรือนกระทำต่อประชาชนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความมั่นคงให้กับประเทศ การปฏิบัติจะมุ่งเน้นการพัฒนาเป็นหลัก ทหารจะเข้าไปช่วยเหลือประชาชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน อันจะนำไปสู่การสร้างเสริมสังคมและชุมชนให้เข้มแข็ง และร่วมมือกับภาครัฐในการต่อสู้ป้องกันภัยหรือภัยคุกคาม²⁰ ในการดำเนินงานตามโครงการตามแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับความมั่นคงและยุทธศาสตร์ของประเทศ เนื่องจากประชาชนเป็นพื้นฐานของสังคม การปฏิบัติตนตามแนวทางพระราชดำริ จะช่วยทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สังคมมีการพัฒนาและเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เมื่อสังคมเข้มแข็งจะส่งผลทำให้เกิดพลังสามัคคีของคนในชาติ และความสามัคคีจะขยายไปยังประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ในทุกภูมิภาคทั่วโลก ร่วมกับการดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ นโยบายด้านการต่างประเทศของรัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างกระบวนการสันติภาพ สนับสนุนการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพซึ่งเป็นกลไกในทางการทูต

²⁰ ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, หลักนิยมกองทัพไทยสายยุทธการด้านการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ (กรุงเทพฯ, พ.ศ.2552). หน้า 4-1.

ระหว่างประเทศ กองทัพไทยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ ในการสร้างชื่อเสียงและสร้างภาพลักษณ์ของไทยในสายตาประชาคมโลก

ส่วนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาการแก้ไขความมั่นคงภายในจากปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งให้เห็นว่ากองทัพไทยพยายามแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยน้อมนำแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาพื้นที่และชุมชนตามแนวชายแดน ซึ่ง พลเรือตรี อนุรักษ์ เกตุสมบุรณ์ รองเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร ได้แสดงความเห็นเกี่ยวไว้ในบทความ “ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสากล” ค.ศ.1965 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ช่วงชิงอำนาจรัฐส่งผลกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหารของประเทศ โดยใช้ยุทธศาสตร์ “ป่าล้อมเมือง” บ่อนทำลายอำนาจการปกครองท้องถิ่นและจัดตั้งเขตปลอดภัยในระดับต่างๆ ผ่านสงครามแย่งชิงประชาชน รัฐบาลและกองทัพตระหนักว่าการใช้อาวุธไม่สามารถเอาชนะได้ จึงปรับแนวทางการต่อสู้ด้วย “การเมืองนำการทหาร” อาศัยบทบาทของทหารในการพัฒนาเป็นหลัก กองทัพทำหน้าที่เป็นองค์กรนำในการบูรณาการกำลังต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ ในการขับเคลื่อนบทบาทด้านการพัฒนา มีหน่วยงานราชการ เอกชน เป็นกลไกดำเนินการมีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ 3 ประการ²¹ 1.สถาปนาอำนาจรัฐครอบคลุมพื้นที่สีแดง นำโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และการพัฒนาในพื้นที่ล่อแหลม 2.ช่วงชิงการนำมวลชนในพื้นที่สนับสนุนฝ่ายรัฐบาล ด้วยการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่²² 3.เมื่ออำนาจรัฐเข้าถึงประชาชน มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีพื้นที่ที่มีความเจริญ ประชาชนจะมีความรักหวงแหนแผ่นดินไม่ละทิ้งหมู่บ้านและพื้นที่ชายแดนจะกลายเป็นแนวร่วมในการพิทักษ์พื้นที่เขตแดนไทย กองทัพนำแนวพระราชดำริดำเนินการในพื้นที่เขาค้อ จว.เพชรบูรณ์ ด้วยรูปแบบการพัฒนาพื้นที่และชุมชนตามแนวชายแดน สร้างหมู่บ้านประชาชนอาสาสมัครคุ้มครองเส้นทาง แนวคิดการพัฒนาเพื่อความมั่นคงนำไปใช้ในพื้นที่ การจัดตั้งโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดน (หมู่บ้าน ปชต.) กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันประเทศและการรักษาความมั่นคง

²¹ อนุรักษ์ เกตุสมบุรณ์, "ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสากล." หน้า 75.

²² สุนทร คงสมพงษ์, "ทหารไทยในศตวรรษหน้า," วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 27, ฉบับที่ 1 (มี.ค. 2533).

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี (ค.ศ.1977-1979) เคยกล่าวไว้ว่า “เราจะต่อสู้กับคอมมิวนิสต์โดยการขุดบ่อน้ำสร้างถนนและจัดสรรที่ดินให้กับประชาชนที่ยังไม่มีที่ทำกิน”²³ ตามวิทยานิพนธ์ “แนวร่วมของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2515-2525” ของ นางสาวมูทิตา เจริญสุข สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รัฐบาลน่านโยบาย “การเมืองนำการทหาร” มาใช้ในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ เรียกร้องให้นักศึกษาปัญญาชนออกจากป่า และแยกแนวร่วมออกจากคอมมิวนิสต์เพื่อทำลายการประสานการช่วยเหลือ เป็นนโยบายที่ปูทางการประกาศใช้คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 66/23 เป็น “นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์”²⁴ ในสมัยรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นำนโยบายไปบังคับใช้ในส่วนของหน่วยงานความมั่นคง กองทัพ และรัฐบาล สะท้อนการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง

รัฐบาลไทยได้รับการร้องขอการสนับสนุนกำลังเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพจากสหประชาชาติและประเทศอินโดนีเซีย กองทัพไทยในฐานะเครื่องมือการดำเนินนโยบายต่างประเทศ จัดกำลังทหารเข้าปฏิบัติการและกำหนดยุทธศาสตร์การเมืองนำการทหารจากการวิเคราะห์สภาพสังคมในติมอร์ตะวันออก นำมาสู่การปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในติมอร์ตะวันออก **วรรณกรรมที่เกี่ยวกับงานกิจการพลเรือนกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก** บทเรียนของกองทัพไทย ในภารกิจปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในติมอร์ตะวันออก กองกำลังเฉพาะกิจร่วม 972 ไทย/ติมอร์ตะวันออก ตุลาคม 2542 - กุมภาพันธ์ 2543 กล่าวถึงการปฏิบัติการกิจการพลเรือนในการช่วยเหลือประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกหลังสถานการณ์ความขัดแย้งได้ยุติอย่างรวดเร็ว กองทัพไทยได้มีบทบาทด้านกิจการพลเรือนในการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ และถ่ายทอดการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบอาชีพและเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน

หนังสืออนุสรณ์กองกำลัง 972 ไทย-ติมอร์ตะวันออก ผลิตที่ 2 กล่าวถึงการน้อมนำโครงการแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานกิจการพลเรือน สนับสนุนการปฏิบัติการรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก มีกรอบแนวคิดที่ว่าหากประชาชนชาว

²³ พิมพ์ พุทธิส, "หมู่บ้านไทยสามัคคี แก่หรือสร้างปัญหา," ไทยนิกร 2 (26 พฤษภาคม 2521). หน้า 7-9.

²⁴ มูทิตา เจริญสุข, "แนวร่วมของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2515-2525" (อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, พ.ศ.2562). หน้า 286.

ติมอร์ตะวันออกมีภูมิอากาศเพียงพอ ปัญหาความขัดแย้งต่างๆจะลดลงหรือหมดไป สันติภาพจะเกิดขึ้นอย่างถาวร²⁵ การช่วยเหลือประชาชนเพื่อสามารถผลิตอาหารได้ด้วยตนเองในครัวเรือน เป็นความต้องการของประชาชน และมีความยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างยั่งยืน ลดการนำเข้าจากภายนอก และยังมีฝึกอบรมเยาวชนให้มีความรู้ด้านการเกษตรตามแนวทางของโครงการพระราชดำริฯ หลังจากกองทัพไทยจบภารกิจ ได้จัดตั้งศูนย์สาธิตและฝึกอบรมการทำเกษตรเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (Demonstration and Training Center for Agricultural Self-Sustainable Economy Program) จำนวน 1 ศูนย์ ตามคำร้องขอของกรมการเกษตร กระทรวงเศรษฐกิจ UTAET แสดงให้เห็นความสำเร็จของการเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกสามารถนำไปใช้ได้จริง สร้างการยอมรับจากประชาชนและหน่วยงานที่ได้ให้ความสนใจเข้าเยี่ยมชมโครงการพระราชดำริฯ จำนวนมาก เช่น รองผู้แทนพิเศษเลขาธิการใหญ่องค์การสหประชาชาติ (DSRSG), รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย UNTATE พร้อมนายอำเภอทุกภาค, ผู้บัญชาการ/เสนาธิการกองกำลังรักษาสันติภาพ, อธิบดีกรมการเกษตร/หัวหน้าหน่วยส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตร ฝ่ายการเกษตร กรมการเกษตร กระทรวงเศรษฐกิจ UNTAET, เจ้าหน้าที่องค์กรของ UNTATE และเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน

การดำเนินงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทยในการอบรมและเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกได้ปูแนวทางการพัฒนาประเทศติมอร์ตะวันออกด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้รัฐบาลไทยมองเห็นโอกาสในการเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพ เมื่อสหประชาชาติจัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟัวร์ ชูดาน และขอรับการสนับสนุนกำลังจากประเทศไทย กองทัพไทยจึงเตรียมการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่อยู่ภายใต้แผนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID **วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการพลเรือนกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟัวร์** สรุบบทเรียนปฏิบัติการกิจการรักษาสันติภาพ กองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย/ดาร์ฟัวร์ ผลิตที่ 1 พ.ศ. 2553 -2554 กองทัพไทยปฏิบัติการกิจการพลเรือนในการช่วยเหลือประชาชน ด้วยกิจกรรมการอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่ กำหนดกิจกรรมโครงการศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ กองทัพไทยได้น้อมนำมาทำเป็นโครงการศูนย์การเรียนรู้ในฐานปฏิบัติการ จัดเจ้าหน้าที่วิทยากรออกเยี่ยมเยียน

²⁵ กองบัญชาการกองทัพไทย, หนังสืออนุสรณ์กองกำลัง 972 ไทย-ติมอร์ตะวันออก ผลิตที่ 2 (พ.ศ.2544). หน้า 287.

เกษตรให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์โครงการให้เกษตรกรที่มีความพร้อมที่ต้องการเข้ามาอบรมในศูนย์การเรียนรู้ และทำการขยายผลความรู้ด้วยการอบรมควบคู่กับการออกสืบสภาพเกษตรกรในพื้นที่สุดท้ายเป็นการติดตามประเมินผลหลังจากการอบรม ในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือเกษตรกรที่ผ่านการอบรม การดำเนินงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้สร้างการยอมรับให้แก่ประชาชนชาวดาร์ฟูร์ และดึงดูดให้คณะผู้บังคับบัญชา UNAMID ประเทศที่ส่งกำลังเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และหน่วยงานของชุดานเข้ามาเยี่ยมชม นำกลับไปขยายผล

การปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์ของกองทัพไทยได้มีการปรับเปลี่ยนกำลังพลที่ 2 เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้รับจากผลัดที่ 1 มาประยุกต์ปรับใช้กับแผนงานกิจการพลเรือนที่เตรียมการให้เหมาะสม ตามที่ทบเรียนรักษาสันติภาพ กองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย/ดาร์ฟูร์ ผลัดที่ 2 พ.ศ.2554-2555 ได้นำเสนอการปฏิบัติของกองทัพไทยในการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์ ผลัดที่ 2 ในการดำเนินงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาปรับปรุงแปลงเกษตรสาธิต ซึ่งผลัดที่ 1 ได้ส่งมอบให้หน่วยงานท้องถิ่นดูแล มีสภาพทรุดโทรมเนื่องจากในห้วงถือศีลอด จึงเชิญชวนประชาชนมาพัฒนาพื้นที่แปลงเกษตรและให้ความรู้เรื่องเกษตรในการปรับปรุงพัฒนาดิน และการให้ความรู้เรื่องจุลินทรีย์ชีวภาพ (EM) ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรมและเจ้าหน้าที่องค์กรต่างๆของสหประชาชาติ มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการทำอิฐดิน และการก่อสร้างบ้านดิน เน้นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคนิคการก่อสร้างบ้านดินแบบภูมิปัญญาไทยกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างความยอมรับและดึงดูดให้ประชาชนเข้ามารับการอบรม

จากการศึกษารวบรวมในส่วนแรกที่อธิบายงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นมุมมองกล่าวถึงรูปแบบงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทยในการช่วยเหลือประชาชน ที่กองทัพไทยปฏิบัติภายใต้นโยบายของรัฐบาลในการดำเนินนโยบายภายในประเทศและนโยบายต่างประเทศ มีความน่าสนใจควรค่าแก่การนำไปศึกษาวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การดำเนินนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลไทยที่ใช้กองทัพไทยเป็นเครื่องมือ จากประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย กองทัพไทยมีการปรับประยุกต์ไปใช้ในการรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกและดาร์ฟูร์ในการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า งานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้องตอบสนองประโยชน์ต่อประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายต่างๆ ตามที่ต้องการ

จึงนำมาสู่การศึกษาการดำเนินการทูตสาธารณะสำหรับการทบทวนวรรณกรรมในส่วนที่สอง เพื่อเป็นรากฐานในการทำความเข้าใจแนวทางการที่กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถวิเคราะห์จุดแข็งและโอกาสที่กองทัพไทยจะดำเนินการทูตสาธารณะอันจะเอื้อต่อการบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของประเทศไทยในด้านต่างๆ

วรรณกรรมที่กล่าวว่าประเทศไทยต้องดำเนินการทูตสาธารณะด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านมุมมองของ รศ.ดร.ศุภมิตร ปิติพัฒน์ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไว้ในบทความ “การทูตสาธารณะของไทย กับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9” ว่า รัฐบาลไทยน้อมนำแนวคิดและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาเป็นส่วนในการดำเนินนโยบายแห่งรัฐและนโยบายต่างประเทศ ส่วนราชการที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศได้น้อมนำแนวพระราชดำริที่พระราชทานไว้มาใช้ดำเนินการในการทูต²⁶ การปรับแนวพระราชดำริในการดำเนินนโยบายต่างประเทศให้มีความเหมาะสม คือ ด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและการทูตสาธารณะ ที่จะประสานความสัมพันธ์ความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีของประชาชนในประเทศต่างๆที่มีต่อประเทศไทย จะช่วยเอื้อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ในด้านต่างๆกับประเทศเหล่านั้น มีการดำเนินการในการสร้างความเข้าใจผ่านการทูตสาธารณะ การสร้างความคุ้นเคยวางใจ กระชับความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของแต่ละฝ่ายให้มีการติดต่อสัมพันธ์กัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนกัน และกัน ผ่านโครงการให้ความช่วยเหลือหรือความร่วมมือเพื่อการพัฒนาจะมีความสำคัญในการสร้างความหมายและคุณค่าให้แก่การกระทำและการแสดงออกต่างๆ ของเรา การดำเนินการทูตสาธารณะสามารถสร้างคุณค่าที่มีความหมายอันเป็นที่ยอมรับจะมีอิทธิพลจิตใจคนอื่นๆ โดยไม่จำเป็นต้องใช้อิทธิพลมากดดันบังคับหรือสร้างแรงจูงใจ หลักเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งในทางรักษาเสถียรภาพ ความมั่นคง และความยั่งยืน การดำเนินการทูตสาธารณะด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับประชาชนในประเทศที่มีความอ่อนไหวทางการเมือง จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ประเทศไทยจะเข้าไปดำเนินการ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่องการใช้ Public Diplomacy เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเซนต์คีนไซ ของ นางอุไรวรรณ คูหะเปรมะ ได้ศึกษาการใช้การทูตสาธารณะเป็น

²⁶ "การทูตสาธารณะของไทยกับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 [ออนไลน์], อัปเดต 24 ตุลาคม 2560, https://waymagazine.org/public_diplomacy_king_bhumbob/.

เครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ที่เปิดให้ประชาชนเข้าถึงได้ ดำเนินการโดยรัฐบาลเพื่อให้ข้อมูลหรือโน้มน้าวทัศนคติของประชาชนในต่างประเทศหรือโน้มน้าวทัศนคติของสาธารณชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการกำหนดและดำเนินงานด้านการต่างประเทศซึ่งครอบคลุมมิติต่างๆ ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

การทูตสาธารณะยังช่วยในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศ ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่เป็นบวก มีหน่วยงานดำเนินการในการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาภาพลักษณ์ ภาพลักษณ์ที่เป็นบวกของประเทศจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ประเทศพัฒนาไปในทุกมิติ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน สังคม รวมทั้งการสร้างความตระหนักรู้ของประชาคมระหว่างประเทศ รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง การสร้างภาพลักษณ์ประเทศไทยและบทบาทที่สำคัญของกระทรวงต่างประเทศ ของนายนิกรเดช พลากร ได้สะท้อนให้เห็นถึงการสร้างภาพลักษณ์ หากประเทศไทยอยากจะเป็นที่รู้จักในเวทีระหว่างประเทศ จะต้องมีการตื่นตัวและพัฒนาภาพลักษณ์ โดยมุ่งเน้นที่กระบวนการ การทูตสาธารณะซึ่งเป็นแนวทางที่กระทรวงการต่างประเทศใช้ แต่ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาให้มีความทันสมัย โดยศึกษากระบวนการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศเกาหลีใต้

1.5 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์

สารนิพนธ์ฉบับนี้ใช้กรอบแนวคิด “การทูตสาธารณะ” หรือ Public Diplomacy ของ Joseph S. Nye ในการศึกษาวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะของกองทัพไทยในปฏิบัติการสันติภาพที่คาร์ฟูร์ ภายใต้ UNAMID เพื่อบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของประเทศไทยในด้านต่างๆ โดยเมื่อพิจารณาเป้าหมายที่ประเทศไทยคาดหวังจากกระทรวงการต่างประเทศกำหนดนโยบายต่างประเทศจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ วิเคราะห์ SWOT ในประเทศเป้าหมายควบคู่กับการดำเนินนโยบายการทูตสาธารณะ ในการเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ เพื่อแสดงถึงบทบาทของไทยในฐานะประเทศที่ส่งเสริมสันติภาพและให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือประเทศเป้าหมายที่กำลังพัฒนารวมทั้งเผยแพร่บทบาทในฐานะประเทศผู้ให้ (donor country) สร้างทัศนคติที่ดีและสนับสนุนยุทธศาสตร์ของประเทศไทยที่มีต่อประเทศเป้าหมาย มีกองทัพไทยเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Joseph S. Nye อธิบายการทูตสาธารณะว่าเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพลักษณ์ประเทศ ในการสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศหนึ่งไปสู่ประชาชนของชาติอื่นจนเป็นความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างประชาชนกับประชาชน²⁷ การทำให้ประเทศอื่นเห็นถึงค่านิยม ผลประโยชน์ และความชอบหรือไม่ชอบของประเทศตนโดยไม่พึ่งพาการให้รางวัลหรือลงโทษ “หากรัฐใดสามารถที่จะทำให้อำนาจของตนมีความชอบธรรมในสายตาของรัฐอื่น รัฐนั้นก็จะถูกต่อต้านน้อยลงในสิ่งที่ตนต้องการ และหากวัฒนธรรมหรืออุดมการณ์ของรัฐนั้นๆ เป็นที่น่าดึงดูดในสายตาของรัฐอื่น รัฐทั้งหลายก็จะมีคามยินยอมพร้อมใจมากขึ้นที่จะเป็นผู้ตาม”²⁸

กล่าวคือ กองทัพไทยมีความชำนาญในงานกิจการพลเรือนที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง โดยไม่ใช้กำลังทหารเป็นหลัก ดำเนินยุทธศาสตร์ด้วยการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยในความพร้อมด้านการร่วมมือเพื่อการพัฒนา โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่รับสารภายนอกประเทศ คือ ประชาชนในพื้นที่ ประเทศที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ ประเทศกำลังพัฒนาแบบ ใต้ - ใต้ และสหประชาชาติ การดำเนินกิจการพลเรือนของกองทัพไทยจะปฏิบัติภายใต้เอาต์ดิของภารกิจรักษาสันติภาพ การเผยแพร่เกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชน สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ทหารและประชาชน ที่มีความแตกต่างในด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม เกิดความไว้วางใจเชื่อใจซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังสามารถดึงดูดหน่วยงานอื่นๆ ให้เกิดความสนใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างการยอมรับในประชาคมโลก ซึ่งจะสนับสนุนให้การดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศไทยบรรลุตามเป้าหมาย

1.6 วัตถุประสงค์การวิจัย

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อวิเคราะห์และอธิบาย

- 1) ที่มาของแนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านกิจการพลเรือนที่กองทัพไทยจัดสนับสนุน UNAMID ในปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

²⁷ กลี ม้ามณี, "การใช้ Soft Power ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ: กรณีศึกษา การดำเนินการของทีมชาติประเทศไทยในเนปาล" (สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, พ.ศ.2555). หน้า 2.

²⁸ Nye Jr., Joseph S., *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*. (New York: Basic Books, 1990).

2) แนวทางที่กองทัพไทยใช้กิจการพลเรือนในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟูร์ เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการทูตสาธารณะเพื่อให้ตัวแบบการแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยไม่ใช้กำลังของกองทัพไทย ได้รับการยอมรับในเวทีนานาชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการยอมรับจากสหประชาชาติ กองกำลังของนานาชาติที่ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และประชาชนในพื้นที่ความขัดแย้ง

1.7 ขอบเขตการวิจัย

สารนิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาบทบาทการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทยด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในประเทศจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และปัญหาความมั่นคงภายนอกประเทศในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกและซูดาน

1.8 วิธีการวิจัย

ผู้ศึกษาจะใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษา ผ่านการค้นคว้าและวิเคราะห์จากเอกสารเป็นหลัก โดยแบ่งเป็น

- 1) เอกสารปฐมภูมิ (primary data) ได้แก่ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2541-2544 (ค.ศ.1998 – 2001),นโยบายการทหารของกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2541 – 2544 (ค.ศ.1998 – 2001),ประชุมสภากลาโหม ครั้งที่ 11/2540,แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ค.ศ. 1997-2002) แถลงการณ์ในโอกาสประชุมและบันทึกนโยบายต่างๆ บนเว็บไซต์ทางการของหน่วยงาน
- 2) เอกสารทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่ บทความและหนังสือทางวิชาการ บทความในวารสารและจุลสาร วิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์ และสารคดีข้อเท็จจริง

1.9 โครงสร้างในการนำเสนอ

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของปัญหา คำถามและสมมติฐานการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีการวิจัยและวิธีการนำเสนอ

บทที่ 2 อธิบายความเป็นมาของกองทัพไทยในภารกิจรักษาสันติภาพ ที่กองทัพไทยเข้าไปมีส่วนร่วมในภารกิจรักษาสันติภาพภายใต้การดำเนินการขององค์กรหลักของสหประชาชาติ เพื่อตอบสนองนโยบายระดับชาติและความสัมพันธ์ด้านการต่างประเทศ กองทัพไทยปฏิบัติงานด้าน

กิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสงครามในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก

บทที่ 3 อธิบายความสำคัญของการปฏิบัติการกิจการพลเรือนที่กองทัพไทยเรียนรู้จากความสำเร็จของภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก กองทัพไทยประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจที่เคยใช้แก้ปัญหาภายในประเทศจากภัยคอมมิวนิสต์ นำมาปฏิบัติการรักษาสันติภาพภายใต้อาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก เมื่อจบภารกิจที่ติมอร์ตะวันออก กองทัพไทยทำบทเรียนเพื่อนำปัญหา ข้อจำกัดที่เกิดขึ้น ไปประยุกต์ใช้ภายใต้อาณัติภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID และดำเนินการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างความคุ้นเคย ความเข้าใจ การยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ และสร้างคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประชาชนในพื้นที่ ประเทศที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพและสหประชาชาติ

บทที่ 4 วิเคราะห์การทูตสาธารณะของกองทัพไทยเพื่อปฏิบัติงานกิจการพลเรือน โดยผ่านการวิเคราะห์ SWOT ของกองทัพไทย ซึ่งมีจุดแข็งและโอกาสที่จะดำเนินการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ของสหประชาชาติและประเทศไทย จนประสบความสำเร็จในการช่วยเหลือประชาชนได้รับคำชื่นชมจาก UNAMID และหน่วยงานของชูดาน เป็นที่ประจักษ์ในประชาคมโลก ในการส่งเสริมความเข้าใจและยอมรับศักยภาพด้านการพัฒนาของกองทัพไทย

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

ความเป็นมาของกองทัพไทยในการกิจรักษาสันติภาพ

ในส่วนของบทที่ 2 จะกล่าวถึงความเป็นมาของกองทัพไทยในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ ภายใต้องค์หลักของสหประชาชาติที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพ มีหลักพื้นฐานที่กองกำลังรักษาสันติภาพยึดถือในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ รวมถึงพัฒนาการในการรักษาสันติภาพที่สหประชาชาติปรับเปลี่ยนตามรูปแบบภัยคุกคามที่เกิดขึ้น ห่วงสงครามเย็น สหประชาชาติมีบทบาทในการธำรงรักษาความมั่นคงและสันติภาพ ในการส่งกำลังรักษาสันติภาพเข้าไปแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ต่างๆ การต่อสู้ด้านอุดมการณ์ของระบบเสรีประชาธิปไตยกับคอมมิวนิสต์เป็นเหตุผลที่กองทัพไทยเข้าเป็นสมาชิกของสหประชาชาติและเข้าร่วมสงครามคาบสมุทรเกาหลีซึ่งเป็นการกิจรักษาสันติภาพครั้งแรก นำมาสู่การเตรียมพร้อมกำลังสนับสนุนภารกิจรักษาสันติภาพตามที่สหประชาชาติขอรับการสนับสนุน กองทัพไทยคาดหวังการส่งกำลังสนับสนุนการรักษาสันติภาพ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศอื่นๆ

การเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก มีจุดเริ่มต้นจากความขัดแย้งของติมอร์ตะวันออกในการแยกตัวจากการปกครองของอินโดนีเซียออกเป็นประเทศใหม่ ก่อให้เกิดจลาจล การละเมิดสิทธิมนุษยชน สหประชาชาติจึงเข้ามามีบทบาทในการจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพด้วยความยินยอมของอินโดนีเซีย กองทัพไทยเป็นประเทศในอาเซียนที่อินโดนีเซียขอรับกำลังสนับสนุนให้เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ ภายใต้การบังคับบัญชาของออสเตรเลีย ไทยตอบรับเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกตามนโยบายระดับชาติและความสัมพันธ์ด้านการต่างประเทศ กองทัพไทยมีบทบาทในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้กับประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกโดยไม่เลือกฝ่ายและนำการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปถ่ายทอดอบรมให้ความรู้เพื่อช่วยเหลือประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกให้สามารถพึ่งพาตนเอง เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.1 กองทัพไทยกับการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ

หลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ.1945) มีการประชุมของประชาคมโลก 50 ประเทศ ณ กรุงซานฟรานซิสโก สหรัฐอเมริกา เพื่อพิจารณาข้อเสนอของ 5 ชาติ (จีน สหภาพโซเวียต สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร) มหาอำนาจหลักของแกนนำฝ่ายสัมพันธมิตรที่ได้รับชัยชนะในสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเริ่มต้นจากปฏิญญาที่เรียกว่า กฎบัตรสหประชาชาติ (UN Charter)

เป็นรากฐานของการดำเนินงานของสหประชาชาติ ทั้งยังมีองค์กรที่เป็นกลไกในการปฏิบัติงานของสหประชาชาติจำนวน 6 องค์กร ได้แก่ สมัชชาใหญ่ (General Assembly) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (Security Council) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council) คณะมนตรีภาวะทรัสตี (Trusteeship Council) ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice) สำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ (Secretariat) ที่เป็นโครงสร้างของสหประชาชาติ มีอำนาจในการดูแลสันติภาพและความมั่นคง องค์กรหลักที่เป็นกลไกของสหประชาชาติในกระบวนการรักษาสันติภาพ ได้แก่ สมัชชาใหญ่ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ สำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ และกฎบัตรที่สำคัญในการรักษาสันติภาพ ได้แก่ หมวด 6,7 อ่านและ 8 ²⁹

กระบวนการรักษาสันติภาพมี 3 องค์กรหลัก ในการจัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพ ต้องใช้กำลังในการปฏิบัติการจากประเทศสมาชิกขององค์กรสหประชาชาติ ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรสหประชาชาติ เพราะเป็นการดำเนินนโยบายต่างประเทศ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อประชาคมโลกในการธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพ และความสัมพันธ์อันดีกับประเทศที่เข้าร่วมภารกิจ นำมาซึ่งความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านต่างๆ เช่น ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ อันเป็นผลประโยชน์ที่สำคัญของชาติ

2.1.1 บทบาทและหน้าที่ขององค์กรหลักในกระบวนการรักษาสันติภาพ

1) สมัชชาใหญ่ เปิดประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องและพิจารณาหลักทั่วไปกับการธำรงรักษาความมั่นคงและสันติภาพ ในการควบคุมการปลดอาวุธ กฎข้อบังคับในการครอบครองอาวุธ นำเสนอเข้าสู่กระบวนการพิจารณาโดยรัฐสมาชิก คณะมนตรีความมั่นคงฯ หรือชาติที่ไม่ใช่สมาชิกสหประชาชาติ และผลิตข้อเสนอแนะ (Recommendation) ให้แก่รัฐสมาชิกหรือคณะมนตรีความมั่นคงฯ การตัดสินใจใช้ระบบเสียงส่วนใหญ่ (Majority Vote) หากเป็นประเด็นสำคัญจะใช้เสียง 2 ใน 3 ของรัฐสมาชิก ไม่มีการ VETO และมีการตั้งคณะกรรมการเฉพาะเพื่อพิจารณาเฉพาะด้าน

2) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ได้รับมอบอำนาจพิเศษตามหมวด 6 การระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี (Peaceful Settlement of Disputes) หมวด 7 มาตรการจัดการเกี่ยวกับการคุกคามต่อสันติภาพ การละเมิดสันติภาพและการกระทำในลักษณะรุกราน และหมวด 8

²⁹ พันเอก ญัฐพล แสงจันทร์, "บทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ." หน้า 3-11

การจัดการระดับภูมิภาค เพื่อจัดการกับความขัดแย้งโดยสันติวิธี (article 24) มีอำนาจในการตัดสินว่าการกระทำที่เป็นภัยคุกคาม การละเมิด และทำลายต่อสันติภาพ รวมถึงการกระทำในลักษณะ รุกราน รับผิดชอบในการดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อรักษาและสถาปนาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ (article 39) สิทธิตามกฎหมายที่จะอนุมัติการใช้กำลังทหารกรณีจำเป็น คณะมนตรีความมั่นคงจะอนุมัติอำนาจในการปฏิบัติตามแผนการดำเนินการต่อภัยคุกคามต่อสันติภาพ ซึ่งเรียกว่าข้อมติคณะความมั่นคง (Resolution)

3) สำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ มีหน้าที่ในการ วางแผน เตรียมการ บังคับบัญชาและอำนวยความสะดวกในการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ ภารกิจที่สำนักเลขาธิการฯ อำนวยความสะดวก ประกอบด้วย 3 ภารกิจ ได้แก่ 1.ภารกิจรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Mission) มีฝ่ายปฏิบัติการสันติภาพแห่งสหประชาชาติ (Department of Peacekeeping Operations : DPKO) เป็นองค์กรรับผิดชอบ 2.ภารกิจสนับสนุนทางการเมือง (Political Mission) โดยฝ่ายกิจการทางการเมืองและการสร้างสันติภาพ (Department of Political Affairs : DPA) เป็นองค์กรรับผิดชอบ ครอบคลุม กระบวนการการทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy), การรักษาสันติภาพ (Peacekeeping) และการเสริมสร้างสันติภาพ (Peace Building) 3.ภารกิจสนับสนุนการปฏิบัติการภาคสนาม โดยฝ่ายสนับสนุนภาคสนาม (Department of Field Support : DFS) รับผิดชอบ ด้านการจัดการและบริหารการส่งกำลังบำรุงแก่ภารกิจรักษาสันติภาพ ตลอดห่วงวงรอบการปฏิบัติการกิจ

2.1.2 หลักพื้นฐานและพัฒนาการในการรักษาสันติภาพ

นอกจากบทบาทองค์กรหลักทั้ง 3 องค์กรของสหประชาชาติ การดำเนินงานด้านรักษาสันติภาพ ในการจัดตั้งและกำหนดอาณาเขตตามกฎบัตรสหประชาชาติ หมวดที่ 6 มีหลักการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1.ได้รับการยินยอมจากประเทศเจ้าบ้าน (Consent) ในการเข้าปฏิบัติการรักษาสันติภาพ โดยรัฐบาลของประเทศเจ้าบ้านยินยอมให้สหประชาชานำกำลังเข้าปฏิบัติในพื้นที่ความขัดแย้งของประเทศตนเอง 2.การวางตัวเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใด (Impartiality) กองกำลังรักษาสันติภาพที่เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ความขัดแย้ง ต้องมีความเป็นกลาง 3.การไม่ใช้กำลัง (Non use

of force) กองกำลังรักษาสันติภาพมีหน้าที่ในการยุติความขัดแย้งในพื้นที่ด้วยสันติวิธี ไม่มีอาวุธติดตัว ยกเว้นหน่วยทหารราบที่ปฏิบัติภารกิจในการรักษาความปลอดภัยที่ต้องใช้ป้องกันตนเอง³⁰

จากอดีตถึงปัจจุบันภัยคุกคามได้มีการเปลี่ยนแปลงมาอย่างต่อเนื่อง การรักษาสันติภาพในรูปแบบเดิม ไม่อาจจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ ใน ค.ศ.1992 นายบรูโตส บรูโตสกาลี (Boutros Boutros-Ghali) เลขาธิการแห่งสหประชาชาติจึงได้เสนอ ระเบียบวาระเพื่อสันติภาพในการรักษาสันติภาพ มี 4 มาตรการ เพื่อรองรับต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่³¹

1) การทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) เป็นการป้องกันความขัดแย้งไม่ให้ขยายออกไป

2) การทำให้เกิดสันติภาพ (Peace Making) ด้วยการทูตเพื่อนำคู่ขัดแย้งกลับมาสู่ข้อตกลง

3) การรักษาสันติภาพ (Peacekeeping) การปฏิบัติภารกิจรักษาสันติภาพด้วยกำลังทหาร ตำรวจและพลเรือน ในพื้นที่ความขัดแย้งด้วยความยินยอมของประเทศเจ้าบ้าน กำหนดข้อตกลงเพื่อควบคุมความขัดแย้งและให้การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

4) การเสริมสร้างสันติภาพ (Peace Building) เพื่อป้องกันความขัดแย้งกลับมาอีกครั้ง หลังจากสถานการณ์คลี่คลายด้วยการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม

ในการจัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพ ปัญหาภัยคุกคามต่างๆจะถูกพิจารณาโดยคณะมนตรีความมั่นคงฯก่อนที่จะนำเสนอเข้าสู่กระบวนการพิจารณาโดยสมัชชาใหญ่ การจัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพ คณะมนตรีความมั่นคงฯจะเป็นผู้อนุมัติการออกข้อมติ (Resolution) การวางแผนก่อนนำเข้าสู่คณะมนตรีความมั่นคงฯ ดำเนินการโดยสำนักเลขาธิการสหประชาชาติ จากนั้นคณะมนตรีความมั่นคงฯ จะอนุมัติแผนก่อนเสนอข้อมติให้สมัชชาใหญ่พิจารณาและอนุมัติ ขั้นตอนสุดท้ายเลขาธิการแห่งสหประชาชาติแต่งตั้งผู้แทนพิเศษเลขาธิการสหประชาชาติ (SRSG) เพื่อเป็นผู้แทนในการบังคับบัญชา

³⁰ กระทรวงการต่างประเทศ, "การรักษาสันติภาพ [ออนไลน์]."

³¹ พันเอก ฐิฐพล แสงจันทร์, "บทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ." หน้า 12-13.

2.1.3 ความเป็นมาของงานกิจการพลเรือนในการรักษาสันติภาพ

ใน ค.ศ.1992 งานกิจการพลเรือนถูกนำมาใช้ครั้งแรกในอาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพ กองกำลังป้องกันแห่งสหประชาชาติ (United Nations Protection Force : UNPROFOR) ใน ยูโกสลาเวีย³² หลังสิ้นสุดสงครามเย็นความขัดแย้งมีความซับซ้อนมากขึ้น งานกิจการพลเรือนจึงมีความจำเป็นในการสร้างสันติภาพของสหประชาชาติ มีการช่วยเหลือสังคมที่แตกแยกและสนับสนุนรัฐ ในการใช้อำนาจที่ถูกต้อง งานกิจการพลเรือนเริ่มมีความสำคัญและถูกบรรจุลงในอาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพที่โคโซโว และติมอร์ตะวันออก ใน ค.ศ.2000 งานกิจการพลเรือนมีเป้าหมายเสริมสร้างความสัมพันธ์กับพลเรือนตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาทางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อสันติภาพ ฝ่ายปฏิบัติการรักษาสันติภาพและสนับสนุนภาคสนาม (Department of Peacekeeping Operation: DPKO and Department of Field Support: DFS) ได้พัฒนาและเผยแพร่คำสั่งเชิงนโยบายที่กำหนดและวางแนวคิดเกี่ยวกับงานกิจการพลเรือนเพื่อรองรับสถานการณ์ที่มีความท้าทายที่เกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากประชาชนยังได้รับผลกระทบจากความรุนแรงและความยากจน เชื่อมโยงกับการปกครองที่ล้มเหลวและขาดหลักนิติธรรม การคุ้มครองพลเรือนกลายเป็นงานที่ได้รับมอบหมาย และถูกนำไปรวมอยู่ในอาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพโดยคณะมนตรีความมั่นคง ซึ่งคาดหวังว่างานกิจการพลเรือนจะบูรณาการและประสานงานการมีส่วนร่วมของพลเรือนและรัฐบาลในประเทศที่เข้าปฏิบัติการรักษาสันติภาพ สหประชาชาติจึงได้ให้ความสำคัญกับงานกิจการพลเรือนมากขึ้นและลดบทบาททางทหารของกองกำลังรักษาสันติภาพลง เพื่อเลี่ยงการกลับไปสู่ความขัดแย้ง ในการตอบสนองต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างซับซ้อนของสหประชาชาติจึงต้องมีความสอดคล้อง รวดเร็ว และมีความจำเป็น รวมถึงการให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ เช่น ธนาคารโลก โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme : UNDP) และ องค์กรระดับภูมิภาค เช่น สหภาพแอฟริกา (African Union : AU) งานกิจการพลเรือนจึงเป็นกลไก ในการตอบสนองสหประชาชาติต่อความขัดแย้งและกระบวนการสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจ ในการช่วยเหลือประเทศที่ได้รับผลกระทบ และยุติความรุนแรง

³² United Nations Department of Peacekeeping Operations and Department of Field Support, *Civil Affairs Handbook*. P 30.

2.1.4 เหตุผลในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพของกองทัพไทย

การดำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศเป็นภารกิจของสหประชาชาติ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ (Peace Operations) เป็นกลไกในการแก้ไขและระงับความขัดแย้งระหว่างประเทศ หากประเทศคู่กรณีไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้และอาจจะมีการดำเนินการฝ่ายเดียวเพื่อบังคับให้ปัญหายุติ สหประชาชาติจะวางตัวเป็นกลางในการไกล่เกลี่ยเพื่อระงับข้อพิพาทและแก้ไขความขัดแย้ง โดยใช้กลไกพหุภาคีซึ่งเป็นไปตามข้อมติความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่รับรองให้มีการจัดตั้งปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง เนื่องจากสหประชาชาติไม่มีกำลังทหารและตำรวจ เลขาธิการแห่งสหประชาชาติจึงต้องร้องขอจากประเทศสมาชิกเพื่อขอรับการสนับสนุนกำลังเข้าร่วมในภารกิจรักษาสันติภาพที่จัดตั้งโดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกของสหประชาชาติแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีความประสงค์ในการร่วมมือในด้านความมั่นคงและการสร้างสันติภาพ³³ และปฏิบัติตามพันธกรณีที่ถูกกำหนดไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ หมวด 1 มาตรา 2

ในห้วงสงครามเย็นการต่อสู้ทางอุดมการณ์การเมืองของ 2 มหาอำนาจ สหรัฐอเมริกาผู้นำโลกเสรีประชาธิปไตยกับสหภาพโซเวียตผู้นำโลกคอมมิวนิสต์ การแพร่ขยายของระบบคอมมิวนิสต์ที่กำลังจะเข้าสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามทฤษฎีโดมิโน (Domino Theory) ระบบคอมมิวนิสต์เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ แนวทางที่จะสามารถป้องกันประเทศไทยให้รอดพ้นจากการถูกรอบงำของระบบคอมมิวนิสต์ได้ คือ การเป็นพันธมิตรกับผู้นำโลกเสรีประชาธิปไตยอย่างสหรัฐอเมริกา และสนับสนุนกำลังเข้าร่วมสงครามคาบสมุทรเกาหลีกับสหประชาชาติ เป็นภารกิจแรกที่กองทัพไทยได้ตอบรับเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพกับสหประชาชาติในห้วงสงครามเย็น ภายใต้การบังคับบัญชาของสหรัฐอเมริกา เมื่อ 25 มิถุนายน ค.ศ.1950 รัฐบาลไทยได้รับการประสานงานจากเลขาธิการสหประชาชาติ (นาย ทริกเวอ ลี : Trygve Lie) ขอกำลังทหารไทยเข้าร่วมสงครามคาบสมุทรเกาหลี³⁴ จากนั้นเป็นต้นมาประเทศไทยได้ส่งเจ้าหน้าที่และสนับสนุนกำลังเข้าร่วมในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพในหลายภูมิภาคทั่วโลกตามที่สหประชาชาติขอรับการสนับสนุน และได้เข้าเป็นสมาชิกในระบบกองกำลังเตรียมพร้อมสหประชาชาติ (UN Stand – By Arrangement

³³ กระทรวงการต่างประเทศ, "74 ปีประเทศไทยกับสหประชาชาติ [ออนไลน์]."

³⁴ สุรชาติ บำรุงสุข, "กองทัพในยามสันติ : ปฏิบัติการนอกเหนือจากการสงครามและปฏิบัติการรักษาสันติภาพ," โครงการศึกษาด้านการทหาร (พ.ศ.2543), หน้า 81.

System)³⁵ กองทัพไทยนอกจากมีบทบาทในการป้องกันอธิปไตยของชาติ รักษาความมั่นคงภายใน และการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ยังเป็นเครื่องมือหลักของรัฐบาล ในการดำเนินงานการเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเสถียรภาพและพลังอำนาจของชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายคือผลประโยชน์สูงสุดของประเทศ บทบาทการปฏิบัติเพื่อสันติภาพของกองทัพไทยจึงถูกกำหนดไว้ในฐานะเครื่องมือของรัฐ

รัฐบาลไทยได้ออกนโยบายและหลักการที่จะสนับสนุนภารกิจรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ ป้องกันปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งที่อาจจะขยายออกไปเป็นวงกว้าง สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประเทศไทยในการรักษาสันติภาพ เพื่อเสริมสร้างบทบาทภาพลักษณ์ประเทศไทยต่อประชาคมโลก สนับสนุนเจ้าหน้าที่ ทหาร ตำรวจ พลเรือน เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่จากรัฐสมาชิกต่างๆของสหประชาชาติ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านรักษาสันติภาพ อาทิ เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย สภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงการคลัง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมบัญชีกลาง หน่วยงานเหล่านี้ทำหน้าที่ในการพิจารณาและสนับสนุนการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ

2.1.5 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีความคล้ายคลึงกันแต่ไม่ใช่เรื่องเดียวกัน แม้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะมีการนำเสนอมาก่อนก็ตาม แต่การสร้างการยอมรับในประชาคมโลกยังไม่ได้รับความนิยม เนื่องจากช่องทางของรัฐบาลไทยในการนำเสนอในประชาคมโลกนั้น จะมาจากการส่งกองทัพไทยเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่เห็นภาพความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา กองทัพไทยได้ดำเนินการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการเผยแพร่ให้กับประชาชนในพื้นที่ ประเทศที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ และสหประชาชาติ ภายหลังสหประชาชาติมีการนำเสนอเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มีระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่ ค.ศ.2016 – 2030 ประเทศสมาชิก 193 ประเทศ เป้าหมาย SDGs ทั้งหมด 17 ข้อ ในห้วง มกราคม - ธันวาคม ค.ศ.2016 ประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นประธานกลุ่ม G77 จึงเป็นโอกาสที่จะได้เสนอหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทาง

³⁵ พันเอก อนุรักษ์ แสงจันทร์, "บทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ." หน้า 31.

หนึ่งในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นเป้าหมายที่ 17 เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายอีก 16 ข้อ ภายใต้ต้นนโยบายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SEP for SDGs Partnership) เนื่องจากจากรัฐบาลไทยได้เห็นถึงเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) มีความใกล้เคียงและคล้ายคลึงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รัฐบาลไทยจึงเล็งเห็นว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงน่าจะส่งเสริมและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงได้พยายามนำเสนอให้ประชาคมโลกได้เข้าใจ ได้รู้จักและนำไปประยุกต์ใช้ จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกันและส่งผลให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับ³⁶

2.1.6 ความคาดหวังของประเทศไทยในการสนับสนุนการรักษาสันติภาพ

- 1) เป็นที่ยอมรับในสายตานานาประเทศและผลักดันประเทศไทยให้เป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 2) สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ ด้านมนุษยธรรมในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ นอกจากการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ทหารยังนำเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไปสอนการทำเกษตรในการดำรงชีวิต เพื่อให้สามารถฟื้นฟูความเป็นอยู่หลังสงครามเสร็จสิ้น
- 3) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศที่เข้าไปสนับสนุนภารกิจรักษาสันติภาพ เพื่อขยายโอกาสในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน และความมั่นคง
- 4) พัฒนาบุคลากรของกองทัพไทย ด้วยการเสริมสร้างประสบการณ์การปฏิบัติงานร่วมกับกองกำลังของรัฐสมาชิกที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพและยังผลักดันการพัฒนากองทัพไปสู่ความเป็นสากล
- 5) สร้างความร่วมมือแบบทวิภาคีและพหุภาคี จากการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ทำให้กองทัพไทยได้รับการยอมรับ ผลประโยชน์ที่สำคัญตามมามีคือ การให้ความช่วยเหลือหรือความร่วมมือแบบทวิภาคีและพหุภาคีในด้านต่างๆ

³⁶ เบญจกาญจน์ รุ่งโรจน์วิมลชัย, "การทูตพหุภาคีของประเทศไทยในกรอบ G77 กับ แนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่าง มกราคม-ธันวาคม ค.ศ.2016." หน้า 85.

2.2 การเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออกของกองทัพไทย

กองทัพไทย ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่รวมถึงสภาพภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ สภาพพื้นผิวดิน เพื่อนำมาสู่การเตรียมการด้านสิ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในงานกิจการพลเรือนให้มีความเหมาะสมในการช่วยเหลือประชาชน

2.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของติมอร์ตะวันออก³⁷

เกาะติมอร์เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะนุสาเตงการาของอินโดนีเซีย มีพื้นที่ ประมาณ 33,600 ตารางกิโลเมตร ความยาว 450 กิโลเมตร กว้าง 105 เมตร ประเทศติมอร์ตะวันออก อยู่ทางฝั่งตะวันออกของเกาะติมอร์ มีพื้นที่ประมาณ 19,000 ตารางกิโลเมตร ความยาว 265 กิโลเมตร ความกว้าง 92 ตารางกิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศ ร้อยละ 60 ของเนื้อที่เป็นภูเขาและที่สูงบริเวณตอนกลางเป็นพื้นที่ที่ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่นั้นแทบจะไม่มีต้นไม้ พื้นดินส่วนใหญ่ถูกกัดเซาะทำลายเป็นส่วนใหญ่ จุดสูงสุดคือยอดเขา Tatamailau สูงประมาณ 3,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปแห้งแล้งมีอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิเฉลี่ย 28 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด ประมาณ 26-30 องศาเซลเซียส เดือน ตุลาคม - มีนาคม จะเป็นช่วงฤดูฝน ส่วนฤดูร้อนจะอยู่ในช่วง เมษายน - กันยายน

สภาพพื้นดินส่วนใหญ่มีคุณภาพขาดความสมบูรณ์ ถูกกัดเซาะ ประกอบกับปริมาณน้ำฝนไม่คงที่แน่นอนจึงทำให้การเกษตรของชาวติมอร์เกือบจะไร้ผล กาแฟคือพืชหลักที่ทำรายได้

ประชากรมีประมาณ 857,000 คน นับถือศาสนาคริสต์ร้อยละ 94 แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 เขต มีเมืองดิลีเป็นเมืองหลวง

2.2.2 ภูมิหลังความขัดแย้งของติมอร์ตะวันออก

สถานการณ์ในติมอร์ตะวันออก เกิดจากการเรียกร้องเอกราชของกลุ่มเฟรติลิน (Frente Revolucionaria de Timor Leste Independencia : FRETILIN) เนื่องจากติมอร์ตะวันออกได้รับ

³⁷ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด, บทเรียนจากการปฏิบัติการของกำลังกองทัพไทยในติมอร์ตะวันออก (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, พ.ศ.2545). หน้า 1.

เอกราชจากโปรตุเกส ใน ค.ศ.1975 หลังจากอยู่ภายใต้การปกครองมาตั้งแต่ ค.ศ.1642³⁸ พอติมอร์ ตะวันออกได้รับเอกราช อินโดนีเซียผนวกเข้าเป็นจังหวัดที่ 27 โดยที่สหประชาชาติไม่ได้รับรองอำนาจอธิปไตยของอินโดนีเซีย แต่อย่างไรก็ตามการผนวกติมอร์ตะวันออก ได้รับการยอมรับจากผู้นำสหรัฐอเมริกาว่าเป็นการหยุดการแพร่ขยายระบบคอมมิวนิสต์ สถานการณ์ในติมอร์ตะวันออกเต็มไปด้วยความขัดแย้ง ความรุนแรง และการละเมิดสิทธิมนุษยชน จากการต่อสู้ระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มเฟรติลิน อินโดนีเซียถูกกดดันจากนานาชาติเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการปลดปล่อยให้ติมอร์ตะวันออกได้เป็นเอกราช จึงนำมาสู่การหวั่นเสียดังประชาชาติ อินโดนีเซียให้ติมอร์ตะวันออกเลือกที่จะเป็นเขตปกครองพิเศษ หรือแยกตัวเป็นเอกราช สหประชาชาติจึงจัดตั้ง “คณะปฏิบัติการแห่งสหประชาชาติในติมอร์ตะวันออก” (United Nation Mission for East Timor : UNAMET) มี นายเอียน มาร์ติน (Ian Martin) ชาวออสเตรเลียเป็นหัวหน้าคณะ ผลคะแนนจากการหวั่นเสียดังประชาชาติว่า ชาวติมอร์ตะวันออกต้องการเป็นเอกราช ทำให้กลุ่มผู้ที่ไม่เห็นด้วยก่อจลาจล เผาอาคารบ้านเรือน ปล้นฆ่า ต่อมา นายอเล็กซานเดอร์ ดาวเนอร์ (Alexander Downer) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของออสเตรเลีย ร้องขอให้กองกำลังสหประชาชาติเข้าควบคุมสถานการณ์³⁹ ทางด้านประธานาธิบดี บาคารุดดีน ยูซุฟ ฮาบิบี (Bacharuddin Jusuf Habibie) ยินยอมให้สหประชาชาติส่งกองกำลังรักษาสันติภาพเข้าทำหน้าที่แทนกองทัพอินโดนีเซียในติมอร์ตะวันออก 15 กันยายน ค.ศ. 1999 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ออกมติที่ 1264/1999 จัดตั้งกองกำลังนานาชาติ (International Forces in East Timor : INTERFET) นำโดยออสเตรเลีย มี พลตรีปีเตอร์ คอสโกรฟ (Peter Cosgrove) เป็น ผู้บัญชาการกองกำลังนานาชาติ

2.2.3 เหตุผลในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก

รัฐบาลอินโดนีเซียต้องการให้รัฐบาลไทยส่งกำลังทหารเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพกับกองกำลังนานาชาติ ไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน⁴⁰ เพราะต้องการให้มีกองกำลังจากประเทศอาเซียนเข้าร่วมในกองกำลังนานาชาติในติมอร์ตะวันออก เนื่องจากรัฐบาลอินโดนีเซียไม่เห็นด้วยที่ออสเตรเลียซึ่งไม่เป็นกลางพยายามแทรกแซงด้านมนุษยธรรม ใช้สถานการณ์ในติมอร์ตะวันออกสร้างบทบาทของตนเองในเวทีระหว่างประเทศ เมื่อ 15 กันยายน ค.ศ.1999 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีไทยได้

³⁸ William Y.Dessaint, "Timor," in *The Encyclopedia America* (Danbury: CT : America Cooperation, 1979). P 763.

³⁹ "ติมอร์กลียุค-ฆ่าหั่นศพเหมือนวันเขมรแดง," ข่าวสด, 9 กันยายน พ.ศ.2542. หน้า 7.

⁴⁰ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด, บทเรียนจากการปฏิบัติการของกำลังกองทัพไทยในติมอร์ตะวันออก. หน้า 8.

หารือกับ นายจอห์น โฮเวิร์ด (John Howard) นายกรัฐมนตรีออสเตรเลีย ไทยตอบรับการสนับสนุน กองกำลังเข้าร่วมกองกำลังนานาชาติ เนื่องจากนโยบายระดับชาติและความสัมพันธ์ด้านการต่างประเทศ จำนวน 3 นโยบาย ได้แก่

1) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2541 – 2544 (ค.ศ.1998 – 2001) ด้านการป้องกันประเทศ “จะสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติการกิจด้านกองกำลังรักษาสันติภาพ และสนับสนุนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานและองค์การระหว่างประเทศในการแก้ปัญหาการก่อการร้ายสากล”⁴¹

2) นโยบายการทหารของกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2541 – 2544 (ค.ศ.1998 – 2001) ระบุว่าปฏิบัติการทางทหารที่ไม่ใช่สงครามประการหนึ่งคือ “สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของภูมิภาคและของโลก”⁴²

3) นโยบายของ นายชวน หลีกภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในฐานะประธานสภากลาโหม ในการประชุมสภากลาโหม ครั้งที่ 11/40 กล่าวว่า “ให้พัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกับกองทัพมิตรประเทศการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพร่วมกับองค์การสหประชาชาติและการต่อต้านการก่อการร้ายสากลรวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองทัพไทยกับกองทัพมิตรประเทศ และประเทศเพื่อนบ้านบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันและมีผลประโยชน์ร่วมกัน”⁴³

2.2.4 บทบาทของกองทัพไทยในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก

กองทัพไทยได้ส่งกำลังพล 1,581 นาย เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก ตามที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกมติ 1264/1999 จัดตั้งกองกำลังนานาชาติ (International Forces in East Timor : INTERFET) ใช้นามหน่วยว่า “กองกำลังเฉพาะกิจรวม 972 ไทย/ติมอร์ตะวันออก” (กกล.จก.รวม 972 ไทย/ติมอร์ตะวันออก) มี พลตรี ทรงกิตติ จักกาบาตร์ เป็นรองผู้บัญชาการกองกำลังนานาชาติ โดยออสเตรเลียเป็นแกนนำของกองกำลังนานาชาติ กองทัพไทยมี

⁴¹ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ, (พ.ศ.2541-2544).

⁴² นโยบายการทหารของกระทรวงกลาโหม, (พ.ศ.2541-2544).

⁴³ ประชุมสภากลาโหม ครั้งที่ 11/2540, (พ.ศ.2540).

กำลังเป็นอันดับ 2 รองจากกองทัพออสเตรเลีย จากประเทศที่เข้าร่วมภารกิจ 22 ประเทศ กองทัพไทยเข้าร่วมกองกำลังนานาชาติ เมื่อ 6 ตุลาคม ค.ศ.1999 เป็นระยะเวลา 5 เดือน ต่อมาใน 23 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2000 กองกำลังนานาชาติ INTERFET สิ้นสุดอาณัติ กองทัพไทยที่อยู่ในกองกำลังนานาชาติแปรสภาพเข้าร่วมในภารกิจขององค์การบริหารชั่วคราวของสหประชาชาติในติมอร์ตะวันออก (United Nations Transitional Administration in East Timor : UNTAET) ซึ่งจัดตั้งตามคณษมนตรึความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ตามมติที่ 1272/1999 โดยมี พลโท บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ เป็นผู้บัญชาการกองกำลัง มีการปฏิบัติภายใต้อาณัติ UNTAET ดังนี้⁴⁴

- 1) เพื่อรักษาความปลอดภัยและรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยทั่วดินแดนของติมอร์ตะวันออก
- 2) เพื่อสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อช่วยในการพัฒนาบริการพลเรือนและสังคม
- 4) เพื่อให้แน่ใจว่ามีการประสานงานและส่งมอบความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมการฟื้นฟูและความช่วยเหลือด้านการพัฒนา
- 5) เพื่อสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถในการปกครองตนเอง
- 6) เพื่อช่วยในการกำหนดเงื่อนไขสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

นอกจากอาณัติของ UNTAET กองทัพไทยยังมีภารกิจเพิ่มเติมที่ได้รับนโยบายและเจตนารมณ์ของผู้บังคับบัญชา ดังนี้⁴⁵

- 7) สร้างความยอมรับในความเป็นกองทัพสากล จากกองกำลังนานาชาติทั้งหมดที่เข้าปฏิบัติการร่วมกัน
- 8) สร้างความประทับใจให้กับประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก ในฐานะตัวแทนแห่งความปรารถนาดีจากประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ
- 9) หลีกเลี่ยงการปฏิบัติการที่แสดงออกถึงความไม่เป็นกลาง หรือฝักใฝ่ฝ่ายใด อันจะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

⁴⁴ "UNTAET MANDATE [online]," (25 October 1999).

<https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/past/etimor/UntaetM.htm>.

⁴⁵ ว่าที่ นาวาตรี หัสไชยญ์ มั่งคั่ง, "ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทยติมอร์ตะวันออก ค.ศ.1997-2001" (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2547). หน้า 53.

10) น้อมนำเอาโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปเผยแพร่ และประยุกต์ใช้ในติมอร์ตะวันออก เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือประชาชนที่มีฐานะยากจน

2.2.5 การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก

กองทัพไทยได้ถูกปลูกฝังยุทธศาสตร์การพัฒนาควบคู่กับการปฏิบัติการเพื่อความมั่นคงมาอย่างต่อเนื่อง นำมาใช้ในการป้องกันรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ เมื่อกองทัพไทยได้มีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นภารกิจที่ได้รับมอบจากสหประชาชาติ จึงนำการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการกิจรักษาสันติภาพ เพื่อพิสูจน์ให้ประชาคมโลกได้ประจักษ์ว่า “ไม่มีสันติภาพใดจะเกิดขึ้นได้จากการใช้กำลังเพียงอย่างเดียวโดยปราศจากสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนที่ดียิ่งขึ้น”⁴⁶ เพื่อช่วยเหลือชาวติมอร์ตะวันออกให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน สร้างชื่อเสียงให้กับกองทัพไทย คือ งานฝึกอาชีพเพื่อการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ด้วยการทำเศรษฐกิจพอเพียง กองทัพไทยได้รับการยอมรับจากสหประชาชาติว่าเป็นภารกิจที่ประสบความสำเร็จ⁴⁷ โดยเฉพาะในห้วงที่กองกำลัง 972 ไทย-ติมอร์ตะวันออก ผลัดที่ 2 (สิงหาคม ค.ศ.2000 - มีนาคม ค.ศ.2001) โดย พันเอก พิเชษฐ์ วิสัยจร ผู้บังคับกองกำลัง 972 ไทย-ติมอร์ตะวันออก มีแนวทางในการช่วยเหลือประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกด้วยความเท่าเทียมกัน ไม่เลือกฝ่ายในการช่วยเหลือ ใช้หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกเป็นศูนย์กลาง กองทัพไทยเป็นพี่เลี้ยงให้การสนับสนุน ในการถ่ายทอดความรู้และให้สิ่งอุปกรณ์ ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้วยการปรับปรุงคุณภาพของดินด้วยปุ๋ยจุลินทรีย์ การบริหารจัดการน้ำ การให้เมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์ปลา ที่นำไปจากไทย จัดทำแปลงสาธิตการเกษตรในหมู่บ้านและพื้นที่ต่างๆ ซึ่ง กองทัพไทยเป็นกองกำลังรักษาสันติภาพเพียงชาติเดียวที่มีขีดความสามารถในการสนธิปฏิบัติการทางทหารและการพัฒนาเพื่อความมั่นคง เพื่อยืนยันแนวคิด “ความมั่นคงและความปลอดภัยของชุมชนจะเกิดขึ้นมิได้ หากประชาชน

⁴⁶ ญัฐพงศ์ เกตุสมบุรณ์, "ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสากล." หน้า 77.

⁴⁷ "ไทยได้รับเสียงชื่นชมในฐานะสมาชิกที่เข้มแข็งขององค์การสหประชาชาติตลอดหกทศวรรษ : ประเทศไทยกับประเด็นระหว่างประเทศ [ออนไลน์]." อีพีเดท 16 กันยายน 2558, <https://www.ryt9.com/s/govh/2256862>.

ยังคงอดอยาก หิวโหย การใช้กำลังเพียงอย่างเดียว มีอายุขัยความขัดแย้งหรือนำสันติสุขมาสู่ชุมชน หากแต่ต้องมีการพัฒนาควบคู่ไปด้วย ทหารกับการพัฒนาจึงสามารถแยกออกจากกันได้”⁴⁸

2.3 สรุป

สหประชาชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของประชาชาติ พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างชาติสมาชิกบนพื้นฐานการเคารพหลักการสิทธิความเท่าเทียมกันและการปกครองตนเองของประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของชาติสมาชิก โดยมีองค์กรและกฎบัตรของสหประชาชาติเป็นกลไกในกระบวนการรักษาสันติภาพ กำหนดอาณัติตามกฎบัตรสหประชาชาติเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติการรักษาสันติภาพให้แก่ประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมภารกิจ ไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหประชาชาติลำดับที่ 55 และสนับสนุนกำลังพลเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพของสหประชาชาติตามที่ได้รับการร้องขออย่างต่อเนื่อง รัฐบาลไทยกำหนดนโยบายและหลักการผ่านกระบวนการพิจารณาของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีประเทศไทยคาดหวังในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ในเวทีระหว่างประเทศ ให้เป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ นำมาสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ หรือการช่วยเหลืออื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย

การเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออกของกองทัพไทย เป็นตอบสนองนโยบายระดับชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อไทยได้เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพจึงมีการประยุกต์นำไปใช้ในติมอร์ตะวันออกโดยปฏิบัติภายใต้อาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพ สะท้อนให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชามองเห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคาดหวังว่าภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออกจะประสบความสำเร็จเหมือนกับการแก้ไขปัญหาภายในประเทศ สามารถช่วยเหลือประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกให้พึ่งพาตนเองและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ สร้างบทเรียนที่สำคัญเพื่อนำไปใช้กับการแก้ไขปัญหาในภารกิจรักษารักษาสันติภาพครั้งต่อไป

⁴⁸ อนุรักษ์ เกตุสมบุญ, "ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสากล." หน้า 78.

บทที่ 3

ความสำคัญของกิจการพลเรือนที่กองทัพไทยเรียนรู้จากความสำเร็จของ

ภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก

ในส่วนของบทที่ 3 จะกล่าวถึงความสำคัญของการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนที่ประสบความสำเร็จในการช่วยเหลือให้กับประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก บทเรียนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนในติมอร์ตะวันออก และการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและประยุกต์ใช้สำหรับภารกิจรักษาสันติภาพครั้งต่อไป ถึงแม้การปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนจะประสบความสำเร็จในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก แต่ในภารกิจรักษาสันติภาพในพื้นที่ปฏิบัติการอื่น ไม่อาจจะการันตีความสำเร็จโดยการนำรูปแบบการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนแบบเดียวกันไปใช้ ต้องมีการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ปฏิบัติการก่อนว่าในพื้นที่มีสภาพปัญหาความขัดแย้ง ลักษณะภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม สภาพสังคมและจิตวิทยาของประชาชนในพื้นที่ เพื่อจะนำมาสู่การเตรียมการด้านยุทธโศปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนให้เหมาะสม การปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกถือว่าเป็นภารกิจแรกที่กองทัพไทยนำมาใช้และประสบความสำเร็จ

ห้วงสงครามเย็นระบบคอมมิวนิสต์ถือเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ กองทัพเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ร่วมกับการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือน รัฐบาลตระหนักว่าการใช้อาวุธเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงต้องมีการพัฒนาควบคู่ ซึ่งได้ผลเป็นอย่างดีในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง เมื่อกองทัพไทยได้รับการรักษาสันติภาพจากสหประชาชาติและเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกมีการจัดกำลังขนาดใหญ่ กองทัพไทยสามารถขนยุทธโศปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนและเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติการกิจได้ ภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกจึงเป็นภารกิจแรกที่ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงสนับสนุนและมอบนโยบายให้กองทัพไทยนำไปปฏิบัติร่วมกับอำนวยการรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก เพื่อช่วยเหลือประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกให้สามารถพึ่งพาตนเองและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่

3.1 ความสำเร็จภารกิจรักษาสันติภาพของกองทัพไทยในติมอร์ตะวันออก

กองทัพไทยสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ด้วยการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือน เนื่องด้วยการปฏิบัติการด้านยุทธการ เช่น การลาดตระเวนในพื้นที่ การรักษาความปลอดภัยบุคคล และสถานที่ ล้วนแต่เป็นการปฏิบัติที่มีการใช้อาวุธ เป็นภาพลักษณ์ที่แสดงถึงความแข็งแกร่งของกองกำลังรักษาสันติภาพ แต่กองทัพไทยนั้นนำเอาการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนมาปฏิบัติในภารกิจรักษาสันติภาพเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โดยเตรียมสิ่งอุปกรณ์สายการแพทย์เพื่อสามารถทำการผ่าตัดขนาดใหญ่ในพื้นที่ทำการรบและถุกยิงชีพ สิ่งของในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ได้รับการสนับสนุนสิ่งของและเงินจากประชาชนชาวไทย ทำให้กองทัพไทยมีสิ่งอุปกรณ์ที่พร้อมจะช่วยเหลือประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อประเทศไทยและลดช่องว่างระหว่างกองทัพไทยกับประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก

แต่อย่างไรก็ตามจากการที่สถานการณ์ความไม่สงบได้ยุติลงอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหาตามมา สหประชาชาติและองค์กรเอกชนไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการช่วยเหลือประชาชนจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเข้าสู่สภาวะปกติ ประชาชนอพยพกลับเข้ามาสู่เขตเมือง ความต้องการด้านอาหาร ที่พักและการรักษาพยาบาลเพิ่มมากขึ้น ทำให้สหประชาชาติและองค์กรเอกชน ไม่สามารถตอบสนองต่อปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกได้ ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกประสบปัญหาความเดือดร้อน ประกอบกับการจัดกำลังของกองกำลังนานาชาติ INTERFET ประกอบกำลังเพื่อทำการรณรงค์เน้นการปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ ทำให้ขาดขีดความสามารถในการช่วยเหลือประชาชน

เมื่อกองทัพไทยเข้าปฏิบัติการในพื้นที่ ได้ประสานการปฏิบัติร่วมกับกองกำลังนานาชาติต่างๆ ใน INTERFET เจ้าหน้าที่ของสหประชาชาติและองค์กรเอกชน ก่อนที่จะลงพื้นที่รวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาพิจารณาให้การช่วยเหลือแก่ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก จากการช่วยเหลือประชาชนอย่างต่อเนื่องใน 5 สัปดาห์ ทำให้ นายซานานา กูสมมา (Xanana Gusmao) ผู้นำติมอร์ตะวันออกชื่นชมการปฏิบัติงานของกองทัพไทย ในที่ประชุม National Council of Timorese Resistance (CNRT) และประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี การปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของกองทัพไทยกระทำบนพื้นฐานความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ ใช้การพัฒนาแบบยั่งยืนให้ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกเป็นหลักในการพัฒนา ให้มีส่วนร่วมและดำเนินการด้วยตนเอง โดยกองทัพไทยเป็นพี่เลี้ยงให้การสนับสนุนด้านวิชาการและสิ่งอุปกรณ์เท่าที่จำเป็น

กองทัพไทยได้ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การมอบสิ่งของบรรเทาทุกข์ การให้บริการทางการแพทย์ การส่งเสริมการเกษตรตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและปศุสัตว์ เพื่อให้ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกสามารถดำเนินชีวิตด้วยตนเองได้ในอนาคต

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบอาณาเขตภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออกกับความสำเร็จงานกิจการพลเรือนกองทัพไทย

อาณาเขตภารกิจรักษาสันติภาพในติมอร์ตะวันออก	ความสำเร็จงานกิจการพลเรือนกองทัพไทย
1. เพื่อรักษาความปลอดภัยและรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยทั่วดินแดนของติมอร์ตะวันออก	1. สภาพแวดล้อมพื้นที่ที่ไม่สงบ มีการขัดแย้งด้วยอาวุธ กลายเป็นพื้นที่ที่มีความสงบ
2. เพื่อสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ	2. ติมอร์ตะวันออกนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการบริหารและพัฒนาประเทศ
3. เพื่อช่วยในการพัฒนาบริการพลเรือนและสังคม	3. ชาวติมอร์ตะวันออกได้รับการบริการ เช่น ตัดผม รับอุปกรณ์กีฬา ซ่อมแซมบ้านเรือน
4. เพื่อให้แน่ใจว่ามีการประสานงานและส่งมอบความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมการฟื้นฟูและความช่วยเหลือด้านการพัฒนา	4. ชาวติมอร์ตะวันออกได้รับการรักษาพยาบาล จากบริการด้านการแพทย์และชุดแพทย์เคลื่อนที่
5. เพื่อสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถในการปกครองตนเอง	5. เริ่มต้นด้านความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับติมอร์ตะวันออก
6. เพื่อช่วยในการกำหนดเงื่อนไขสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน	6. ชาวติมอร์ตะวันออกพึ่งพาตนเองด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ความสำเร็จของการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนที่เกิดขึ้น สืบเกิดได้จากสภาพแวดล้อมพื้นที่ที่ไม่สงบ มีการขัดแย้งด้วยอาวุธ รัฐบาลไม่สามารถเข้ามาดูแลได้ เปลี่ยนแปลงกลายเป็นพื้นที่ที่มีความสงบเรียบร้อย ไม่มีปัญหาด้านความมั่นคง เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งผลให้ติมอร์ตะวันออกเป็นประเทศใหม่ที่สามารถพึ่งพาตนเอง โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศตามประเทศไทย สร้างความประทับใจกับผู้นำติมอร์ตะวันออกที่มีต่อกองทัพไทยในการปฏิบัติการกิจรักษาสันติภาพที่ให้ความช่วยเหลือต่อประชาชนและประเทศติมอร์ตะวันออก จนได้รับการยอมรับจากผู้นำและประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก เป็นการเริ่มต้นด้านความสัมพันธ์อันดีระหว่าง

สองประเทศ⁴⁹ พร้อมทั้งหัวหน้าภารกิจ UNTAET ซึ่งเป็นผู้แทนพิเศษของเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ ได้เห็นด้วยกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่เกิดการสู้รบ⁵⁰

3.2 บทเรียนการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนของภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก

การปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อให้เกิดบทเรียนสำคัญที่จะนำไปแก้ไขและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับภารกิจรักษาสันติภาพอื่นๆ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องจากการปฏิบัติการที่ผ่านมา สำหรับภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกมีบทเรียนที่สำคัญดังนี้

1) การปฏิบัติงานร่วมกับกองกำลังนานาชาติ INTERFET จะต้องศึกษาสถานการณ์และวิเคราะห์เจตนาของผู้บังคับบัญชาให้เข้าใจ เพราะการปฏิบัติอาจจะกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพราะกองกำลังนานาชาติที่เข้าร่วมภารกิจครั้งนี้ต่างก็คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติตนเป็นหลัก สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในติมอร์ตะวันออกเป็นวิกฤตการณ์ที่เกิดจากความขัดแย้งทางความคิดของประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก แต่สถานการณ์กดดันทำให้อินโดนีเซียถอนทหารออก ส่งผลต่อท่าทีของกองกำลังนานาชาติที่เข้าร่วมภารกิจมีความไม่ไว้วางใจต่อทหารอินโดนีเซีย กองทัพไทยได้รักษาความสัมพันธ์อันดี สร้างความเป็นมิตรระหว่างทหารอินโดนีเซียกับกองกำลังนานาชาติ และให้การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างเท่าเทียมกับประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก การปฏิบัติงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทยแตกต่างจากชาติต่างๆ จะเน้นในการช่วยเหลือประชาชนแตกต่างกับการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนของ INTERFET ตรงที่จะกระทำลักษณะ Information Operations ที่จะกระจายข่าวสารและหัวข้อโฆษณาประชาสัมพันธ์ สำหรับการช่วยเหลือประชาชนจะเป็นหน้าที่ของสหประชาชาติและองค์กรเอกชน

2) การปฏิบัติงานและการจัดหน่วยที่แตกต่างกัน ระหว่างกองทัพไทยและกองกำลังนานาชาติ ทำให้มีความไม่เข้าใจในการปฏิบัติ การปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนในการให้บริการทางการแพทย์ในระยะแรกได้รับการทักท้วงจากองค์กรเอกชนว่ากระทำเกินขอบเขต ซึ่งกองทัพไทยมี

⁴⁹ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด, บทเรียนจากการปฏิบัติการของกำลังกองทัพไทยในติมอร์ตะวันออก. หน้า 86.

⁵⁰ ณัฐพงศ์ เกตุสมบุญ, "ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสากล." หน้า 78.

ขีดความสามารถในการให้บริการทางการแพทย์ที่สูง ได้ทำความเข้าใจกับองค์กรเอกชนต่างๆ จึงเข้าใจและยอมรับในขีดความสามารถในการผ่าตัดขนาดใหญ่เพราะกองทัพไทยมีบุคลากรและเครื่องมือทันสมัย ผลการปฏิบัติจึงเป็นที่ยอมรับของประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก ผู้นำติมอร์ตะวันออก ผู้แทนพิเศษเลขาธิการสหประชาชาติ รวมทั้ง ผู้บังคับกองกำลังนานาชาติ INTERFET

3) ภาษา เป็นอุปสรรคที่สำคัญเนื่องจากการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน ประชาชนอายุ 30 - 70 ปี ใช้ภาษาเตตุน (Tetun) และภาษาโปรตุเกส ส่วนอายุระหว่าง 14 - 29 ปี ใช้ภาษาเตตุนและภาษาบาหลีอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) และอายุ 3 - 13 ปี ใช้ภาษาเตตุนเท่านั้น ซึ่งภาษาเตตุนมีใช้เฉพาะในติมอร์ตะวันออก ทำให้การปฏิบัติงานกิจการพลเรือนประสบมีอุปสรรคในระยะแรก กำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่จึงได้ศึกษาภาษาพื้นเมืองทำให้สามารถสื่อสารได้ แต่ก็ยังจำเป็นที่จะต้องมีล่ามภาษาพื้นเมืองเพื่อป้องกันการสื่อความหมายผิดพลาด

4) หลักนิยมการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนและช่วยเหลือประชาชนของกองทัพไทยที่เคยใช้ปฏิบัติในประเทศไทย สามารถประยุกต์ใช้ในติมอร์ตะวันออกได้ เพราะก่อนที่จะเข้าปฏิบัติการรักษาสันติภาพ มีการตรวจภูมิประเทศในพื้นที่ที่จะเข้าปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และนำข้อมูลกลับมาเตรียมการก่อนที่จะเข้ามาปฏิบัติการ ทั้งยังเป็นตัวอย่างให้กับกองกำลังนานาชาติต่างๆ ใน INTERFET การปฏิบัติงานกิจการพลเรือนในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก มีบทเรียนตามที่กล่าวข้างต้น ความแตกต่างของการปฏิบัติงานกิจการพลเรือน กองทัพไทยจะต้องสร้างความเข้าใจให้กับนานาประเทศที่เข้าร่วมภารกิจ รวมถึงองค์กรต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องทำความเข้าใจเพราะแทนที่จะสนับสนุนซึ่งกันและกัน อาจจะเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนของกองทัพไทย เรื่องภาษา จำเป็นที่จะต้องเรียนภาษาพื้นเมืองในประเทศที่จะเข้าไปปฏิบัติการถึงศึกษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม เพื่อไม่ก่อให้เกิดเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ บทเรียนดังกล่าวมาเป็นเรื่องที่ต้องนำมาแก้ไขเพื่อที่จะนำไปขยายผลในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพครั้งต่อไป

3.3 ความเป็นมาของการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเทศไทยได้ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy : SEP) มาตั้งแต่ ค.ศ.1974 เพราะเป็นปรัชญาแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรง

มีพระราชดำริมอบให้แก่ชาวไทย⁵¹ แต่เป็นที่รู้จักและแพร่หลายมากขึ้น ใน ค.ศ.1997 เนื่องจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชีย หรือที่รู้จักกันว่า “วิกฤตต้มยำกุ้ง” ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศที่รับผลกระทบ รัฐบาลประกาศลดค่าเงินก่อให้เกิดหนี้สินในภาคการเงินและธุรกิจ ถึงแม้รัฐบาลจะปรับโครงสร้างสถาบันและนโยบายทางการเงินตามกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ รัฐบาลจึงน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง⁵² มาใช้ในการแก้ปัญหา อีกทั้งยังอัญเชิญแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บรรจุลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ค.ศ.1997-2002) มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ เพื่อให้ประเทศรอดพ้นวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน⁵³ เป็นจุดเริ่มต้นของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ภายหลังจากนั้นสังคมไทยจึงตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กองทัพไทยนำไปเผยแพร่ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในประเทศกับภารกิจรักษาสันติภาพ เป็นกระบวนการตัดสินใจที่มีเหตุผล (Rational Decision – Making) สามารถนำไปประยุกต์ในการดำเนินชีวิตได้ทุกระดับ เน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง มีความยืดหยุ่นต่อความท้าทายที่แตกต่างกันในระดับบุคคลและระดับรัฐ เพื่อสร้างสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน รวมถึงสภาพความสามารถในการพึ่งพาตนเอง คำนิยามของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมี 3 คุณลักษณะ ได้แก่ ความพอประมาณ (Moderation) ความมีเหตุผล (Reasonableness) และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (Self-Immunity) ในการฝ่าฟันอุปสรรคความสามารถในการเผชิญปัญหา ปรับตัวได้ตามสถานการณ์ และเหนือสิ่งอื่นใดคือ การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข⁵⁴ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีเงื่อนไข 2 ประการ ในการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ ความรอบรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้มาเชื่อมโยงเพื่อประกอบการ

⁵¹ ฉันทธร อุดมศิริสุข, "การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเผยแพร่ในโอกาสการเข้าร่วมการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ," กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ (พ.ศ.2561). หน้า 3.

⁵² เบลูจกาญจน์ รุ่งโรจน์วณิชย์, "การทบทวนทฤษฎีของประเทศไทยในรอบ G77 กับ แนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่าง มกราคม-ธันวาคม ค.ศ.2016." หน้า 4.

⁵³ สุพัตรา ศรีไมตรีพิทักษ์, "ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศกับการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง," รัฐสารศึกษ์ ปีที่ 60, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561). หน้า 99.

⁵⁴ Gayle C.Avery and Harald Bergsteiner, *Sufficiency Thinking: Thailand's gift to an unsustainable World* (China: Hang Tai, 2016). P 3-14.

วางแผน เงื่อนไขคุณธรรม ตระหนักว่าคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต กองทัพอากาศมีความคาดหวังว่า การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ลดปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ ประชาชนในพื้นที่สามารถประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองได้ ทั้งยังเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนภายใต้อาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพ และสนับสนุนการดำเนินยุทธศาสตร์ของประเทศไทย

การปฏิบัติกิจการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ห่วงสงครามเย็นระบบคอมมิวนิสต์ถือว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงประเทศไทย ค.ศ.1965 เป็นห้วงที่มีการใช้อาวุธ แรงกดดันจากกองกำลังติดอาวุธและพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยใช้ยุทธศาสตร์ “ป่าล้อมเมือง” ทำลายระบบโครงสร้างการปกครองของรัฐบาล ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นและจัดตั้งเขตปลอดภัย ผ่านสงครามแย่งชิงประชาชน การปราบปรามด้วยอาวุธไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ค.ศ.1980 รัฐบาลไทย สมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ออกนโยบาย 66/2523 เป็นนโยบายแห่งชาติในการแก้ไขปัญหาของชาติบ้านเมืองในสงครามการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ใช้ยุทธศาสตร์ “การเมืองนำการทหาร”⁵⁵ เน้นการพัฒนามากกว่าการใช้อาวุธในการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์ กองทัพเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาด้วยการเพิ่มบทบาทด้านกิจการพลเรือนในการพัฒนาให้กับทหารและมีหน่วยงานอื่นๆ ให้การสนับสนุน กองทัพอากาศปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนในการนำแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ครั้งแรกที่ เขาต้อ จ.เพชรบูรณ์ ด้วยการพัฒนาพื้นที่และชุมชนตามแนวชายแดน สร้างหมู่บ้านราษฎรอาสาสมัครคุ้มครองเส้นทาง ส่งผลให้สามารถสถาปนาอำนาจอธิปไตยในพื้นที่ที่รัฐเข้าไม่ถึง การพัฒนาชุมชนด้วยโครงการเกษตรและแหล่งน้ำในพื้นที่ สร้างสภาพความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชน ลดเงื่อนไขการชิงมวลชน สร้างแนวร่วมรัฐบาล สามารถเอาชนะคอมมิวนิสต์ ยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธ ทำให้ผู้เข้าร่วมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยวางอาวุธและเข้ามาปรับตัวกับรัฐบาลเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย เป็นเครื่องพิสูจน์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญในการแก้ไขปัญหา

⁵⁵ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ [ออนไลน์], อัปเดต 23 เมษายน 2523, <https://prachatai.com/journal/2017/01/69790>.

การปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนมีการนำไปใช้ร่วมกับภารกิจของกองทัพในการแก้ไขปัญหาภายในประเทศและมีการปรับปรุงแบบการปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมภายใต้อำណัติของภารกิจรักษาสันติภาพ ซึ่งต่างก็มีจุดมุ่งหมายในการช่วยเหลือประชาชนเช่นเดียวกัน มีวัตถุประสงค์และรูปแบบการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนดังนี้

3.3.1 วัตถุประสงค์การปฏิบัติการกิจการพลเรือนร่วมกับภารกิจต่างๆของกองทัพ⁵⁶

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติของส่วนราชการพลเรือน ประชาชน และองค์กรเอกชน
- 2) ดำเนินการต่อประชาชนและทรัพยากรในพื้นที่เพื่อลดการกีดขวางปฏิบัติการทางทหาร
- 3) ดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่พลเรือน ประชาชน องค์กรเอกชนและทรัพยากรในพื้นที่
- 4) ดำเนินการประกันว่าการปฏิบัติของหน่วยสอดคลองกับนโยบายทางการของประเทศ

3.3.2 รูปแบบการปฏิบัติการกิจการพลเรือนในภารกิจรักษาสันติภาพ⁵⁷

- 1) สร้างมวลชนและพัฒนาความสัมพันธ์กับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ด้วยการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานงานร่วมทหาร - พลเรือน (Civil Military Operations Center : CMOC) และคณะทำงานประสานกิจกรรมภาคประชาสังคม (Civil Society Coordinator Working Group : CSCWG) เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการปฏิบัติการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และยังมีการจัดค่ายอบรมเยาวชน ชุดแพทย์เคลื่อนที่ ชุดสันหนนาการ การแข่งขันกีฬา การทำความสะอาด เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่
- 2) งานบูรณะฟื้นฟู ในการสร้างและปรับปรุง ถนน โรงเรียน ศาสนสถาน โดยทำร่วมกับหน่วยงานพลเรือนและประชาชนในพื้นที่
- 3) งานช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรม มอบสิ่งของ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค

⁵⁶ ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, หลักนิยมกองทัพไทยสายยุทธการด้านการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ. หน้า 3-23.

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3-23 – 3-25.

4) งานฝึกอาชีพเพื่อการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน การทำเศรษฐกิจพอเพียง การทำเกษตรและเลี้ยงสัตว์

5) งานสนับสนุนหน่วยงานอื่นๆ ในการปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อภารกิจ การปลดอาวุธ การสลายกำลัง การกลับคืนสู่สังคม การประชาสัมพันธ์และจัดการลงคะแนนเสียง การลำเลียงและบรรทุกสิ่งของบรรเทาทุกข์ การส่งกลับและคุ้มครองผู้พลัดถิ่นและผู้ลี้ภัย การบรรเทาสาธารณภัย

3.4 การทูตสาธารณะกับกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพ

รัฐบาลไทยได้น้อมนำแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาบริหารประเทศและดำเนินนโยบายต่างประเทศ ประชาคมโลกได้ให้ความสำคัญต่อแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในขณะที่เดียวกันที่สหประชาชาติได้ผลักดันแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อเป็นการผลักดันแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการกำหนดเป้าหมายหลัก 17 ประการ ประเทศไทยเลือกใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทางเดินสู่ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SEP for SDGs) หากพิจารณาภาวะปัญหาในสถานการณ์โลกปัจจุบัน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะตอบโจทย์และแก้ไขปัญหา ความยากจน การขาดแคลนอาหาร การส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน เวทีประชาคมโลกต่างให้ความสนใจต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในฐานะปรัชญานำทาง (Guiding Philosophy) ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากแนวทางการพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอดรับและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการบรรลุวาระเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้บริบทของแต่ละประเทศ⁵⁸

ภายใต้การดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศไทยได้ใช้กองทัพไทยเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณะกับกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพ เพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีของประชาชนในประเทศต่างๆ ต่อกองทัพไทย พระมหากษัตริย์ไทย และประเทศไทย ที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ เพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับ

⁵⁸ ฉันทธร อุดมศิริสุข, "การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเผยแพร่ในโอกาสการเข้าร่วมการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ." หน้า 4.

ประเทศอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายของการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่⁵⁹

1) การสร้างความเข้าใจ ในทางที่เอื้อให้ประชาชนเปิดใจรับและลดระยะห่างที่เกิดจากความไม่สนิทใจ ไม่รู้จักกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่ทหารกับประชาชน

2) การสร้างความคุ้นเคย ซึ่งจะกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ทหารให้มีการติดต่อสัมพันธ์กันและเรียนรู้แลกเปลี่ยนกัน ผลลัพธ์ที่ต้องการคือ ผสานการทูตสาธารณะกับการผลักดันเป้าหมายของการทูตปกติเพื่อบรรลุผลประโยชน์ด้านต่างๆร่วมกัน

3) การสร้างความหมายและคุณค่าของความสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยโครงการให้ความช่วยเหลือหรือโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ด้วยการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการเผยแพร่ความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ถ่ายทอดสร้างความหมายและคุณค่าในการพึ่งพาตนเองให้แก่ประชาชนในพื้นที่

4) การสร้างคุณค่าอันเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง จะมีอิทธิพลตึงใจคนอื่นๆ ให้คล้อยตามโดยไม่จำเป็นต้องบังคับหรือเสริมสร้างแรงจูงใจ ดึงดูดให้คณะผู้บังคับบัญชาของภารกิจรักษาสันติภาพ และประเทศที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ ให้ความสนใจที่จะมาเยี่ยมชมและศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประเทศไทยได้นำมาใช้แก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจ จากภัยคุกคามของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและวิกฤตต้มยำกุ้ง ทำให้ประเทศไทยรอดพ้นวิกฤตต่างๆได้ หลังจากนั้นมีการบรรจุลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ เมื่อความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาภายในประเทศ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศ ได้เผยแพร่และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในต่างประเทศตั้งแต่ ค.ศ.2003 ต่อมาถึนยายน ค.ศ.2015 ประเทศสมาชิกสหประชาชาติรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ใน ค.ศ.2030 กระทรวงต่างประเทศได้เสนอหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นสิ่งที่สะท้อนการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

⁵⁹ ศุภมิตร ปิติพัฒน์, "การทูตสาธารณะของไทยกับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 [ออนไลน์]."

สม่ำเสมอทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ ทั้งยังสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนของ สหประชาชาติ เป็นที่ยอมรับและพึงปรารถนาของประเทศกำลังพัฒนาแบบ ใต้ - ใต้ ที่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ เช่น ติมอร์ตะวันออก อินโดนีเซีย ลาว อัฟกานิสถาน เลโซโท ซิมบับเว และ นิการากัว⁶⁰

3.5 สรุป

ความสงบในติมอร์ตะวันออกได้ยุติอย่างรวดเร็วเป็นการพิสูจน์ศักยภาพและความพร้อมของ กองทัพไทยในการช่วยเหลือประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก เนื่องจากสหประชาชาติ องค์กรเอกชน รวมถึงกองกำลังรักษาสันติภาพประเทศอื่นก็ไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกได้ การช่วยเหลือประชาชนของกองทัพไทยได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปส่งเสริมด้านการเกษตร ให้แก่ประชาชน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน ความสำเร็จของกองทัพไทย ในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกทำให้ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการปฏิบัติการด้าน กิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีส่วนในการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้เป็น อย่างดีทำให้เป็นที่ยอมรับจากประชาชนและผู้ผู้นำในพื้นที่ ก่อนที่กองทัพไทยจะเข้าปฏิบัติการรักษาสันติภาพตามที่ได้รับมอบหมาย มีการเตรียมการก่อนที่จะเคลื่อนย้ายกำลังพลเข้าสู่พื้นที่ปฏิบัติการ ด้วยการวิเคราะห์พื้นที่ปฏิบัติการ ศึกษาสภาพแวดล้อม สภาพสังคม ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ ที่จะ นำมาสู่การเตรียมการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก กองทัพไทยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์นำมาสู่การปฏิบัติ พื้นที่ของ ติมอร์ตะวันออกสามารถทำการเพาะปลูกได้ มีสภาพภูมิอากาศคล้ายทางภาคใต้ของไทย ประชาชน ส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรเป็นหลัก แต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตร ผู้บังคับบัญชากองทัพ ไทยได้มอบนโยบายและภารกิจเพิ่มเติมจากอำนวยการ UNTAET นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือชาวติมอร์ตะวันออก

กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณะกับกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของสหประชาชาติในการผลักดันการพัฒนาที่ยั่งยืน ในการแก้ไขปัญหา ความยากจน ขาดแคลนอาหาร และส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน การทูตสาธารณะในภารกิจรักษาสันติภาพ

⁶⁰ เบลูจากญัน รุ่งโรจน์วิมลชัย, "การทูตพหุภาคีของประเทศไทยในกรอบ G77 กับ แนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่าง มกราคม-ธันวาคม ค.ศ.2016." หน้า 4.

สันติภาพได้สร้างความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีของประชาชนในประเทศที่ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ประเทศที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ รวมถึงสหประชาชาติ ที่มีต่อกองทัพไทย พระมหากษัตริย์ไทย และประเทศไทย ส่งผลสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยต่อประเทศเหล่านั้น

ภารกิจรักษาสันติภาพที่มีการจัดกำลังขนาดใหญ่หลังจากภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก ที่กองทัพไทยได้รับมอบจากสหประชาชาติ คือ ภารกิจรักษาสันติภาพผสมระหว่างสหภาพแอฟริกาและสหประชาชาติในดาร์ฟูร์ UNAMID ซึ่งมีความแตกต่างในพื้นที่ปฏิบัติการต่างจากติมอร์ตะวันออก ในด้านสภาพปัญหาความขัดแย้ง ภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ สภาพสังคมและจิตวิทยาของประชาชนในพื้นที่ ส่งผลต่อการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสำเร็จและบทเรียนที่กองทัพไทยได้เรียนรู้จากติมอร์ตะวันออก จะเป็นแนวทางสำคัญในการนำรูปแบบการปฏิบัติการกิจการพลเรือนมาปฏิบัติในพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตามกองทัพไทยจะต้องตระหนักว่าความสำเร็จในการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในติมอร์ตะวันออก ไม่อาจจะยกรูปแบบการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนมาใช้ในภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID กองทัพไทยจะต้องถอดบทเรียนจากการปฏิบัติการที่ผ่านมาและวิเคราะห์ภารกิจที่ได้รับมอบในการปฏิบัติ ภายใต้แนวคิดของภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID รวมถึงการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ปฏิบัติการ เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้นำมาสู่การเตรียมการด้านยุทธโธปกรณ์และเครื่องมือที่จะนำมาปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบความสำเร็จเหมือนกับภารกิจที่ติมอร์ตะวันออก

บทที่ 4

วิเคราะห์ยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะของกองทัพไทยเพื่อปฏิบัติงานกิจการพลเรือน ภายใต้ UNAMID

ในส่วนของบทที่ 4 จะกล่าวถึง การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะของกองทัพไทยในการปฏิบัติงานกิจการพลเรือน ที่กองทัพไทยปฏิบัติงานกิจการพลเรือนภายใต้แผนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID ในบริบทความขัดแย้งและปัญหาภายในแคว้นดาร์ฟูร์ ที่เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชน สหประชาชาติจึงดำเนินการตามระเบียบวาระเพื่อสันติภาพ⁶¹ ด้วยมาตรการรักษาสันติภาพ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติออกมติจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพเข้ามาแก้ไขการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ UNAMID ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและไว้วางใจ งานกิจการพลเรือนซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ⁶² และยังสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน แผนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID จึงถูกออกแบบมาให้เจ้าหน้าที่ UNAMID นำไปปฏิบัติในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภายใต้อำนาจของ UNAMID ในการรักษาสันติภาพที่ยั่งยืนในแคว้นดาร์ฟูร์

กองทัพไทยได้วิเคราะห์ SWOT ยุทธศาสตร์การดำเนินการทูตสาธารณะกับงานกิจการเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการรักษาสันติภาพ UNAMID มีจุดแข็งและโอกาสที่กองทัพไทยใช้ประโยชน์จากการทูตสาธารณะ ในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยว่ามีความพร้อมในด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศกำลังพัฒนา และสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวทางของสหประชาชาติ เพราะเป็นโอกาสที่จะทำให้สหประชาชาติ กองกำลังรักษาสันติภาพของประเทศอื่นๆ ที่ปฏิบัติการอยู่ด้วย และประชาชนในพื้นที่ เข้าใจและยอมรับศักยภาพของกองทัพไทยในงานด้านความมั่นคงที่ไม่ใช่กำลังทางทหาร ความสำเร็จของการทูตสาธารณะเป็นที่พึงพอใจสร้างคุณค่าและการยอมรับให้กับคณะผู้บังคับบัญชา UNAMID และหน่วยงานต่างๆ ของชุดานที่มาตรวจเยี่ยมกองทัพไทยยังมีส่วนร่วมในการดำเนินการทูตสาธารณะภายใต้ UNAMID ให้บรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับสหประชาชาติ และของประเทศไทย

⁶¹ พันเอก ณัฐพล แสงจันทร์, "บทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ." หน้า 12-13.

⁶² Hanne Fjelde, Lisa Hultman, and Desirée Nilsson, "Protection through presence: UN peacekeeping and the costs of targeting civilians," *International Organization* 73, no. 1 (2019).

4.1 งานกิจการพลเรือนของ UNAMID ในบริบทความขัดแย้งและปัญหาภายในแคว้นดาร์ฟูร์

การดำเนินงานกิจการพลเรือนในพื้นที่ปฏิบัติการ กองกำลังรักษาสันติภาพที่เข้าร่วมภารกิจ ต้องทราบข้อมูลพื้นฐาน ความขัดแย้งและสภาพปัญหาของซูดาน เพื่อนำไปวิเคราะห์ภารกิจที่จะต้องปฏิบัติโดยเฉพาะการคุ้มครองพลเรือนซึ่งกลายเป็นเป้าหมายหลักของปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ⁶³

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของซูดาน

ซูดานอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปแอฟริกา มีพื้นที่ 2,505,810 ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนติดต่อกับ 9 ประเทศ ทิศเหนือ ติดกับประเทศอียิปต์และประเทศลิเบีย ทิศตะวันออก ติดกับทะเลแดง ประเทศเอริเทรีย และประเทศเอธิโอเปีย ทิศใต้ ติดกับประเทศเคนยา ประเทศซูดานใต้ และประเทศคองโก ทิศตะวันตก ติดกับประเทศแอฟริกากลาง และประเทศชาด

สภาพภูมิประเทศ แบ่งเป็น 3 พื้นที่หลัก ทางตอนเหนือ ส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย ทางตอนกลาง เป็นที่ราบกว้างใหญ่ มีภูเขาไม่สูงมาก ทางตอนใต้ เป็นหนองน้ำและป่าดิบชื้น

สภาพภูมิอากาศ ร้อนชื้นทางตอนใต้ แห้งแล้งแบบทะเลทรายทางตอนเหนือของประเทศ อุณหภูมิในกลางวันและกลางคืนแตกต่างกันมาก เฉลี่ย 4-45 องศาเซลเซียส เดือน เมษายน - กันยายน เป็นช่วงฤดูฝน

ประชากรมีประมาณ 41,236,378 คน ซูดานมีชนเผ่า 597 เผ่า แยกออกเป็นกลุ่มวัฒนธรรม 2 พวก คือ ชนเผ่าแอฟริกันและอาหรับ ชาวซูดานนับถือศาสนาอิสลาม นิกายซุนหนี่ ร้อยละ 70 ความเชื่อดั้งเดิม ร้อยละ 25 และคริสต์ ร้อยละ 5 ส่วนใหญ่อยู่ทางตอนใต้ อาชีฟ ประชาชนประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ร้อยละ 80 ภาคบริการ ร้อยละ 13 ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 7

4.1.2 ภูมิหลังความขัดแย้งและปัญหาภายในของซูดาน

ก่อนคริสตกาลซูดานปกครองด้วยระบบกษัตริย์นับถือศาสนาคริสต์ ศตวรรษที่ 7 ชาวอาหรับได้เข้ามาค้าขายพร้อมกับนำศาสนาอิสลามมาเผยแพร่ ทำให้กษัตริย์สมัยต่อมานับถือศาสนาอิสลาม ประชากรที่เกิดใหม่เป็นมุสลิม ค.ศ.1820 อียิปต์บุกโจมตีและยึดพื้นที่ตอนเหนือของซูดาน ค.ศ.1882 อังกฤษเข้ามาปกครองซูดาน โดยรัฐบาล Khedival เกิดการต่อต้านรัฐบาลและขับไล่ชาวอียิปต์และ

⁶³ Fjelde, Hultman, and Nilsson, "Protection through presence: UN peacekeeping and the costs of targeting civilians."

อังกฤษ อังกฤษกลับเข้ามายึดครองซูดานอีกครั้ง ชาวซูดานเรียกร็องเอกราช⁶⁴ และได้รับเอกราช ใน 1 มกราคม ค.ศ.1956 รัฐบาลซูดานปกครองโดยระบบทหาร มีผู้นำทางการเมืองมาจากภาคเหนือซึ่งเป็นชาวมุสลิม เป็นจุดเริ่มต้นของความขัดแย้งระหว่างซูดานเหนือและซูดานใต้ สาเหตุมาจากซูดานใต้ไม่ยอมอยู่ใต้การปกครองของซูดานเหนือที่เป็นมุสลิม อีกทั้งความขัดแย้งระหว่างเผ่าพันธุ์แอฟริกันกับอาหรับที่ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นปกครอง ในความไม่เท่าเทียมในการพัฒนาและการแบ่งทรัพยากร เกิดการกบฏตามภูมิภาคต่างๆ ปัญหาภายในของซูดานที่ยังคงเป็นประเด็นมาจนถึงปัจจุบันแบ่งเป็น 2 กรณี

4.1.2.1 ปัญหาระหว่างรัฐบาลซูดานกับกบฏภาคใต้

ช่วงซูดานใต้เอกราช ชาวซูดานใต้เริ่มต่อต้านและทำสงครามกับรัฐบาล คือ ขบวนการ Anya Nya จัดตั้งโดยทหารซูดานใต้ ภายหลังรวมเข้ากับขบวนการ Southern Sudan Liberation Movement – SSLM สงครามกลางเมืองดำเนินไปเป็นเวลา 17 ปี และยุติชั่วคราว 10 ปี จึงเกิดสงครามขึ้นอีกครั้งระหว่าง ขบวนการ SSLM กับรัฐบาล หลังจากรัฐบาลส่งทหารยึดเมืองที่เป็นแหล่งน้ำมันในภาคใต้ ประชาคมระหว่างประเทศกดดันให้เจรจาสงบศึกและทำข้อตกลงสันติภาพ (Comprehensive Peace Agreement - CPA) มีข้อตกลงที่รัฐบาลอาหรับของซูดานยินยอมรับสิทธิ์ เช่น ขบวนการ SSLM เป็นรัฐบาลของซูดานใต้ มีสิทธิ์เข้าร่วมรัฐบาล ได้รับส่วนแบ่งจากการขายน้ำมัน และยกเลิกกฎหมายอิสลามในภาคใต้ แต่อย่างไรก็ตาม พรรค National Congress Party เป็นพรรค รัฐบาลอาหรับของซูดานมีปัญหากับขบวนการ SSLM ที่เข้าร่วมเป็นรัฐบาลผสม ตั้งแต่สงครามกลางเมือง ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงสันติภาพเบ็ดเสร็จหลายข้อ ทำให้เกิดสถานการณ์ตึงเครียดทางการเมือง

4.1.2.2 ปัญหาความขัดแย้งด้านเผ่าพันธุ์ในแคว้นดาร์ฟูร์

รัฐบาลซูดานละเลยการพัฒนาในดาร์ฟูร์ ทำให้ประชาชนขาดแคลนอาหารและแหล่งน้ำ เกิดความไม่เท่าเทียมกันที่รัฐบาลซูดานเข้าข้างชาวดาร์ฟูร์เผ่าอาหรับ ไม่ให้ความสำคัญชนเผ่าชาวดาร์ฟูร์เผ่าแอฟริกัน เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างเรื่องที่ดินทำกินและแหล่งน้ำ ทำให้ชาวดาร์ฟูร์เผ่าแอฟริกันรู้สึกเป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาลซูดาน ในห้วงดาร์ฟูร์ประสบปัญหาแห้งแล้งและความอดอยาก การละเลยของรัฐบาลซูดานทำให้ดาร์ฟูร์ตกในสภาพไม่มีขีมีแป (anarchist)⁶⁵ ชาวดาร์ฟูร์เผ่าอาหรับ

⁶⁴ ชูติพงษ์ ศิริเขตต์, "บทบาทของคณะมนตรีแห่งสหประชาชาติในการแก้ไขวิกฤตการณ์เมืองดาร์ฟูร์ (ค.ศ.2003-2009)" (นิติศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2544). หน้า 5.

⁶⁵ มาวิน ต้นอรธนาวิณ, "บทบาทของประเทศไทยในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศในดาร์ฟูร์และโอกาสในการส่งเสริมความสัมพันธ์ไทย - ซูดาน" (สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, พ.ศ.2552). หน้า 40.

สังหารชนเผ่า Fur (ชนกลุ่มน้อยแอฟริกัน 3 เผ่า ในดาร์ฟูร์ Fur, Zaghawa และ Massalit) เผ่าทำลายที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้ชาวดาร์ฟูร์เผ่าแอฟริกันลุกขึ้นมาต่อต้านกับรัฐบาลซูดานด้วยอาวุธ กลุ่มต่อต้านรัฐบาล 2 กลุ่มที่โจมตีทหารรัฐบาลซูดานคือ กลุ่ม Sudan Liberation Movement : SLM และกลุ่ม Justice and Equality Movement : JEM รัฐบาลตอบโต้ด้วยชนกลุ่มน้อยเผ่าอาหรับในดาร์ฟูร์ (กลุ่ม Janjaweed) ในการปราบปรามกลุ่มต่อต้านรัฐบาลและชนกลุ่มน้อยเผ่าแอฟริกันในดาร์ฟูร์อย่างโหดเหี้ยม องค์การสหประชาชาติและประชาคมระหว่างประเทศประณามและให้รัฐบาลซูดานปลดอาวุธกลุ่ม Janjaweed แต่รัฐบาลซูดานเพิกเฉยและยังคงสนับสนุนกลุ่ม Janjaweed อีกทั้งรัฐบาลซูดานยังขัดขวางการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมขององค์กรระหว่างประเทศต่อชาวดาร์ฟูร์ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ พยายามให้ฝ่ายรัฐบาลกับกลุ่มต่อต้านรัฐบาลเจรจายุติทางการเมือง และให้ความช่วยเหลือด้านอาหารและมนุษยธรรมแก่ชาวดาร์ฟูร์ แต่ทางรัฐบาลซูดานกับกลุ่มต่อต้านรัฐบาลก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือ ถึงแม้จะมีการเจรจาลงนามข้อตกลงสันติภาพดาร์ฟูร์ (Darfur Peace Agreement) ระหว่างรัฐบาลซูดานกับกลุ่ม SLM แต่กลุ่มต่อต้านรัฐบาลที่เหลือไม่ได้เข้าร่วม สถานการณ์ความขัดแย้งไม่ดีขึ้น การสู้รบต่อเนื่องถึง 7 ปี ทำให้มีผู้เสียชีวิตและพลัดถิ่นหลายล้านคน หลบหนีภัยเข้าไปในชาติถึง 250,000 คน และ สาธารณรัฐแอฟริกากลาง 50,000 คน

4.1.3 การดำเนินการของสหประชาชาติในการจัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพ

คณะมนตรีความมั่นคงฯ จัดตั้ง UN commission of inquiry on Darfur (UNCOI) สอบสวนรายงานความรุนแรงการกระทำที่เข้าข่ายการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และออกข้อมติที่ 1547 ประณามความรุนแรง การละเมิดสิทธิมนุษยชน จัดตั้งกองกำลังในการสังเกตการณ์และเฝ้าระวัง “United Nation Advance Mission in Sudan : UNAMIS” สถานการณ์ในแคว้นดาร์ฟูร์เข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรมระหว่างประเทศ กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงความมั่นคงในทวีปแอฟริกา คณะมนตรีความมั่นคงฯ จึงออกข้อมติ ที่ 1556 (ค.ศ.2004) สหภาพแอฟริกาจัดตั้งกองกำลังสำหรับปฏิบัติการรักษาสหภาพแอฟริกาในซูดาน (African Union Mission in Sudan : AMIS) ตามมติที่ 1564 (ค.ศ.2004) สร้างความมั่นคงและความปลอดภัยใน

พื้นที่แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ รัฐบาลซูดานไม่สามารถปราบกลุ่มต่อต้านรัฐบาลได้⁶⁶ คณะมนตรีความมั่นคงฯเพิ่มมาตรการในการระงับการละเมิดสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศตามหมวด 7 กฎบัตรสหประชาชาติ โดยการออกข้อมติที่ 1590 (ค.ศ.2005) จัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพ (United Nations Mission in Sudan:UNMIS)⁶⁷ ปฏิบัติงานร่วมกับกองกำลังสำหรับปฏิบัติการกิจสหภาพแอฟริกาในซูดาน (AMIS) และรับมอบภารกิจมาจากกองกำลัง UNAMIS แต่อย่างไรก็ตามคณะมนตรีความมั่นคงฯยังมีความกังวลต่อความไม่รับผิดชอบของรัฐบาลซูดานในการปกป้องประชาชนแคว้นดาร์ฟูร์จากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงออกมติที่ 1706 (ค.ศ.2006) ให้กองกำลังรักษาสันติภาพ UNMIS ปฏิบัติหน้าที่แทนกองกำลัง AMIS ที่ไม่พร้อมปฏิบัติการกิจ⁶⁸ สถานการณ์ที่ตึงเครียดทำให้ที่ประชุมคณะมนตรีความมั่นคงฯรับรองมติที่ 1769 (ค.ศ.2007) จัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพผสมระหว่างสหภาพแอฟริกาและสหประชาชาติในดาร์ฟูร์ (AU/UN Hybrid Operation in Darfur : UNAMID) มีภารกิจในการดูแลรักษาความปลอดภัย ความสงบในแคว้นดาร์ฟูร์ ปกป้องประชาชนและเจ้าหน้าที่ของสหประชาชาติ แม้จะมีการปฏิบัติการกิจ UNAMID ก็ยังมีการโจมตีจากกลุ่มต่างๆ อยู่เรื่อยมา ความพยายามในการยุติความขัดแย้งในแคว้นดาร์ฟูร์ระหว่างรัฐบาลซูดานและกลุ่มต่อต้านรัฐบาล ในการบรรลุข้อตกลงสันติภาพดาร์ฟูร์จึงยังไม่ประสบความสำเร็จ

4.1.4 ข้อจำกัดของกองกำลังรักษาสันติภาพในภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID

กองกำลังรักษาสันติภาพส่งเจ้าหน้าที่ UNAMID ของตน ลงพื้นที่เก็บข้อมูลรายงานให้กับสหประชาชาติเพื่อให้ทราบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในดาร์ฟูร์ แต่ก็ได้รับการวิพากวิจารณ์จากประชาชนเรื่องข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดช่องว่างของความเชื่อมั่นและไว้วางใจ ความร่วมมือของประชาชนลดน้อยลง มีสาเหตุเนื่องมาจากปัจจัยดังนี้

- 1) ไม่เข้าใจปัญหาความรุนแรงในท้องถิ่น
- 2) ไม่สามารถช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสงคราม

⁶⁶ "United Nations Security Council Reports of the Secretary-General [Online]," updated 2 November 2004, <https://undocs.org/S/2004/881>. P 15.

⁶⁷ "United Nation Security Council Resolution 1590 [Online]," updated 24 March 2005, <http://unscr.com/en/resolutions/1590>.

⁶⁸ Max W Matthews, "Tracking the emergence of a new international norm: The responsibility to protect and the crisis in Darfur," *BC Int'l & Comp. L. Rev.* 31 (2008).

- 3) ไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- 4) อุปสรรคด้านภาษาต้องใช้ล่ามในการสื่อสาร ทำให้เกิดระยะห่างของความรู้สึก
ไว้วางใจ
- 5) ประชาชนมองว่าเจ้าหน้าที่ UNAMID ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลไปรายงานมากกว่าที่จะช่วยเหลือประชาชน เพราะไม่จับกุมผู้กระทำความผิดกรณีกระทำผิดซึ่งหน้า
- 6) ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ UNAMID ลดลง เมื่อข้อมูลที่ให้ถูกส่งไปหน่วยข่าวกรองและความมั่นคงแห่งชาติชูดาน (National Intelligence and Security Service : NISS) เจ้าหน้าที่ NISS มาบ้านผู้ให้ข้อมูล ทำให้รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัย

แต่อย่างไรก็ตามการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ UNAMID ก็สามารถป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมและข้อมูลที่ประชาชนให้กับเจ้าหน้าที่ก็ออกสู่ประชาคมโลก สามารถสร้างแรงกดดันต่อรัฐบาลชูดานได้ อย่างน้อยประชาชนก็ยังไว้ใจเจ้าหน้าที่ UNAMID มากกว่าตำรวจและรัฐบาลชูดาน การรวบรวมข้อมูลของเจ้าหน้าที่ UNAMID ทำให้สหประชาชาติรับรู้ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่จากการรายงานข้อมูลในพื้นที่ แม้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ในทันทีแต่ก็มีส่วนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในระยะยาว ประชาชนจึงวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของ UNAMID ว่า “เหมือนเมฆฤดูร้อน ลอยมาเหมือนจะพาดฝนมา แต่ก็ไม่ตกให้ชุ่มชื้น ลมพัดก็ลอยหายไป”⁶⁹ ครั้นจะช่วยก็ช่วยได้ไม่เต็มที่ เมื่อจบภารกิจก็จากไป

4.1.5 ความสำคัญของงานกิจการพลเรือนในแผนงานรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ

ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลชูดานกับกลุ่มต่อต้านรัฐบาลส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวคาร์ฟูร์ที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและต้องพลัดถิ่นเพื่อหนีภัยสงคราม ทำให้ขาดแคลนพื้นที่ในการประกอบอาชีพและแหล่งน้ำในการอุปโภคบริโภค เกิดการแย่งชิง ปล้นสะดม อาหารและน้ำ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติจึงออกมติจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพ UNAMID ในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและคุ้มครองประชาชนอันเป็นเป้าหมายหลักของปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ⁷⁰ การปฏิบัติงานของกองกำลังรักษาสันติภาพไม่ได้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น

⁶⁹ Müller and Bashar, "UNAMID is just like clouds in summer, they never rain": Local perceptions of conflict and the effectiveness of UN peacekeeping missions."

⁷⁰ Fjelde, Hultman, and Nilsson, "Protection through presence: UN peacekeeping and the costs of targeting civilians."

เนื่องมาจากข้อจำกัดที่เกิดจากการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ UNAMID ที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ขาดความเชื่อมั่นและไว้วางใจ งานกิจการพลเรือนจึงมีความสำคัญในการเชื่อมความสัมพันธ์ ลดช่องว่างระหว่างเจ้าหน้าที่ UNAMID กับประชาชนในพื้นที่ และมีส่วนช่วยเหลือประชาชนให้สามารถประกอบอาชีพพึ่งพาตนเอง ลดการปล้นสะดม แย่งชิงอาหารและน้ำ จึงนำมาสู่การวางแผนงานกิจการพลเรือนอันเป็นบทบาทที่กองกำลังสหประชาชาติใน UNAMID จะต้องรับมาปฏิบัติ ตามเป้าหมายหลักของการรักษาสันติภาพในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและคุ้มครองประชาชน

4.1.6 บทบาทงานกิจการพลเรือนของกองกำลังสหประชาชาติใน UNAMID

การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเพื่อคุ้มครองพลเรือนซึ่งเป็นงานหลักของสหประชาชาติ เป็นงานที่ฝ่ายกิจการพลเรือน (Civil Affairs Section : CAS) ของ UNAMID ดำเนินการในระดับสังคม บริหารและการเมืองระดับท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภายใต้อาณัติของ UNAMID ในการรักษาสันติภาพที่ยั่งยืนในดาร์ฟัวร์ บทบาทงานกิจการพลเรือนของกองกำลังสหประชาชาติใน UNAMID มีภาพรวมงานกิจการพลเรือนและแผนงานกิจการพลเรือนดังนี้

4.1.6.1 ภาพรวมงานกิจการพลเรือนของ UNAMID⁷¹

1) เป็นตัวแทนระหว่างภารกิจ ติดตามและอำนวยความสะดวกของกระบวนการสันติภาพในระดับท้องถิ่น กิจการพลเรือนเป็นช่องทางในการสื่อสารและการรับรู้ของภาคส่วนต่างๆของประชากรต่อภารกิจที่เกี่ยวข้องทั้ง UNAMID และกระบวนการสันติภาพดาร์ฟัวร์

2) สร้างความเชื่อมั่น สนับสนุนการปรองดอง จัดการและแก้ไขความขัดแย้ง เพื่อนำมาสู่สันติภาพที่ยั่งยืน ฝ่ายกิจการพลเรือนจะจัดประชุมและอำนวยความสะดวกในการเจรจาระหว่างกลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดำเนินการเผยแพร่ต่อประชาชนโดยตรง สนับสนุนความพยายามของรัฐบาลในการบริหารงานระดับท้องถิ่นและกลุ่มประชาสังคมที่แสวงหาสันติภาพและการปรองดอง ติดตาม ดำเนินการและตรวจสอบโครงการผลกระทบเร่งด่วน (QIPs) และส่งเสริมหรือปกป้องผลประโยชน์ของชนกลุ่มน้อยที่ได้รับผลกระทบจากสงคราม

⁷¹ United Nations, "UNAMID CIVIL AFFAIRS SECTION FACT SHEET [Online]."

3) สนับสนุนการฟื้นฟู เสริมสร้าง ขยายอำนาจของรัฐและสถาบันการปกครอง กิจกรรมพลเรือนมีส่วนช่วยในการจัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการปกครอง เป็นตัวแทนรัฐบาลตลอดจนให้การสนับสนุนการดำเนินงานแกกิจกรรมของรัฐและสถาบันการปกครอง ผ่านกิจกรรมเสริมสร้างขีดความสามารถและความช่วยเหลือในการจัดโครงสร้างของรัฐและสถาบันการปกครองตลอดจนสนับสนุนการเจรจาระหว่างภาคส่วนต่างๆของประชากรและรัฐบาล

4.1.6.2 แผนงานกิจการพลเรือน ของ UNAMID⁷²

- 1) สนับสนุนกระบวนการสันติภาพ
- 2) การสนับสนุนสถาบันของรัฐและกำกับดูแล
- 3) การถ่ายทอดทักษะและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ และโครงการฝึกอบรม
- 4) สนับสนุนการแก้ไขความขัดแย้งในระดับท้องถิ่นและการปรองดอง
- 5) เป็นผู้นำในการแทรกแซงเชิงกลยุทธ์ของ UNAMID เกี่ยวกับผู้ผลิตสัน
- 6) การจัดการดำเนินโครงการผลกระทบเร่งด่วน
- 7) การระดมความร่วมมือจากภาคประชาสังคมในการสนับสนุนกระบวนการสันติภาพดาร์ฟูร์

ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มกบฏกับรัฐบาลซูดานเรื่องเผ่าพันธุ์แอฟริกันกับอาหรับ มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความแห้งแล้งของพื้นที่และความอดอยากจากการขาดแคลนเรื่องพื้นที่ประกอบอาชีพและแหล่งน้ำ ชาวดาร์ฟูร์เผ่าแอฟริกันถูกแย่งชิงอาหาร พืชผักและสัตว์เลี้ยง จากกลุ่ม Janjaweed และ ชาวดาร์ฟูร์เผ่าอาหรับ โดยไม่ได้รับการช่วยเหลือจากตำรวจและเจ้าหน้าที่รัฐบาลซูดาน ทำให้ชาวดาร์ฟูร์เผ่าแอฟริกันหยุดทำการเกษตรเพราะถูกปล้นหลายครั้ง⁷³ ประชาชนชาวดาร์ฟูร์ทั้งเผ่าแอฟริกันและอาหรับจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้การทำเกษตรที่ถูกต้องเพื่อการดำรงชีพด้วยตนเองจะสามารถช่วยลดการแย่งชิง ปล้นอาหาร พืชผักและสัตว์เลี้ยง เป็นการลดความขัดแย้งใน

⁷² United Nations, "UNAMID CIVIL AFFAIRS SECTION FACT SHEET [Online]."

⁷³ Müller and Bashar, "UNAMID is just like clouds in summer, they never rain': Local perceptions of conflict and the effectiveness of UN peacekeeping missions." P 764.

ท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังประสบปัญหาขาดแคลนเรื่องที่ดินทำกินและแหล่งน้ำที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร ข้อจำกัดที่สำคัญคือไม่มีเจ้าหน้าที่หน่วยงานของชุมชนหรือสหประชาชาติที่จะลงมาให้ความรู้และช่วยเหลือในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง ตรงจุดนี้กองทัพไทยมีศักยภาพและขีดความสามารถในการปฏิบัติงานกิจการพลเรือนภายใต้อาณัติของ UNAMID ในการช่วยเหลือชนกลุ่มน้อยที่ได้ผลกระทบจากสงคราม โดยดำเนินแผนงานกิจการพลเรือน ในการถ่ายทอดทักษะและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและโครงการฝึกอบรม⁷⁴

4.2 บทบาทกองทัพไทยปฏิบัติงานกิจการพลเรือนสนับสนุนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID

4.2.1 เหตุผลในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID ของกองทัพไทย

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติรับรองข้อมติที่ 1769 (ค.ศ.2007) จัดตั้งภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID สหประชาชาติขอรับการสนับสนุนกองกำลังจากประเทศสมาชิกจำนวน 55 ประเทศ รวมถึงประเทศไทย ร่วมสนับสนุนกองกำลังรักษาสันติภาพ กระทรวงการต่างประเทศและศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพได้ประสานงานกับสหประชาชาติและยืนยันความพร้อมในการสนับสนุนกองกำลัง โดยประสานเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก แสดงเจตน์จำนงในการสนับสนุนกองกำลังและนำเรียนนายกรัฐมนตรี (พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์) เพื่อรับทราบและพิจารณาในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการต่างประเทศจัดการประชุมคณะกรรมการประสานงานด้านการเข้าร่วมในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ เมื่อ 27 กันยายน ค.ศ.2007 ที่ประชุมได้พิจารณาผลประโยชน์จากการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID มีประเด็นสำคัญดังนี้⁷⁵

- 1) กองทัพไทยมีความพร้อมในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID ในการเคลื่อนย้ายกองกำลัง เครื่องมือและยุทโธปกรณ์
- 2) การเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID เป็นการตอบสนองนโยบายต่างประเทศในการสนับสนุนบทบาทสหประชาชาติและเป็นการยกระดับบทบาท เพิ่มพูนโอกาสของไทยในการเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ
- 3) เปิดการสร้างโอกาสกระชับความสัมพันธ์กับประเทศในแอฟริกาโดยเฉพาะชุมชน

⁷⁴ United Nations, "UNAMID CIVIL AFFAIRS SECTION FACT SHEET [Online]."

⁷⁵ "ประชุมคณะรัฐมนตรี [ออนไลน์], อพ.เดท 9 ตุลาคม 2550,

http://www.eppo.go.th/index.php/th/petroleum/item/download/6507_78700efe7f5a69fe43a4df577db64d3a.

นอกจากการประชุมพิจารณาผลประโยชน์ในการสนับสนุนกำลัง ประเทศไทยดำเนินตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติในการสนับสนุนกำลังเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพตามและนโยบายกระทรวงการต่างประเทศเพื่อแสดงบทบาทของไทยในกรอบสหประชาชาติและเวทีโลกด้านการพัฒนา ด้านสันติภาพและความมั่นคง ตามนโยบายดังนี้

การปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2550-2554 (ค.ศ.2007 - 2011) สร้างสถานะความเชื่อมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศ “การปฏิบัติตามกรอบกติกาและพันธกรณีที่มีต่อสหประชาชาติอย่างแข็งขัน โดยเฉพาะบทบาทที่ต่อเนื่องในการส่งเสริมสนับสนุนการรักษาสันติภาพ การจัดการความขัดแย้งระหว่างประเทศด้วยสันติวิธี ทั้งหมดนี้เป็นจุดแข็งที่ทำให้นานาชาติยอมรับเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศไทยและมีความดำรงสัมพันธ์ไมตรีที่ใกล้ชิดและต่อเนื่องเรื่อยมา”⁷⁶

กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการเพื่อให้ประเทศไทยมีบทบาทในการร่วมมือกับสหประชาชาติในด้านการพัฒนา โดยการสนับสนุนเป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) อย่างต่อเนื่อง ได้รับการยกย่องให้เป็นตัวอย่างของการพัฒนา อาศัยรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา (North/South) และระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน (South/South) ด้านสันติภาพและความมั่นคง ประเทศไทยสนับสนุนปฏิบัติการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ ในการเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพตามคำขอของสหประชาชาติมาโดยตลอด⁷⁷

การจัดกำลังในการปฏิบัติการกิจครั้งนี้ นับเป็นประวัติศาสตร์ของกองทัพไทย ในการจัดกำลังที่มีขนาดใหญ่ ไปปฏิบัติในพื้นที่ที่ไกลและมีความท้าทายอย่างมาก การจัดกำลังเป็นแบบกองพันผสมจำนวน 812 นาย ใช้ชื่อว่า “กองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย/ดาร์ฟัวร์ (กกล.ฉก.980 ไทย/ดาร์ฟัวร์)” เป็นกองพันผสมจากนอกทวีปแอฟริกา เพียงหน่วยเดียวจาก 18 กองพัน ที่เข้าร่วมปฏิบัติการกิจร่วมกับกองกำลังของประเทศสมาชิกสหภาพแอฟริกัน กองทัพไทยเคลื่อนย้ายเข้าปฏิบัติการ เมื่อ 8 ธันวาคม

⁷⁶ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ, (พ.ศ.2550-2554). หน้า 17.

⁷⁷ ผลงานด้านการต่างประเทศของรัฐบาล พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ตุลาคม 2549 - มกราคม 2551, (กรุงเทพฯ : หจก.อรุณการพิมพ์ พ.ศ.2549-2551). หน้า 26.

ค.ศ.2010 รับผิดชอบต่อภัยพิบัติในพื้นที่ยุคใหม่ที่ได้รับผลกระทบทางตอนใต้สุดของแคว้นดาร์ฟูร์ตะวันตก เมือง Mukjar มีภารกิจปฏิบัติภายใต้อำนาจของกองกำลังรักษาสันติภาพ UNAMID⁷⁸ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ปกป้องพลเรือนโดยปราศจากอคติต่อความรับผิดชอบของรัฐบาลชูดาน
- 2) อำนวยความสะดวกในการส่งมอบความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและประกันความปลอดภัยของบุคลากรด้านมนุษยธรรม
- 3) เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลชูดานและขบวนการติดอาวุธที่ไม่ได้ลงนามบนพื้นฐานของเอกสารโตฮาเพื่อสันติภาพในดาร์ฟูร์
- 4) สนับสนุนการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งในพื้นที่รวมถึงมาตรการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ

4.2.2 การปฏิบัติตามแผนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID

ผู้บัญชาการทหารสูงสุดในขณะนั้น (พลเอก ทรงกิตติ จักกาบาตร์) มีแนวคิดที่กองทัพอากาศไทยมีศักยภาพสามารถปฏิบัติภารกิจด้านกิจการพลเรือนด้วยการถ่ายทอดทักษะและแลกเปลี่ยนความรู้และจัดโครงการฝึกอบรมด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยศึกษาบทเรียนจากภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกนำมาประยุกต์ใช้ในชูดาน แม้บทบาทกองกำลังรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกกับชูดานจะมีความแตกต่างกัน ในภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก กองทัพไทยมีบทบาทเป็นรองแก่กองทัพออสเตรเลีย ในภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID กองทัพไทยเป็นส่วนหนึ่งในภารกิจ แต่อย่างไรก็ตามแม้บทบาทใน 2 ภารกิจจะต่างกัน แต่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อภารกิจพลเรือนเพราะปฏิบัติภายใต้อำนาจภารกิจรักษาสันติภาพเช่นเดียวกันทั้งสองภารกิจ

การที่กองทัพไทยปฏิบัติภารกิจด้านกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องด้วยผู้บัญชาการทหารสูงสุดในขณะนั้นดำรงตำแหน่ง รองผู้บังคับกองกำลัง ภารกิจกองกำลังนานาชาติที่ติมอร์ตะวันออก INTERFET ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในช่วยเหลือประชาชนได้ผลเป็นอย่างดี จึงมอบนโยบายให้กองทัพไทยนำมาประยุกต์ใช้ในภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID และน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”⁷⁹ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาของประชาชนในพื้นที่เพื่อนำมาสู่การแก้ไขปัญหา การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

⁷⁸ "UNAMID MANDATE [Online]," updated 3 April 2014, <https://unamid.unmissions.org/unamid-mandate>.

⁷⁹ บทเรียนรักษาสันติภาพ กองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย/ดาร์ฟูร์ ผลิตที่ 2, (พ.ศ.2554-2555). หน้า 226.

พอเพียงมาปฏิบัติ เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางภูมิประเทศในพื้นที่คล้ายกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยประกอบกับอาชีพชาวซูดานร้อยละ 80 ทำอาชีพเกษตรกรรม และยังเป็น การปฏิบัติตามแผนงานกิจการพลเรือน UNAMID

ปัญหาความขัดแย้งในดาร์ฟูร์จากความแห้งแล้งของพื้นที่และความอดอยากจากการขาดแคลนเรื่องที่ดินทำกินและแหล่งน้ำ กองทัพไทยจึงเห็นความจำเป็นถึงการปฏิบัติภายใต้แผนกิจการพลเรือนของ UNAMID ในการถ่ายทอดทักษะและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและโครงการฝึกอบรม ด้วยการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโครงการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ในการทำการเกษตรที่ถูกต้อง และให้ประชาชนได้นำไปปฏิบัติ เพื่อได้ผลผลิตจากการทำเกษตรมาบริโภค มีขั้นตอนในการดำเนินงานจำนวน 4 ขั้น⁸⁰

ขั้นที่ 1 การทดลองปลูกพืชผักในฐานปฏิบัติการ จากพืชผักที่มาจากประเทศไทย ซึ่งสามารถเจริญเติบโตได้ไม่แตกต่างในการปลูกในประเทศไทย เพราะสภาพดินได้รับการบำรุงด้วยปุ๋ย จุลินทรีย์ชีวภาพ ดินจึงมีความเหมาะสมในการเพาะปลูก

ขั้นที่ 2 จัดทำศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ประกอบด้วย บ่อน้ำเพื่อใช้ในการปลูกพืชผัก การทำแปลงเกษตรระดับครัวเรือน ระดับกลุ่ม การปลูกพืชรั้วกินได้ ในพื้นที่ว่าง หมุนเวียนปลูกพืชให้มีบริโภคตลอดปี จัดทำโรงผลิตปุ๋ยจุลินทรีย์ชีวภาพเพื่อบำรุงการปลูกพืชผัก เป็น สิ่งที่ประชาชนไม่เคยเห็น และจัดเจ้าหน้าที่วิทยากรให้ความรู้แก่เกษตรกรซึ่งได้รับการตอบรับ เกษตรกรในพื้นที่เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 3 การขยายผลความรู้ ด้วยการอบรมให้ความรู้มีการดำเนินการอบรมจำนวน 8 ครั้ง มีผู้เข้าร่วม 300 คน มีการอบรมด้วยการบรรยายเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ทราบเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ให้ความรู้เรื่องการทำและการใช้จุลินทรีย์ ชีวภาพ สอนขั้นตอน การเตรียมดิน การปลูกด้วยเมล็ดและต้นกล้าที่เพาะ การดูแลรักษาอย่างเป็น ขั้นตอน เนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่ขาดเทคนิคในการปลูกพืชผักแบบธรรมชาติ

ขั้นที่ 4 การติดตามประเมินผลทุกสัปดาห์ หลังจากการอบรมมีการจัดชุดวิทยากร ติดตามให้คำแนะนำเพิ่มเติมสำหรับเกษตรกรที่ผ่านการอบรม

⁸⁰ สรุบบทเรียนปฏิบัติการรักษาสันติภาพ กองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย/ดาร์ฟูร์ ผลิตที่ 1, (พ.ศ.2553-2554). หน้า 133-135.

ด้านปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำที่ประชาชนจะใช้อุปโภค บริโภค และทำการเกษตร กองทัพอากาศไทยทำการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อให้ประชาชนชาวคาร์ฟูร์ได้มีแหล่งน้ำ โดยให้หน่วยงานในท้องถิ่นเป็นผู้ดูแล⁸¹

4.2.3 การเปรียบเทียบงานกิจการพลเรือน UNAMID กับงานกิจการพลเรือนกองทัพอากาศไทย

เพื่อให้เห็นแผนงานกิจการพลเรือนของภารกิจ UNAMID และการวางบทบาทของกองทัพอากาศไทยเข้าไปรับปฏิบัติงานกิจการพลเรือนของภารกิจ UNAMID

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบงานกิจการพลเรือน UNAMID กับงานกิจการพลเรือนกองทัพอากาศไทย

หัวข้อเปรียบเทียบ	ภารกิจ UNAMID	ภารกิจกองทัพอากาศไทย
แผนงานกิจการพลเรือน	1.สนับสนุนกระบวนการสันติภาพ 2.การสนับสนุนสถาบันของรัฐและกำกับดูแล 3.การถ่ายทอดทักษะและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและโครงการฝึกอบรม 4.สนับสนุนการแก้ไขความขัดแย้งในระดับท้องถิ่นและการปรองดอง 5.เป็นผู้นำในการแทรกแซงเชิงกลยุทธ์ของ UNAMID เกี่ยวกับผู้พลัดถิ่น 6.การจัดการดำเนินโครงการผลกระทบเร่งด่วน 7.การระดมความร่วมมือจากภาคประชาสังคมในการสนับสนุนกระบวนการ	1.การทดลองปลูกพืชผักในฐานปฏิบัติการ 2.จัดทำศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ 3.การขยายผลความรู้ ด้วยการอบรมให้ความรู้ 4.การติดตามประเมินผลทุกสัปดาห์หลังจากการอบรม

4.3 วิเคราะห์ SWOT กองทัพอากาศไทยดำเนินยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID

ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและข้อจำกัดต่างๆ ของกองทัพอากาศไทยในการดำเนินยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจรักษาสันติภาพที่คาร์ฟูร์ภายใต้อำណัติของ UNAMID เพื่อส่งเสริมความเข้าใจ ความสัมพันธ์ สร้างการยอมรับศักยภาพกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งแทนการใช้อาวุธของกองทัพอากาศไทย อันมี

⁸¹ บทเรียนรักษาสันติภาพ กองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย/คาร์ฟูร์ ผลิตที่ 2. หน้า 72.

ต่อ ประชาชนชาวดาร์ฟูร์ รัฐบาลซูดาน กองกำลังรักษาสันติภาพของประเทศที่เข้าร่วมภารกิจ และ สหประชาชาติ โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์พื้นฐานได้แก่ SWOT Analysis ⁸² ดังนี้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ SWOT โดยใช้ยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะสร้างการยอมรับศักยภาพงาน
กิจการพลเรือนของกองทัพไทย

<p>จุดแข็ง (Strengths)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.กำลังพลและเครื่องมือมีความพร้อมในการช่วยเหลือประชาชน 2.สร้างการยอมรับและอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนชาวดาร์ฟูร์ให้สามารถพึ่งพาตนเอง 3.การดำเนินงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน ใช้งบประมาณน้อย 4.ดึงดูดคณะผู้บังคับบัญชา UNAMID หน่วยงานของซูดาน กองกำลังสหประชาชาติของประเทศที่เข้าร่วมภารกิจ และสหประชาชาติ ให้มาศึกษาดูงาน 	<p>จุดอ่อน (Weaknesses)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ด้านภาษาในการสื่อสาร ทหารที่เป็นล่ามที่สามารถสื่อสารภาษาอารบิกได้เพียงคนเดียว 2.ช่องทางการประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่กับประชาชนมีจำกัด 3.ความแตกต่างทางด้านศาสนา เชื้อชาติ และวัฒนธรรม
<p>โอกาส (Opportunities)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.แผนงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทยสอดคล้องกับแผนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID 2.กองทัพไทยมีศักยภาพและความพร้อมดำเนินกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3.ชาวดาร์ฟูร์ประกอบอาชีพเกษตร สอดคล้องกับแนวทางการถ่ายทอดเกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกองทัพไทย และภูมิประเทศคล้ายกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย 4.UNAMID ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่กองทัพไทยตามโครงการผลกระทบเร่งด่วน (Quick impact Project) 	<p>อุปสรรค (Threats)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การเข้าพบกับผู้นำในบางพื้นที่ไม่สะดวกเพราะเส้นทางการคมนาคมในพื้นที่ไม่เอื้อต่อยานพาหนะ 2.ห้วงถือศีลอดของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลาม ต้องปฏิบัติศาสนกิจจึงไม่ได้ดูแลรักษาแปลงเกษตรและเข้าอบรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3.แหล่งน้ำในพื้นที่มีจำกัด ต่อการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ 4.สิ่งของบางประเภทที่จำเป็นต้องใช้ จัดหาได้ยากในพื้นที่

⁸² บทเรียนรักษาสันติภาพ กองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย/ดาร์ฟูร์ ผลิตที่ 2. หน้า 219-221.

4.3.1 จุดแข็ง (Strengths)

1) กองทัพไทยมีความพร้อมของกำลังพล เครื่องมือ และยุทธโธปกรณ์ เนื่องมาจากอยู่ในระบบ กองกำลังเตรียมพร้อมสหประชาชาติ (UN Stand – By Arrangement System) ในการสนับสนุน ภารกิจรักษาสันติภาพ⁸³

2) การทูตสาธารณณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มต้นทำ แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในฐานะปฏิบัติการก่อน ทำให้ผู้นำในพื้นที่ หรือผู้แทนหน่วยงานที่มาติดต่อประสานงานกับกองทัพไทย เห็นสมรรถภาพและศักยภาพของกองทัพ ไทยในด้านการเกษตร จึงเชิญชวนประชาชนชาวดาร์ฟูร์เข้ารับการอบรมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสามารถประกอบอาชีพและพึ่งพาตนเอง

3) การทูตสาธารณณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ต้นทุนและ งบประมาณไม่มากในการดำเนินการเพราะวัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่มีในพื้นที่

4) การทูตสาธารณณะในการอบรมและเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ดึงดูด คณะ ผู้บังคับบัญชา UNAMID หน่วยงานของชุดาน กองกำลังสหประชาชาติของประเทศที่เข้าร่วมภารกิจ และสหประชาชาติ ให้มาศึกษาดูงานแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่และศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง กองกำลังรักษาสันติภาพประเทศวันดา ได้ให้ความสนใจและนำกลับไปเผยแพร่เพื่อประยุกต์ใช้ใน ประเทศของตนเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3.2 โอกาส (Opportunities)

1) เนื่องจากแผนงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทยสอดคล้องกับแผนงานกิจการพลเรือน ของ UNAMID ในด้านการถ่ายทอดทักษะและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและ โครงการฝึกอบรม ทำให้กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณณะในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง ในการจัดการอบรมและถ่ายทอดความรู้ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

2) กองทัพไทยมีศักยภาพและความพร้อมดำเนินกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง กองทัพไทยถูกปลูกฝังให้มีการพัฒนาควบคู่กับการทหารเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงทั้งใน

⁸³ พันเอก ญัฐพล แสงจันทร์, "บทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ." หน้า 31.

ประเทศและต่างประเทศ จากการปฏิบัติภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก บทเรียนที่เกิดขึ้น ทำให้กองทัพไทยนำข้อบกพร่องและปัญหาที่พบมาปรับปรุง เตรียมพร้อมในการปฏิบัติภารกิจรักษาสันติภาพครั้งต่อไป โดยปฏิบัติภายใต้อาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพนั้นๆ

3) ก่อนเข้าปฏิบัติภารกิจ กองทัพไทยทำการตรวจภูมิประเทศในแคว้นดาร์ฟูร์ พบว่าชาวดาร์ฟูร์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร และภูมิประเทศคล้ายกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย จึงเป็นโอกาสอันดีที่กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณะในการเผยแพร่และอบรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเกษตรทฤษฎีใหม่

4) แผนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณตามโครงการผลกระทบเร่งด่วน (Quick impact Project) ทำให้กองทัพไทยเสนอโครงการจัดตั้งศูนย์อบรมและเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก UNAMID ซึ่งได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการเพราะมีส่วนในการช่วยเหลือประชาชน การทูตสาธารณะกับงานงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงสามารถปฏิบัติได้อย่างราบรื่น

4.3.3 จุดอ่อน (Weaknesses)

1) การติดต่อสื่อสารระหว่างกองทัพไทยกับประชาชนในพื้นที่มีอุปสรรคด้านภาษา เนื่องจากกองทัพไทยมีบุคลากรที่สามารถพูดภาษาอารบิกได้เพียงคนเดียว สำเนียงพูดคนชูดานมีมากกว่า 400 สำเนียง การปฏิบัติภารกิจพร้อมๆกันหลายภารกิจอาจจะเป็นไปด้วยความลำบาก การคุยกับคนในท้องถิ่นก็จะต้องใช้ล่ามท้องถิ่นในการสื่อสาร

2) ช่องทางการประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่กับประชาชนมีจำกัด เนื่องจากในพื้นที่เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเข้าไม่ถึง การประชาสัมพันธ์ทำได้เพียงการเข้าไปพบปะพัฒนาสัมพันธ์กับผู้นำในพื้นที่ซึ่งเป็นสื่อกลางในการกระจายข้อมูลไปยังคนในพื้นที่เท่านั้น

3) ความแตกต่างทางด้านศาสนา เชื้อชาติ และวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่กองทัพไทยต้องศึกษาให้เข้าใจก่อนจะดำเนินการทูตสาธารณะ เพราะแทนที่จะสร้างการยอมรับ ความเข้าใจและความไว้วางใจ อาจเกิดการปิดกั้น ต่อด้านของประชาชนในพื้นที่

4.3.4 อุปสรรค (Threats)

1) การเข้าพบกับผู้นำในบางพื้นที่กระทำไม่ได้สะดวกเพราะเส้นทางในการคมนาคมไม่สะดวกต่อการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากบางพื้นที่มีระยะทางไกลต้องใช้ยานพาหนะในการเดินทาง ทำให้การทูตสาธารณธรมีอุปสรรคในการเผยแพร่

2) ประชาชนชาวดาร์ฟูร์ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามในห้วงกระทำพิธีศาสนา ห้วงถือศีลอด การปฏิบัติศาสนกิจส่งผลต่อการดูแลรักษาแปลงเกษตรและการเข้าอบรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลต่อกองทัพไทยในการทูตสาธารณธรมกระทำไม่ได้ต่อเนื่อง

3) แหล่งน้ำในพื้นที่ที่มีจำนวนจำกัด และมีความจำเป็นในการทำเกษตรเป็นอย่างมาก หากขาดน้ำไปการทูตสาธารณธรมจะไม่สามารถดำเนินต่อไปได้

4) สิ่งของบางประเภทที่จำเป็นต้องใช้จัดหาได้ยากในพื้นที่หรือมีราคาแพง วัสดุที่ต้องใช้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถนำติดตัวมาจากประเทศไทยต้องขนส่งทางเรือ

จากการวิเคราะห์ข้างต้น จะเห็นว่ากองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณธรมกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยไม่ใช้กำลังทหาร จะเห็นว่ายังมีทั้งจุดอ่อนและอุปสรรคบางประการ แต่จากจุดแข็งและโอกาสมีอยู่มาก ที่จะทำให้กองทัพไทยใช้ประโยชน์จากการทูตสาธารณธรมกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยว่ามีความพร้อมในด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนากับประเทศกำลังพัฒนา และสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวทางของสหประชาชาติ

4.4 การทูตสาธารณธรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและยอมรับศกยภาพกองทัพไทย

รัฐบาลไทยถือหลักนโยบายที่จะนำแนวคิดและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาบรรจุหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา เป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายแห่งรัฐ รวมทั้งการดำเนินนโยบายต่างประเทศ กองทัพไทยได้ตอบรับแนวนโยบายของรัฐบาลจึงได้บรรจุหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงในหลักนียมการปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย⁸⁴ เพื่อเป็นแนวทางการ

⁸⁴ กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด, หลักนียมการปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ.2550 ด้านกิจการพลเรือนร่วม. หน้า 4-7.

ปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือนของทุกเหล่าทัพทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ การปฏิบัติภารกิจ รักษาสันติภาพงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทยสอดคล้องกับแผนงานกิจการพลเรือนของ UNAMID กองทัพไทยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในภารกิจรักษาสันติภาพ ในการช่วยเหลือ ประชาชน การทูตสาธารณะที่กองทัพไทยนำมาใช้ด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาส่งเสริมความเข้าใจ และสร้างการยอมรับในศักยภาพของงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทย

กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงภายในประเทศสู่ภารกิจรักษาสันติภาพ

1) ปัญหาความขัดแย้งจากภัยคอมมิวนิสต์ : กองทัพไทยเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา ด้วยยุทธศาสตร์ การเมืองนำการทหาร ใช้การพัฒนาควบคู่การปฏิบัติการทางทหารร่วมกับ หน่วยงานราชการ ดำเนินการทูตสาธารณะกับกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสร้าง ความเข้าใจและการยอมรับ พัฒนาชุมชนด้วยโครงการเกษตร สร้างสภาพความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่ ประชาชนในการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ วางอาวุธและมอบตัว กับรัฐบาลเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

2) ปัญหาความขัดแย้งในภารกิจรักษาสันติภาพ : กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณะกับ กิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้อาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพนั้นๆ ผ่านโครงการร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่จะประสาน ความสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ทหารกองทัพไทยกับประชาชนในพื้นที่ เปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมที่มีปัญหาด้านความมั่นคง มีการขัดแย้งด้วยอาวุธ รัฐบาลไม่สามารถเข้ามาดูแล กลายเป็นพื้นที่ที่มีความสงบเรียบร้อย

รัฐบาลไทยได้ส่งกำลังกองทัพไทยเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพตามที่สหประชาชาติร้องขอ เพื่อดำเนินนโยบายต่างประเทศ กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพราะเห็นโอกาสที่จะทำให้สหประชาชาติ กองกำลังรักษาสันติภาพของ ประเทศอื่นๆ ที่ร่วมปฏิบัติการอยู่ด้วยกัน และประชาชนในพื้นที่ เข้าใจและยอมรับศักยภาพของ กองทัพไทยในงานด้านความมั่นคงที่ไม่ใช่กำลังทางทหาร

4.5 ความสำเร็จการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนของภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID

ความสำเร็จการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนเกิดจากการสร้างการยอมรับ ความเข้าใจ ในคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตามแผนงานกิจการพลเรือนภายใต้มติ UNAMID กองทัพไทย ดำเนินการทูตสาธารณะในการปฏิบัติตามเป้าหมายของสหประชาชาติและประเทศไทย ซึ่งความสำเร็จที่ออกมาเป็นที่พึงพอใจสร้างคุณค่าและการยอมรับให้กับคณะผู้บังคับบัญชา UNAMID และหน่วยงานต่างๆ ของชุดานที่มาตรวจเยี่ยมโครงการฝึกอบรมเศรษฐกิจพอเพียง กองทัพไทยยังมีส่วนร่วมในการดำเนินการทูตสาธารณะ ให้บรรลุตามเป้าหมายยุทธศาสตร์แต่ละระดับ

4.5.1 การดำเนินการทูตสาธารณะของกองทัพไทย เพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์แต่ละระดับ

4.5.1.1 เป้าหมายยุทธศาสตร์ในระดับของสหประชาชาติ⁸⁵

1) อำนวยความสะดวกสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยเป็นกั้นชนระหว่างกองกำลังคู่พิพาท ป้องกันการกระทำที่นำไปสู่การละเมิดข้อตกลงหยุดยิงและมุ่งเน้นแก้ปัญหาตามข้อตกลงโดยวิธีไกล่เกลี่ย⁸⁶

2) เพื่อพัฒนามิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างชาติสมาชิกบนพื้นฐานการเคารพหลักการสิทธิความเท่าเทียมกันและการปกครองตนเองของประชาชน

3) เพื่อบรรลุความร่วมมือระหว่างนานาชาติในการแก้ไขปัญหาประชาชาติด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม มนุษยธรรม และการส่งเสริม/กระตุ้นการเคารพในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพพื้นฐาน

4) เป็นศูนย์กลางในการประสานสอดคล้องการดำเนินการของชาติสมาชิกอันจะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

⁸⁵ ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย, หลักนิยมกองทัพไทยสายยุทธการด้านการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ. หน้า 1-7.

⁸⁶ ชูติพงษ์ ศิริเชตต์, "บทบาทของคณะมนตรีแห่งสหประชาชาติในการแก้ไขวิกฤตการณ์เมืองดาร์ฟัวร์ (ค.ศ.2003-2009)." หน้า 52.

4.5.1.2 เป้าหมายยุทธศาสตร์ในระดับของประเทศไทย⁸⁷

- 1) ตอบสนองนโยบายต่างประเทศ ในการสนับสนุนบทบาทของสหประชาชาติในการดำรงและรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ
- 2) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับประเทศที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ เอื้อประโยชน์ต่อการขยายความสัมพันธ์และความร่วมมือ
- 3) ดำรงสันติภาพและเสถียรภาพในประเทศและภูมิภาคนั้นๆ เพื่อสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการพัฒนา รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นและบรรยากาศที่ดีต่อความร่วมมือด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนในระยะยาว
- 4) เสริมสร้างภาพลักษณ์ของไทยว่าเป็นสังคมแห่งความรับผิดชอบ เมตตาธรรม มนุษยธรรม และความเอื้ออาทร โดยการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ตกทุกข์ได้ยาก
- 5) แสดงศักยภาพของกองทัพไทย รวมทั้งพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญ และเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์ในเวทีระหว่างประเทศของกำลังพล เป็นเกียรติประวัติและเป็น การสร้างโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของไทยได้รับการพิจารณาให้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในฝ่ายปฏิบัติการ สันติภาพของสหประชาชาติหรือในองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ

4.5.2 การทูตสาธารณะกับความพึงพอใจในงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทย

กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการเผยแพร่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่อบรมให้ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนชาวดาร์ฟูร์เพื่อให้ประชาชนชาวดาร์ฟูร์สามารถนำมาประยุกต์ทำเกษตรในพื้นที่ สร้างแรงดึงดูดให้คณะผู้บังคับบัญชา UNAMID และหน่วยงานต่างๆ ของซูดาน เกิดความสนใจและขอเข้ามาตรวจเยี่ยม

เมื่อ 30 ธันวาคม ค.ศ. 2010 นายอดัม อิสมาแอล อะหมัด (Adam Ismal Ahmad) ผู้แทนรัฐบาลด้านความช่วยเหลือมนุษยธรรมและการพัฒนาเมืองมุกजार ได้เยี่ยมชมแปลงการสาธิตตามแนวพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้กล่าวถึงความล้มเหลวของการทำเกษตรในพื้นที่ของชาวซูดาน และรู้สึกประหลาดใจที่ แปลงเกษตรสาธิตตามแนวพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่เจริญงอกงาม ในพื้นที่

⁸⁷ กระทรวงการต่างประเทศ, "การรักษาสันติภาพ [ออนไลน์]."

ทะเลทราย⁸⁸ ได้กล่าวแสดงความรู้สึกกับเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมในรุ่นที่ 8 ในพิธีปิดการอบรมว่า “ในฐานะตัวแทนของหน่วยงานราชการของเมืองมุกจาร์ ประชาชน และเกษตรกรทุกท่านขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งสำหรับกองกำลังไทย รัฐบาลไทย และประชาชนชาวไทย ขอเรียกร้องในโอกาสอันเป็นมงคลนี้ให้ทุกท่านนำสิ่งที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติจริงในพื้นที่และไปเผยแพร่ให้แก่ผู้อื่นที่ไม่มีโอกาสเข้ามาอบรมด้วย โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่และแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนของขวัญชิ้นใหญ่ อันล้ำค่าของทหารไทย ซึ่งเป็นตัวแทนจากประเทศไทยที่ได้ให้กับชาวมุกจาร์ และชาวซูดานไว้เป็นที่ระลึก หวังเป็นอย่างยิ่งว่าประชาชนชาวซูดานจะนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจนี้ไปใช้เนื่องจากปรัชญาที่สำคัญที่เป็นของขวัญจากประเทศไทย หากนำมาประยุกต์มาปรับใช้ คนซูดานจะได้อยู่ดีกินดีเหมือนคนในประเทศไทย”⁸⁹

เมื่อ 29 กันยายน ค.ศ.2011 บรรยายผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ของเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับคณะรอง Force commander และคณะตรวจเยี่ยม

เมื่อ 3 ตุลาคม ค.ศ.2011 ต้อนรับคณะ ผ.บ. sector west พร้อมบรรยายแนวทางการดำเนินงานและผลการดำเนินการของชุดวิทยากรทฤษฎีใหม่ และการเตรียมการอบรมสร้างบ้านดิน

เมื่อ 12 ตุลาคม ค.ศ.2011 ให้การต้อนรับ คณะของกองกำลังรักษาสันติภาพของประเทศรวันดา ในการเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ และชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานด้านการเกษตร รวมทั้งการดำเนินงานในการก่อสร้างบ้านดิน

เมื่อ พฤศจิกายน ค.ศ.2011 รับการตรวจเยี่ยมจากคณะของ ศาตราจารย์ อิบราฮิม แกมบารี (Ibrahim Gambari) ผู้แทนพิเศษแอฟริกาและสหประชาชาติ ชมการสาธิตต่อต้านการข่มขู่โจมตีและชมศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ได้กล่าวชื่นชมโครงการการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่และการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลของกองทัพไทย ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้⁹⁰

การตรวจเยี่ยมของคณะผู้บังคับบัญชา UNAMID และหน่วยงานต่างๆ ของซูดาน ณ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ของกองทัพไทย ต่างให้ความชื่นชมและการยอมรับในการดำเนินการทำโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนา อบรมให้ความรู้ประชาชนในพื้นที่ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และ

⁸⁸ "กกล.ฉก.980 ไทย/คาร์ฟูร์ กับเกษตรทฤษฎีใหม่," ข่าวทหารบก ปีที่ 20, ฉบับที่ 17 (18 ก.พ.2554).

⁸⁹ "ความรู้สึกของผู้คนที่มาต่อทหารไทยในภารกิจรักษาสันติภาพ."

⁹⁰ "การตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานของหน่วยงานใน UNAMID จาก UN," ข่าวทหารบก ปีที่ 21, ฉบับที่ 5 (3 ธ.ค.2554).

เทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ทรงคิดค้นและพระราชทานแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนชาวไทย หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยเกษตรทฤษฎีใหม่ได้มีการสร้างคุณค่าให้กับกองกำลังรักษาสันติภาพของประเทศรวันดาหลังจากได้มาศึกษาดูงาน นำกลับไปดำเนินการที่ฐานปฏิบัติการของตนเพื่ออบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่และกลับไปถ่ายทอดให้แก่ประชาชนชาวรวันดา⁹¹

ความสำเร็จของการทูตสาธารณะได้สร้างความพึงพอใจให้กับกองทัพไทยโดยวัดผลได้จากการสร้างความเข้าใจที่ประชาชนชาวอาร์เจนตินาให้ความสนใจเปิดใจรับในการเข้ารับการอบรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยความสมัครใจ ถึง 8 รุ่น มียอดผู้เข้ารับการอบรม 300 คน สร้างความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อกันจนเกิดความคุ้นเคยไว้วางใจที่จะกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ทหารของกองทัพไทยกับประชาชนชาวอาร์เจนตินา สามารถสร้างความหมายและการพึ่งพาตนเอง จนเกิดการยอมรับอย่างกว้างขวางที่สร้างอิทธิพลในการดึงดูดใจ ทำให้คณะผู้บังคับบัญชา UNAMID และหน่วยงานต่างๆ ของชูดาน ให้ความสนใจและขอเข้ามาตรวจเยี่ยม ผลลัพธ์ที่ตามมาจากการที่กองทัพไทยใช้การทูตสาธารณะ สามารถก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับชูดาน ประเทศที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ และสหประชาชาติ ในการผลักดันเพื่อบรรลุเป้าหมายของประเทศไทยต่อยุทธศาสตร์อื่นๆ

4.6 บทเรียนการทูตสาธารณะกับกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน UNAMID

การทูตสาธารณะกับกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแม้จะประสบความสำเร็จในการสร้างความเข้าใจ ความคุ้นเคยไว้วางใจ ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา และสร้างอาชีพให้กับประชาชนชาวอาร์เจนตินา ลดปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ ยังได้สร้างคุณค่าและการยอมรับจากผู้บังคับบัญชาของ UNAMID และหน่วยงานของชูดาน แต่ก็มีปัญหาข้อขัดข้องที่เป็นบทเรียนของกองทัพไทยจะต้องนำมาแก้ไขในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพในครั้งต่อไปได้อย่างราบรื่น

1) ภาษา เป็นอุปสรรคเหมือนภารกิจที่ติมอร์ตะวันออกเนื่องจากชูดานมีภาษาพูดแตกต่างกันมากกว่า 400 สำเนียง กองทัพไทยมีบุคลากรที่สามารถพูดภาษาอารบิกได้เพียงคนเดียว ซึ่งไม่สามารถ

⁹¹ "การแนะนำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับมิตรประเทศ," ข่าวทหารบก ปีที่ 21, ฉบับที่ 12 (18 มี.ค.2555).

รองรับการปฏิบัติพร้อมๆกันหลายภารกิจได้ อีกทั้งการคุยกับคนในท้องถิ่นก็จะต้องใช้ล่ามท้องถิ่นในการสื่อสาร ปัญหาที่สำคัญคือการแปลข้อความ การสื่อสารอาจจะไม่ตรงกัน

2) น้ำ เป็นสิ่งสำคัญในการทำเกษตร เนื่องจากพื้นที่ที่มีความแห้งแล้ง ประชาชนขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค ต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ นำรถบรรทุกน้ำมาให้บริการ บางครั้งไม่เพียงพอต่อความต้องการทำให้เกิดการแย่งชิงน้ำ กองทัพอากาศหรือร่วมกับผู้แทนองค์กรต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไข โดยทำการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลและให้หน่วยงานของสหประชาชาติเป็นผู้รับผิดชอบ

3) การดูแลรักษาแปลงเกษตรสาธิต หลังจากการอบรมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ จะมีการทำแปลงเกษตรสาธิตขึ้นมาเพื่อเป็นต้นแบบให้กับประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานในท้องถิ่นจะเป็นผู้ดูแล แต่พอเข้าห้วงถือศีลอดของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามต้องปฏิบัติศาสนกิจจึงไม่ได้มีการดูแลรักษา

4) การขนส่ง พันธุ์พืชที่นำมาใช้ในโครงการเศรษฐกิจพอเพียง บรรทุกมาทางเรือเป็นส่วนใหญ่อการขนส่งจึงใช้เวลา ทำให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความล่าช้า

5) ห้วงการอบรมโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เข้ารับการอบรมต้องการให้ขยายเวลาออกไป 3-4 วัน จะได้เพิ่มรายละเอียดได้มากขึ้น เพิ่มภาพเคลื่อนไหวให้เห็นกิจกรรมต่างๆได้ชัดเจน การติดตามประเมินผลอาจจะเข้าไปตรวจ ให้คำแนะนำกับประชาชนในพื้นที่บ่อยๆ

4.7 การเปรียบเทียบภารกิจรักษาสันติภาพระหว่างติมอร์ตะวันออกกับ UNAMID

การเปรียบเทียบภารกิจรักษาสันติภาพระหว่างติมอร์ตะวันออกกับ UNAMID แสดงให้เห็นถึงการประยุกต์การทูตสาธารณะของกองทัพไทยด้วยงานกิจการพลเรือนในการเผยแพร่และถ่ายทอดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อช่วยเหลือประชาชน ในความแตกต่างของสองภารกิจได้นำมาสู่รูปแบบงานกิจการพลเรือนที่ต้องปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับพื้นที่ รายละเอียดแสดงตามตาราง

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบภารกิจรักษาสันติภาพระหว่างติมอร์ตะวันออกกับ UNAMID

หัวข้อการเปรียบเทียบ	ภารกิจรักษาสันติภาพ ติมอร์ตะวันออก	ภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID
1. ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่	<p>1. การเรียกร้องเอกราชในการแยกติมอร์ตะวันออกจากอินโดนีเซีย เกิดการต่อสู้ระหว่างขบวนการเรียกร้องเอกราชเฟรดินกับรัฐบาลอินโดนีเซีย นำไปสู่สถานการณ์ความขัดแย้ง ความรุนแรง และการละเมิดสิทธิมนุษยชน จากการกระทำของรัฐบาลอินโดนีเซีย</p> <p>2. การหวั่นเสียดังประชาชาติในการเป็นเอกราชของติมอร์ตะวันออก เกิดการต่อสู้ของชาวติมอร์ตะวันออกด้วยกันเอง ระหว่างกลุ่มสนับสนุนเอกราชกับกลุ่มไม่สนับสนุนเอกราช นำไปสู่สถานการณ์สังหารหมู่ ทำลายอาคารสถานที่ และการละเมิดสิทธิมนุษยชน จากการกระทำของกลุ่มไม่สนับสนุนเอกราช</p>	<p>1. ความขัดแย้งในแคว้นดาร์ฟูร์ จากกลุ่มต่อต้านรัฐบาล 2 กลุ่ม ต่อสู้กับรัฐบาลชูดานจากการถูกรัฐบาลคดขี่ รัฐบาลชูดานตอบโต้ด้วยการกวาดล้างชาติพันธุ์ด้วยกองกำลังติดอาวุธ Janjaweed โจมตีหมู่บ้าน สังหารกระทำฆ่าเราผู้หญิงและเด็กทารก</p> <p>2. สงครามกลางเมืองระหว่างชาวมุสลิมภาคเหนือกับชาวคริสต์ภาคใต้ ทำให้ประชาชนนับล้านต้องพลัดถิ่น หลบหนีออกจากดาร์ฟูร์ หรือข้ามพรมแดนไปยังชาติ</p>
2. บทบาทกองกำลังรักษาสันติภาพ	<p>1. ฟื้นฟูสันติภาพและความมั่นคง</p> <p>2. ปกป้องคุ้มครองเจ้าหน้าที่ UNAMET</p> <p>3. ช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ชาวติมอร์ตะวันออก</p>	<p>1. ปกป้องพลเรือนโดยปราศจากอคติต่อความรับผิดชอบของรัฐบาลชูดาน</p> <p>2. อำนวยความสะดวกในการมอบความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และประกันความปลอดภัยของบุคลากรด้านมนุษยธรรม</p> <p>3. เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลชูดานและขบวนการติดอาวุธที่ไม่ได้ลงนามบนพื้นฐานของเอกสารโตฮาเพื่อสันติภาพในดาร์ฟูร์</p> <p>4. สนับสนุนการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งในพื้นที่รวมถึงมาตรการแก้ไขปัญหาคือต้นเหตุ</p>

หัวข้อการเปรียบเทียบ	ภารกิจรักษาสันติภาพ ติมอร์ตะวันออก	ภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID
3. บทบาทกองทัพไทย	<p>1. รักษาความปลอดภัยสถานที่โครงสร้างสาธารณูปโภคในเมืองเบาเกาและเมืองวิเคเค</p> <p>2. รักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>3. สนับสนุนการปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ UNAMET และองค์กรเอกชน ในการช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมแก่ชาวติมอร์ตะวันออก</p> <p>4. ปฏิบัติการทางจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกในพื้นที่</p> <p>5. ให้ การช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมแก่ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก</p> <p>6. สร้างความยอมรับในความเป็นกองทัพสากล</p> <p>7. สร้างความประทับใจกับประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก</p> <p>8. หลีกเลี่ยงการปฏิบัติถึงความไม่เป็นกลาง อันจะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p> <p>9. น้อมนำโครงการพระราชดำริ ไปเผยแพร่ และประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่มีฐานะยากจน</p>	<p>1. พิทักษ์พลเรือนและสถานี่สิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>2. ประกันเสรีในการเคลื่อนที่ให้กับเจ้าหน้าที่สหประชาชาติและองค์กรด้านมนุษยธรรม</p> <p>3. การสนับสนุนข้อตกลงสันติภาพ</p> <p>4. ป้องกันการกระทำของกลุ่มใดๆ ในลักษณะขัดขวางต่อการปฏิบัติตามข้อตกลงสันติภาพ</p> <p>5. การปฏิบัติการด้านยุทธการ เช่น การลาดตระเวน การคุ้มกันขบวน ยานพาหนะ การตั้งจุดตรวจ การระวังป้องกันฐานตนเอง</p>
4. ลักษณะปัญหาในการพัฒนา	<p>1. ความขัดแย้งจากการเมืองภายในส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปด้วยความล่าช้า</p> <p>2. การขาดบทบาทภาคประชาชน</p> <p>3. การขาดบุคลากรและวิทยากร</p> <p>4. ความยากจนซ้ำซาก</p> <p>5. สร้างอัตลักษณ์เพื่อการพัฒนา</p>	<p>1. ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่อต้านรัฐบาลกับรัฐบาลทำให้ประชาชนพลัดถิ่นฐาน เพื่อหลีกเลี่ยงสงคราม ทำให้การพัฒนาไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. แหล่งน้ำในพื้นที่มีน้อย ประชาชนไม่มีความรู้ในการขุดเจาะน้ำบาดาล</p>

หัวข้อการเปรียบเทียบ	ภารกิจรักษาสันติภาพ ติมอร์ตะวันออก	ภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID
		<p>3.ประชาชนไม่มีความรู้ในการทำ การเกษตรอย่างถูกต้อง</p> <p>4.การขาดแคลนอุปกรณ์และ เทคโนโลยีในการพัฒนา</p>
5. แนวทางการปฏิบัติการกิจการ พลเรือน	<p>1.การขนย้ายผู้อพยพและสร้าง ความสามัคคีให้กับประชาชนชาว ติมอร์ตะวันออก</p> <p>2.การช่วยเหลือด้านสาธารณสุขขั้น พื้นฐาน</p> <p>3.การสร้างที่อยู่อาศัย</p> <p>4.การฟื้นฟูและบูรณะประเทศ ติมอร์ตะวันออก</p> <p>5.การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ชาวติมอร์ตะวันออก</p>	<p>1.การสร้างแหล่งน้ำและระบบกัก เก็บ</p> <p>2.โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎี ใหม่ตามแนวพระราชดำริ</p> <p>3.การสนับสนุนการก่อสร้างฟื้นฟู สาธารณูปโภคและโครงสร้าง พื้นฐาน</p> <p>4.การพัฒนาสุขภาพอนามัย</p> <p>5.การสนับสนุนทางการแพทย์</p>
6. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	<p>1.ลดต้นทุนในการทำเกษตรโดยใช้ ปุ๋ยหมักจุลินทรีย์ เนื่องจาก ประหยัด วัสดุหาได้จากธรรมชาติ เป็นการเพิ่มผลผลิต</p> <p>2.การเลี้ยงปลา เลี้ยงกบในบ่อ พลาสติก เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็น หิน และประชาชนส่วนใหญ่ขาด แคลนอาหารประเภทโปรตีน</p> <p>3.การปลูกพืชผักสวนครัวรอบบ่อ ปลาและตามแนวรั้ว เพื่อใช้น้ำใน บ่อปลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด</p> <p>4.การเลี้ยงไก่ด้วยปลวกเป็นอาหาร เสริม เนื่องจากปลวกอยู่ในดินหา ง่ายและมีโปรตีนทำให้ไก่มีสุขภาพดี</p> <p>5.จัดทำโครงการทำการเกษตรด้วย วิถีธรรมชาติ ณ ฐานปฏิบัติการโดย จัดทำแปลงสาธิต อบรมให้ คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่หน่วยงาน</p>	<p>1.การทดลองปลูกพืชผักในฐาน ปฏิบัติการ จากพืชผักที่มาจาก ประเทศไทย</p> <p>2.จัดทำศูนย์การเรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่ การทำแปลงเกษตร ระดับครัวเรือน ระดับกลุ่ม การ ปลูกพืชรั้วกินได้ ในพื้นที่ว่าง หมุนเวียนปลูกพืชให้มีบริโภคตลอด ปี จัดทำโรงผลิตปุ๋ยจุลินทรีย์ ชีวภาพเพื่อบำรุงการปลูกพืชผัก</p> <p>3.การขยายผลความรู้ มีการอบรม ด้วยการบรรยายเรื่องเกษตรทฤษฎี ใหม่และหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อให้ทราบเป็นแนวทาง ในการดำรงชีวิต ให้ความรู้เรื่องการ ทำและการใช้จุลินทรีย์ชีวภาพ สอนขั้นตอน การเตรียมดิน การ ปลูกด้วยเมล็ดและต้นกล้าที่เพาะ</p>

หัวข้อการเปรียบเทียบ	ภารกิจรักษาสันติภาพ ติมอร์ตะวันออก	ภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID
	ต่างๆและประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก เพื่อให้ได้รับความรู้ทางการเกษตรที่ถูกต้อง สามารถช่วยเหลือตนเองได้และมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	การดูแลรักษาอย่างเป็นขั้นตอนเนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่ขาดเทคนิคในการปลูกพืชผักแบบธรรมชาติ 4.การติดตามประเมินผลทุกสัปดาห์หลังจากการอบรมมีการจัดชุดวิทยากรติดตามให้คำแนะนำเพิ่มเติมสำหรับเกษตรกรที่ผ่านการอบรม

กองทัพไทยดำเนินการทูลสาธยายกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออกกับ UNAMID ปัจจัยความแตกต่างในการปฏิบัติการทำให้กองทัพไทยปรับประยุกต์รูปแบบการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนในการช่วยเหลือประชาชนให้เหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ภายใต้บทบาทและภารกิจที่ได้รับมอบจากสหประชาชาติ จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 ภารกิจ ปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นส่งผลต่อการพัฒนาประเทศประชาชนได้รับผลกระทบจากสงครามที่เกิดขึ้น ขาดแคลนอาหาร น้ำดื่ม ที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค และปัจจัยต่างๆที่ใช้ในการดำรงชีวิต ทำให้เกิดความไม่มั่นคงประชาชนต้องแย่งชิงปัจจัยที่ใช้ในการดำรงชีวิตเพื่อให้สามารถดำรงชีพได้ ทั้ง 2 พื้นที่ที่มีสภาพดินและภูมิประเทศที่คล้ายกับประเทศไทย ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรเป็นส่วนใหญ่แต่ขาดความรู้ในการทำเกษตรที่ถูกต้อง กองทัพไทยวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นำมาวางแผนปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนแล้วใช้การทูลสาธยายด้วยการถ่ายทอดความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การจัดทำศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมประชาชนในพื้นที่ โดยให้ความรู้และเมล็ดพันธุ์ในการทำเกษตร มีการติดตามประเมินผลและให้คำแนะนำ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เหมือนกันทั้ง 2 ภารกิจ คือ การช่วยเหลือประชาชนให้สามารถพึ่งพาตนเองและลดความขัดแย้งในพื้นที่

4.8 สรุป

สภาพปัญหาและพื้นที่ปฏิบัติการของติมอร์ตะวันออกกับซูดานอาจมีความแตกต่างกันในบางด้าน แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ สภาพแวดล้อมทางสังคมในการเชื่อฟังผู้นำ การประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก สภาพพื้นที่ดินที่ใกล้เคียงประเทศไทย การปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนที่ซูดาน

ของกองทัพไทยกระทำภายใต้อำนาจของภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID ในการถ่ายทอดทักษะและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและโครงการฝึกอบรมเพื่อช่วยเหลือประชาชน และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ด้วยการจัดทำโครงการอบรมเกษตรกรทฤษฎีใหม่เข้าไปให้ความรู้และขยายผลให้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองทัพไทยกับประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้เรียนรู้วิธีทำเกษตรกรรมประสบความสำเร็จ ผู้บังคับบัญชาของ UNAMID หน่วยงานของชุดาน และกองกำลังรักษาสันติภาพประเทศวันดา ได้ขอขอบคุณรัฐบาลไทยที่ส่งกองทัพไทยมาอบรมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริให้กับประชาชนชาวชุดาน ทำให้เกิดกระแสความชื่นชมจากประชาคมโลก เลขาธิการสหประชาชาติ (นายบัน คี มุน : Ban Ki-moon) ได้ส่งหนังสือถึงรัฐบาลไทยในการชื่นชมการปฏิบัติงานของกองทัพไทย รวมทั้งองค์กรพลเรือนด้านการพัฒนาของสหประชาชาติ UNHCR และ Red Crescent Society ได้ชื่นชมบทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการรักษาสันติภาพด้านการพัฒนา⁹²

เมื่อรัฐบาลไทยนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินนโยบายของรัฐและนโยบายต่างประเทศ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในภารกิจรักษาสันติภาพจึงเป็นการดำเนินการทูตสาธารณะ เพราะเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองทัพไทยร่วมกับประชาชนและผู้ผู้นำในพื้นที่ การดำเนินกิจกรรมร่วมกันลดระยะห่างที่เกิดจากความแตกต่างในด้านสังคม ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม เกิดการเปิดใจยอมรับซึ่งกันและกัน ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จะเห็นได้ว่าแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เป็นแนวทางการพึ่งพาตนเอง ความพอประมาณ และความสมดุลสมผล เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ได้ทุกชนชั้น และเป็นแนวคิดการทูตสาธารณะที่กองทัพไทยนำไปสื่อสารให้กับประเทศที่เข้าไปปฏิบัติการรักษาสันติภาพและประเทศอื่นๆที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพเข้าใจร่วมกัน จะเห็นได้จากความสำเร็จในติมอร์ตะวันออกและชุดานที่ประชาชนนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

⁹² อนุรักษ์ เกตุสมบุญ, "ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งสากล." หน้า 54.

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

สารนิพนธ์ฉบับนี้ศึกษา ยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะของกองทัพไทยในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟุร์ภายใต้ UNAMID โดยเอาแนวคิดเรื่อง การทูตสาธารณะ (public diplomacy) มาเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามว่า ยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะที่กองทัพไทยใช้ในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟุร์กำหนดอะไรเป็นเป้าหมายและเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวกองทัพไทยดำเนินยุทธศาสตร์การทูตสาธารณะตามแนวทางใด รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศด้วยการทูตสาธารณะในการเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยงานกิจการพลเรือนของกองทัพไทย ที่มีประสบการณ์การแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในประเทศไทยจากระบบคอมมิวนิสต์ งานกิจการพลเรือนถูกนำมาใช้ครั้งแรกในอาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพ สหประชาชาติได้มองเห็นความสำคัญของกิจการพลเรือนในการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยสงคราม งานกิจการพลเรือนถูกบรรจุลงในอาณัติของภารกิจรักษาสันติภาพที่โคโซโว และติมอร์ตะวันออก กองทัพไทยเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก ได้เตรียมการด้านบุคลากรและสิ่งอุปกรณ์ในการช่วยเหลือประชาชน โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่และถ่ายทอดให้แก่ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกพึ่งพาตนเองได้ และเป็นแนวทางพัฒนาประเทศตามประเทศไทย

หลังจากภารกิจรักษาสันติภาพติมอร์ตะวันออก กองทัพไทยจัดกำลังเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่แคว้นดาร์ฟุร์ ชูดาน สถานการณ์ความขัดแย้งภายในมีความรุนแรงมากขึ้นจากการต่อสู้ระหว่างรัฐบาลชูดานกับกลุ่มต่อต้านรัฐบาล ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติจึงจัดตั้ง ภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID มีอาณัติที่สำคัญในการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสงคราม ลักษณะความขัดแย้งในดาร์ฟุร์ UNAMID ตระหนักถึงความสำคัญของงานกิจการพลเรือนว่าเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหา จึงออกแผนงานกิจการพลเรือนเพื่อเป็นแนวทางให้ประเทศที่เข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน เลขธิการสหประชาชาติร้องขอให้ประเทศไทยเข้าร่วมภารกิจรักษาสันติภาพ UNAMID กองทัพไทยเห็นโอกาสที่จะดำเนินการทูตสาธารณะควบคู่ไปกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจ การยอมรับศรัทธา และขีดความสามารถของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในด้านการพัฒนาแทนการใช้

กำลังและอาวุธด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งผลในการปูทางให้ประเทศไทยบรรลุตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ทั้งของสหประชาชาติและของประเทศไทย มีกลุ่มเป้าหมาย คือ สหประชาชาติ ประเทศที่เข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และประเทศในกรอบความร่วมมือแบบได้ – ได้ ใช้วิธีดำเนินการภายใต้รูปแบบงานกิจการพลเรือนของ UNAMID ในการถ่ายทอดทักษะและแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและโครงการฝึกอบรม กองทัพไทยดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นโครงการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ในการทำการเกษตรที่ถูกต้อง

กองทัพไทยดำเนินการทูตสาธารณะกับงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการประสานความเข้าใจและความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกัน จะเห็นได้ว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์เข้ากับแผนงานกิจการพลเรือนในการรักษาสันติภาพ การช่วยเหลือด้วยการอบรมเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการทำความเข้าใจผ่านการทูตสาธารณะ จากประชาชนในพื้นที่ที่ไม่เคยรู้จักกับเจ้าหน้าที่เกิดการเปิดใจรับ ทำให้ลดระยะห่างสร้างความคุ้นเคยไว้วางใจ กระชับความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ให้มีการติดต่อสัมพันธ์กัน และเรียนรู้แลกเปลี่ยน ผสานการทูตสาธารณะกับการผลักดันเป้าหมายเพื่อบรรลุตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์และผลประโยชน์ร่วมกัน ให้ความช่วยเหลือประชาชนด้วยการอบรมเศรษฐกิจพอเพียงของกองทัพไทยเป็นการสร้างความหมายและคุณค่าของการพึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ว่าเป็นแนวทางที่เน้นการพึ่งพาตนเอง (self-immunity) ตามหลักความพอประมาณ (moderation) ความสมเหตุสมผล (reasonableness) สร้างภูมิคุ้มกันในระดับบุคคล⁹³ เป็นแนวคิดการทูตสาธารณะใช้สื่อความหมายในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสร้างความหมายนามธรรมให้แก่ประชาชน เป็นการแพร่กระจายแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านองค์การระหว่างประเทศอย่างสหประชาชาติออกสู่เวทีโลก

จากการศึกษามีข้อค้นพบว่า การปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟัวร์ภายใต้ UNAMID กองทัพไทยผสานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับงานกิจการพลเรือนเป็นแนวทางจัดโครงการพัฒนาตอบสนองเป้าหมายการดำเนินการทูตสาธารณะ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อให้สหประชาชาติและนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และประเทศในกรอบความร่วมมือ

⁹³ ศุภมิตร ปิติพัฒน์, "การทูตสาธารณะของไทยกับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 [ออนไลน์]."

แบบได้ - ได้ ยอมรับประเทศไทยว่ามีความพร้อมในการสนับสนุนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ และกองทัพไทยมีขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงด้วยการพัฒนาแผนการใช้กำลังและอาวุธโดยมีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดสำคัญในการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการทูตสาธารณะของกองทัพไทยให้กับประชาชนในประเทศที่ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ประชาชนไม่ได้มีส่วนในการเข้าร่วมโครงการอย่างทั่วถึงอาจจะไม่ได้รับประโยชน์อย่างยั่งยืน เนื่องจาก UNAMID มีการแบ่งความรับผิดชอบของพื้นที่ปฏิบัติการและรูปแบบงานกิจการพลเรือนของประเทศที่เข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพมีหลักนิยมในการปฏิบัติที่แตกต่างกัน

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การขับเคลื่อนการทูตสาธารณะของกองทัพไทยในปฏิบัติการรักษาสันติภาพ UNAMID ที่คาร์ฟูร์ ประเทศซูดาน ผ่านงานด้านกิจการพลเรือนที่มีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักนิยม สนับสนุนการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) กองทัพควรมีการจัดการความรู้ด้วยการประเมินผลและถอดบทเรียนจากการดำเนินโครงการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระหว่างเข้าร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่คาร์ฟูร์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการใช้กิจการพลเรือนเป็นส่วนหนึ่งของการทูตสาธารณะในปฏิบัติการครั้งต่อไป

2) กองทัพกับกระทรวงการต่างประเทศควรพัฒนาช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อตักตวงศักยภาพของกิจการพลเรือนและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สามารถสนับสนุนงานการทูตสาธารณะและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ไทยจะดำเนินกับประเทศในแอฟริกาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

5.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงดำเนินการ

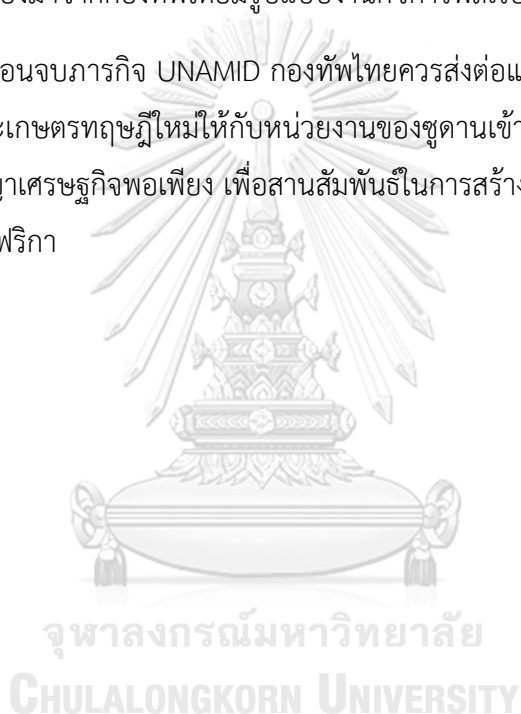
กองทัพไทยใช้กิจการพลเรือนในปฏิบัติการรักษาสันติภาพเป็นจุดแสดงศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพในงานความมั่นคงที่มีที่มาจาก ประสบการณ์ของกองทัพไทยในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในและประสบการณ์ของกองทัพไทยที่มีบทบาทนำในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ติมอร์ตะวันออก กองกำลังรักษาสันติภาพแต่ละประเทศ ควรเน้นงานด้านกิจการพลเรือนในการช่วยเหลือประชาชน ถึงแม้หลักนิยมทางทหารแต่ละประเทศจะแตกต่างกัน แต่ในการปฏิบัติการกิจ

รักษาสันติภาพซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การช่วยเหลือประชาชน กองกำลังรักษาสันติภาพที่เข้าภารกิจส่วนใหญ่จะเน้นการปฏิบัติการทางทหารเป็นหลักมากกว่างานกิจการพลเรือน เพราะฉะนั้น การสนับสนุนกำลังในปฏิบัติการรักษาสันติภาพที่ดาร์ฟัวร์ กองทัพไทยจึงได้ใช้งานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินกิจกรรมกับประชาชน

5.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงปรับปรุง

1) กระทรวงการต่างประเทศควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจถึงหลักนิยามงานกิจการพลเรือนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกองทัพไทยต่อประเทศที่เข้าร่วมภารกิจ และสหประชาชาติ เนื่องมาจากกองทัพไทยมีรูปแบบงานกิจการพลเรือนที่แตกต่างไปจากประเทศอื่น

2) ก่อนจบภารกิจ UNAMID กองทัพไทยควรส่งต่อและถ่ายทอดความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับหน่วยงานของชุมชนเข้ามารับผิดชอบสานต่อและสร้างความยั่งยืนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสานสัมพันธ์ในการสร้างความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในประเทศอื่นในทวีปแอฟริกา

บรรณานุกรม

- Bergsteiner, Gayle C. Avery and Harald. *Sufficiency Thinking: Thailand's Gift to an Unsustainable World*. China: Hang Tai, 2016.
- Fjelde, Hanne, Lisa Hultman, and Desirée Nilsson. "Protection through Presence: Un Peacekeeping and the Costs of Targeting Civilians." *International Organization* 73, no. 1 (2019): 103-31.
- General Assembly Security Council. *Report of the High-Level Independent Panel on Peace Operations on Uniting Our Strengths for Peace: Politics, Partnership and People*. United Nations (17 June 2015).
- Joint Doctrine for Military Operations Other Than War*. 16 June 1995.
- Jr., Nye, Joseph S. *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*. New York: Basic Books, 1990.
- Matthews, Max W. "Tracking the Emergence of a New International Norm: The Responsibility to Protect and the Crisis in Darfur." *BC Int'l & Comp. L. Rev.* 31 (2008): 137.
- Müller, Tanja R, and Zuhair Bashar. "'Unamid Is Just Like Clouds in Summer, They Never Rain': Local Perceptions of Conflict and the Effectiveness of Un Peacekeeping Missions." *International Peacekeeping* 24, no. 5 (2017): 756-79.
- Support, United Nations Department of Peacekeeping Operations and Department of Field. *Civil Affairs Handbook*.
- "Unamid Mandate [Online]." Updated 3 April 2014, <https://unamid.unmissions.org/unamid-mandate>.
- "United Nation Security Council Resolution 1590 [Online]." Updated 24 March 2005, <http://unscr.com/en/resolutions/1590>.
- United Nations. "Unamid Civil Affairs Section Fact Sheet [Online]." 2012. <https://unamid.unmissions.org/civil-affairs>.
- "United Nations Security Council Reports of the Secretary-General [Online]." Updated 2 November 2004, <https://undocs.org/S/2004/881>.
- "Untaet Mandate [Online]." 25 October 1999.

<https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/past/etimor/UntaetM.htm>.

William Y. Dessaint. "Timor." In *The Encyclopedia Americana*. Danbury: CT : America Cooperation, 1979.

เบญจกาญจน์ รุ่งโรจน์วณิชย์. "การทูตพหุภาคีของประเทศไทยในกรอบ G77 กับ แนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างมกราคม-ธันวาคม ค.ศ.2016." รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พ.ศ.2559.

"กกล.ฉก.980 ไทย/ดาร์ฟัวร์ กับเกษตรทฤษฎีใหม่." ข่าวทหารบก ปีที่ 20, ฉบับที่ 17 (18 ก.พ.2554).

กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด. หลักนิยมการปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย พ.ศ.2550 ด้านกิจการพลเรือนร่วม.

กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด. บทเรียนจากการปฏิบัติการของกำลังกองทัพไทยในติมอร์ตะวันออก.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, พ.ศ.2545.

กระทรวงการต่างประเทศ. "74 ปีประเทศไทยกับสหประชาชาติ [ออนไลน์]." 21 ธันวาคม 2563.

<https://www.mfa.go.th/th/content/21-ธันวาคม-2563-75-ปีประเทศไทยกับสหประชาชาติ?cate=5f069ee372a783584326eb27>.

สหประชาชาติ?cate=5f069ee372a783584326eb27.

———. "การรักษาสันติภาพ [ออนไลน์]." 5 เมษายน 2555.

<https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc1b15e39c306009fa5>.

กลี ม้ามณี. "การใช้ Soft Power ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ: กรณีศึกษา การดำเนินการของที่มีประเทศไทยในเนปาล." สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, พ.ศ.2555.

กองบัญชาการกองทัพไทย. หนังสืออนุสรณ์กองกำลัง 972 ไทย-ติมอร์ตะวันออก ผลิตที่ 2. พ.ศ.2544.

"การแนะนำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับมิตรประเทศ." ข่าวทหารบก ปีที่ 21, ฉบับที่ 12 (18 มี.ค.2555).

"การตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานของหน่วยงานใน Unamid จาก Un." ข่าวทหารบก ปีที่ 21, ฉบับที่ 5 (3 ธ.ค.2554).

"การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง [ออนไลน์]."

<https://sites.google.com/site/sufficiencyeconomyweb/kar-phathna-tam-hlak-sersthkic-phx-pheiyng>.

"ความรู้สึของผู้คนที่มาต่อทหารไทยในการกิจรักษาสันติภาพ." ข่าวทหารบก ปีที่ 20, ฉบับที่ 29 (18 ส.ค.2554).

"คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ [ออนไลน์]." อพ.เขต 23 เมษายน 2523, <https://prachatai.com/journal/2017/01/69790>.

ชุตินพงษ์ ศิริเขตต์. "บทบาทของคณะมนตรีแห่งสหประชาชาติในการแก้ไขวิกฤตการณ์เมืองดาร์ฟัวร์ (ค.ศ.2003-2009)." นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2544.

ณัฐพงษ์ เกตุสมบูรณ์. "ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพกับการพัฒนาที่ยั่งยืน : บทพิสูจน์ของทฤษฎีพระราชทานสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสากล." รัฐราษฎร์ ปีที่ 62, ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2562): หน้า 79.

"ติมอร์กลียุค-ฆ่าหั่นศพเหมือนวันเขมรแดง." ข่าวสด, 9 กันยายน พ.ศ.2542.

ฉันทธร อุดมศิริสุข. "การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเผยแพร่ในโอกาสการเข้าร่วมการประชุมรัฐสภา ระหว่างประเทศ." กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก สำนักงานองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ (พ.ศ.2561).

นโยบายการทหารของกระทรวงกลาโหม. พ.ศ.2541-2544.

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ. พ.ศ.2541-2544.

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ. พ.ศ.2550-2554.

บทเรียนรักษาสันติภาพ กองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย/ดาร์ฟูร์ ผลิตที่ 2. พ.ศ.2554-2555.

ประชุมสภากลาโหม ครั้งที่ 11/2540. พ.ศ.2540.

ผลงานด้านการต่างประเทศของรัฐบาล พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ตุลาคม 2549 - มกราคม 2551. กรุงเทพฯ : หจก.อรุณการพิมพ์, พ.ศ.2549-2551.

พันเอก ธีรพล แสงจันทร์. "บทบาทของกองทัพไทยในการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ." (พ.ศ.2550). ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด.

พิมพ์ พลหัส. "หมู่บ้านไทยสามัคคี แก่หรือสร้างปัญหา." ไทยนิกร 2 (26 พฤษภาคม 2521).

มาวิน ตันนอรธนาวิน. "บทบาทของประเทศไทยในการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศในดาร์ฟูร์และโอกาสในการส่งเสริมความสัมพันธ์ไทย - ชูदान." สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, พ.ศ.2552.

มุกิตา เจริญสุข. "แนวร่วมของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2515-2525." อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร, พ.ศ.2562.

ว่าที่ นาวาตรี หัสไชยญ์ มั่งคั่ง. "ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของไทยติมอร์ตะวันออก ค.ศ.1997-2001." รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2547.

"การทูตสาธารณะของไทยกับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 [ออนไลน์]." อัปเดต 24 ตุลาคม 2560, https://waymagazine.org/public_diplomacy_king_bhumibol/.

ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย. หลักนิยมกองทัพไทยสายยุทธการด้านการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ. กรุงเทพฯ, พ.ศ.2552.

สรุปบทเรียนปฏิบัติการรักษาสันติภาพ กองกำลังเฉพาะกิจ 980 ไทย/ดาร์ฟูร์ ผลิตที่ 1. พ.ศ.2553-2554.

"ประชุมคณะรัฐมนตรี [ออนไลน์]." อัปเดต 9 ตุลาคม 2550,

http://www.eppo.go.th/index.php/th/petroleum/item/download/6507_78700efe7f5a69fe43a4df577db64d3a.

"ไทยได้รับเสียงชื่นชมในฐานะสมาชิกที่เข้มแข็งขององค์การสหประชาชาติตลอดหกทศวรรษ : ประเทศไทยกับประเด็นระหว่างประเทศ [ออนไลน์]." อัปเดต 16 กันยายน 2558,

<https://www.ryt9.com/s/govh/2256862>.

สุนทร คงสมพงษ์. "ทหารไทยในศตวรรษหน้า." วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 27, ฉบับที่ 1 (มี.ค. 2533).

สุพัตรา ศรีไมตรีพิทักษ์. "ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศกับการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง." รัฐศาสตร์ ปีที่ 60, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561).

สุรชาติ บำรุงสุข. "กองทัพในยามสันติ : ปฏิบัติการนอกเหนือจากการสงครามและปฏิบัติการรักษาสันติภาพ." โครงการศึกษาด้านการทหาร (พ.ศ.2543).

"G-77 และบทบาทของไทยสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน [ออนไลน์]." ฐานออกเล่ม,

<http://www.manpattanalibrary.com/newsdetail.php?id=61>.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พ.ท.พงศ์เชษฐ พรหมรักษ์
วัน เดือน ปี เกิด	21 มิถุนายน 2527
สถานที่เกิด	ชลบุรี
วุฒิการศึกษา	1.วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร คณะวิศวกรรมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ.2549 2.โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำรุ่นที่ 96 พ.ศ.2560 3.รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (ภาคนอกเวลาราชการ) คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2562
ที่อยู่ปัจจุบัน	738/4 ซ.ราชวัลลภ 2 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400